

T. C.
KURUCU MECLİSİ
ALBÜMÜ

1 9 6 1

ANKARA

T. B. M. M. Basımevi

3 TBMM
Kütüphanesi

Yer: 80-1032

Yıl: 1961

Cilt:

Kısım

Kopya: 3

Demirbaş No.

T.B.M.M. KÜTÜPHANESİ

**TÜRK MİLLETİNİN ZULME KARŞI DİRENME
HAKKINI KULLANMAK SURETİYLE, ONUN
ADINA HAREKETE GEÇEN TÜRK SİLÂHLİ
KUVVETLERİNİN, MEŞRUIYETİNİ KAYBETMİŞ
OLAN İDAREYİ, 27 MAYIS 1960 İHTİLÂLİYLE
DEVİREREK MEŞRU İKTİDARI EMANET ETTİĞİ**

MİLLÎ BİRLİK KOMİTESİ

«157 sayılı Kanunun 1 nci maddesi»

Bir karşılık beklemeden, ahlâk, adalet, hukuk ve insan hakları prensiplerinden ve vicdani kanaatlerimden başka bir sınırla bağlı olmaksızın kendimi Türk Milletine adadım. Vatanın ve milletin mutluluğuna ve milletin egemenliğine aykırı bir ülkü gütmeyeceğim. Demokratik Cumhuriyeti yeni Anayasaya göre düzenlemek ve iktidarı yeni Meclise devretmek ülküsüne bağlılıktan ayrılmıyacağım. Bunun için şerefim, namusum ve bütün mukaddesatım üzerine andıçerim.

GRSEL CEMAL
Orgeneral

1895 yılında Erzurum'da doğmuştur. Harb Okulunu 1924 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Birinci Dünya Harbinde Çanakkale ve Filistin Cephesi harblerine, İstiklâl Harbinde İnönü, Eskişehir, Sakarya muharebelerine ve Büyük Taarruz Meydan Muharebesine fillen iştirak etmiş, Harb ve İstiklâl Madalyaları ile taltif edilmiştir. Fransızca bilir.

Evli, bir çocuk babasıdır.

Orduda sırasıyle çeşitli kumanda makamlarında bulunmuş ve en son Üçüncü Ordu Kumandanlığından Kara Kuvvetleri Kumandanlığına tâyin edilmiştir. 3 Mayıs 1960 tarihinde düşük Hükümet tarafından kendisine (60) gün mecburi izin verilmiştir. 27 Mayıs 1960 tarihinde Millî Birlik Komitesi Başkanlığını ve Devlet ve Hükümet Başkanlıklarını deruhde etmiştir .

ACUNER EKREM

Kur. Albay

1916 yılında Sivas'ta doğmuştur. Harb Okulunu 1937 yılında bitirmiş, Harb ve Yüksek Kumanda Akademilerini ikmal etmiştir.

Evli, dört çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Kuvvetleri Kumandanlığı Harekât Başkanlığı Kurslar Şubesi Müdürü idi.

Millî Birlik Komitesi Sekreterlerindendir.

AKSOYOĞLU REFET

Kur. Albay

1920 yılında Kütahya'da doğmuştur. Harb Okulunu 1941 yılında bitirmiş, Harb ve Yüksek Kumanda Akademilerini ikmal etmiştir. Doktrin, P. ve Top. Tekâmül, Almanya'da Müşahede kursları görmüştür. İngilizce bilir.

Evli, bir çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Kuvvetleri Kumandanlığı Hrk. Bşk. lığı Harekât ve Plânlama Dairesi Hrk. Şubesinde çalışıyordu.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

ATAKLI MUCİP
Hava Tuğgeneral

1919 yılında Erzurum'da doğmuştur. Harb Okulunu 1940 yılında bitirmiş ve Hava Harb Akademisini ikmal etmiştir. Dersim Harekâtına iştirak etmiş ve bu harekâtla ilgili ATATÜRK Madalyası ile taltif edilmiştir. Av. İntibak, Robert Kolej Lisan, Hava Harb Akademisi Doktrin, M. T. U. (Jet Yer Ogt), Jet İntibak özel silâhlar kursları görmüştür. Avrupa Müttefik Yüksek Kumandanlığı Karargâhı (SHAPE PARIS) Program Dairesi Hava kısmına daimî görevli olarak tâyin edilmiştir. İngilizce bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Hava Harb Akademisi Hava Tâbiye ve Strateji Ders ve Plânlama Grupları Başkanı idi.

Millî Birlik Komitesi Sekreterlerindendir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Tuğgeneralliğe yükselmiştir.)

ÇELEBİ EMANULLAH

Hv. Kur.Yarbay

1925 yılında Yalova'da doğmuştur. Harb Okulunu 1947 yılında bitirmiş ve Hava Harb Akademisini ikmal etmiştir. Fen Tatbikat, İstihkâm ve Hava Uçuş okullarını bitirmiştir. Az İngilizce ve Rusça bilir.

Evli, üç çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Hava Harb Akademisi 2 nci sınıf öğrencisi idi.

Millî Birlik Komitesi Bayındırlık ve İmar Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Yarbaylığa yükselmiştir.)

ERSÜ VEHBİ

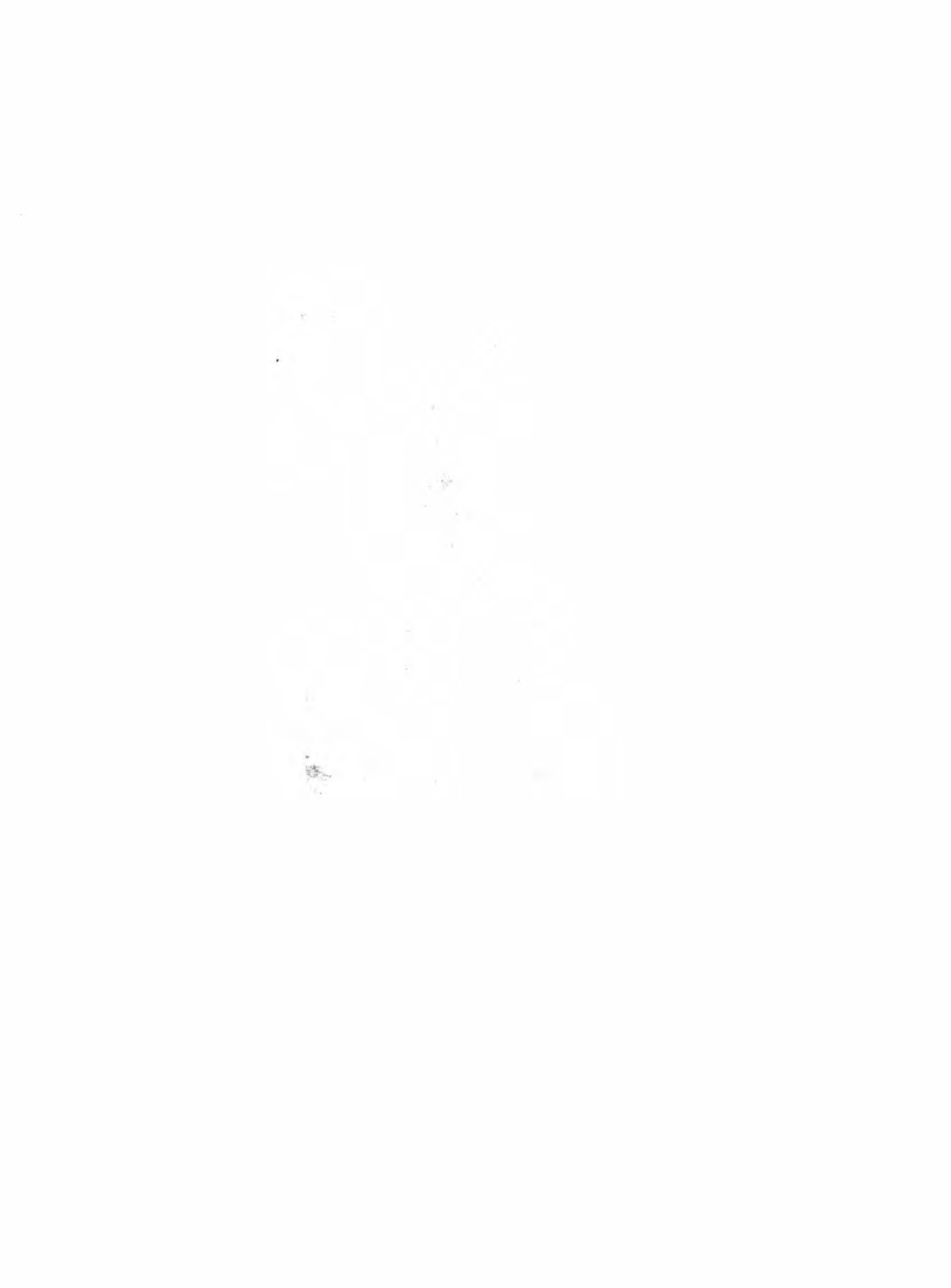
Kur. Albay

1918 yılında Erzincan'da doğmuştur. Harb Okulunu 1939 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Yüksek Binicilik, İstihbarat, Süvari Tekâmül, P. Tekâmül kursları görmüştür.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında 43 ncü Sv. A. 2 nci Gr. Kumandanı Yrb. idi.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.
(10 . 6 . 1961 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

GURSOYTRAK SUPHI

Kur. Yarbay

1925 yılında Alâşehir'de doğmuştur. Harb Okulunu 1945 yılında bitirmiş, Türk Harb, Amerikan Harb ve Yüksek Kumanda Akademilerini ikmal etmiştir. Topçu Pilot, Topçu Tekâmül, Amerikan Robert Kolej Lisan ve Amerika'da Pilot kursları görmüştür. Üçüncü Kore Tugayında vazife görmüş, Hava Madalyası ile taltif edilmiştir. İngilizce ve Rusça bilir.

Evli, 2 çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Harb Akademisinde Öğretmendi.

Millî Birlik Komitesi Sosyal İşler Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Yarbaylığa yükselmiştir.)

KAPLAN KADRI

Kur. Albay

1921 yılında İstanbul'da doğmuştur. Harb Okulunu 1940 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. SCR-584 Radar, M8 Kumanda Aleti, Uçuş Tekâmül ve Ordu Dil kurslarını görmüştür. İngilizce bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında M. S. B. Genel Sekreterliği Harekât subaylarındandı.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

(28 . 5 . 1961 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

KARAMAN SUPHI

Kur. Albay

1922 yılında Bayburt'ta doğmuştur. Harb Okulunu 1941 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Motor ve Traktör, Stratejik İstihbarat, Fransızca dil, Topçu Tekâmül, Hedef Analiz, Batı - Almanya'da NATO Nükleer Silâhlar Okulunda Hedef Analiz kurslarını görmüştür. Fransızca, İngilizce bilir.

Evli, bir çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Kuvvetleri Kumandanlığı Personel Başkanlığı Erkân Şubesi Müdürü idi.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

KARAVELİOĞLU KÂMİL

Kur Bnb.

1927 yılında Akseki'de doğmuştur. Harb Okulunu 1949 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. İngiltere'de Radar bakım ve tamir (B/TH LEICESTER), Uçuş Okulu Temel, Topçu Okulu Özel Temel, Uçuş Okulu Elektronik, Topçu Okulu Tekâmül ve Alman Lisesinde Dil kursları görmüştür. Almanca, İngilizce bilir.

Evlidir.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Harb Akademisi İkinci sınıf öğrencisi idi.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Binbaşılığa yükselmiştir.)

KÖKSAL OSMAN

Kur. Albay

1916 yılında Selânik'te doğmuştur. Harb Okulunu 1938 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Kore Muharebesine iştirak etmiş ve Liyakat Madalyası ile taltif edilmiştir. Muhtelif meslekî kurslar görmüştür.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Riyaseti Cumhur Muhafız Alay Ku-mandanı idi.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.

KUYTAK FİKRET

Kur. Albay

1915 yılında Ankara'da doğmuştur. Harb Okulunu 1936 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Sahil Topçu, Piyade Tekâmül, Özel Silâhlar ve Hava - Kara İş Birliği kurslarını görmüş, Almanya'da Özel Silâhlar Kursuna, Amerika'da CENTO Nazırlar, Fransa'da Genel Kurmay Başkanları toplantılarına katılmıştır. İngilizce bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Genel Kurmay Başkanlığı Harekât Dairesi Harekât Şubesi Müdürü idi.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.

KÜÇÜK SAMİ

Kur. Albay

1916 yılında Drama'da doğmuştur. Harb Okulunu 1938 yılında bitirmiş, Türk Harb ve İngiliz Harb Akademilerini ikmal etmiştir. Kıta Muhabere, Hava - Kara İş Birliği kursları görmüş, Birleşmiş Milletler Kumandanlığı nezdinde Türk İrtibat Heyetinde, Madrid Büyükelçiliği nezdinde Askerî Ataşe, geçici görevle Avrupa'da ve Orta - Doğu'daki muhtelif memleketlerde vazife yapmıştır. Müşahit olarak Kore Harbini takibetmiş, Amerika Legion Of Merit ve Birleşmiş Milletler Madalyaları ile taltif edilmiştir. İngilizce ve İspanyolca bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Genelkurmay Başkanlığı Plân ve Harekât D. V. Ş. de çalışmakta idi.

Millî Birlik Komitesi Sosyal İşler Komisyonu üyesidir.

MADANOĞLU CEMAL

Korgeneral

1907 yılında Eşme'de doğmuştur. Harb Okulunu 1926 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiş, Amerika'da Müşahede Eğitimi görmüş, Kore Harbine katılmıştır.

Evlidir.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Kuvvetleri Kumandanlığı Lojistik Başkanı idi.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

20 . 7 . 1961 tarihinde istifası Komitece kabul edilmiştir.

(30 . 8 . 1960 tarihinde Korgeneralliğe yükselmiştir.)

O'KAN ORHAN SEZAI

Kur. Albay

1917 yılında Bursa'da doğmuştur. Harb Okulunu 1939 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Muhtelif NATO toplantılarına katılmış ve Tekâmül, Özel Silâhlar Analiz, Kara - Hava İş Birliği, Stratejik İstihbarat ve Yüksek Kumanda kursları görmüştür. Almanca bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılabında Genel Kurmay Harekât Dairesi Plân ve Prensipler Şubesinde çalışmakta idi.

Millî Birlik Komitesi sekreterlerindendir.

(30 . 8 . 1960 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

ÖZDİLEK FAHRİ

Orgeneral

1898 yılında Bursa'da doğmuştur. Harb Okulunu 1927 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Kafkas İslâm Ordusu Birinci Tüm. 1. A. 1. Bl. Kumandanı olarak Azerbaycan'da vazife görmüş, Azerbaycan'da Askeron Şoşa Harekâtı, Trakya Harekâtı, İstiklâl Savaşı, İnönü, Sakarya, Dumlupınar ve Başkumandanlık, Şeyh Sait, Zeylân ve son Ağrı Harekâtına iştirak etmiştir. Harb Mafevk, İstiklâl Madalyaları ve Takdirname ile taltif edilmiştir.

Evli, üç çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Birinci Ordu Kumandanı idi.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

ÖZGÜNES MEHMET

Kur. Yarbay

1921 yılında Kayseri'de doğmuştur. Harb Okulunu 1943 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Amerika'da Topçu Tekâmül, Almanya'da Taktik ATOM, memleketimizde Araç İşletme ve Bakım kursları görmüştür. İngilizce bilir.

Evli, beş çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında 61 nci P. Tüm. Top. K. lığı 242 nci Sh. Tb. S. 3 (İstanbul Örfi İdare Kumandanlığı Harekât Başkan Y. idi.) Millî Birlik Komitesi Sosyal İşler Komisyonu üyesidir.
(10 . 6 . 1961 tarihinde Yarbaylığa yükselmiştir.)

ÖZGÜR SELÂHTİN

Kur. Yarbay

1925 yılında İstanbul'da doğmuştur. Deniz Harb Okulunu 1945 yılında bitirmiş ve Deniz Harb Akademisini ikmal etmiştir. Makina sınıf okulları, Denizaltı, S. B. Tekâmül, Amerikan Robert Kolej lisan kurslarını görmüş, Amerika'da Filâdelfiya'da gemi tamiri kursuna, Karşı, Yunanistan ve İtalya deniz manevralarına katılmıştır. İngilizce bilir.

Evli, bir çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Deniz Harb Akademisi ikinci sınıf öğrencisi idi.

Millî Birlik Komitesi Bayındırlık ve İmar Komisyonu üyesidir.

ÖZKAYA MEHMET ŞÜKRAN

Kur. Yarbay

1925 yılında Antalya'da doğmuştur. Harb Okulunu 1943 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Lojistik, Levazım, Pi-yade Tekâmül, Lisan, Hedef Analiz, Amerika'da Bl. K., Almanya'da Hedef Analiz kurslarını görmüştür. İngilizce bilir.

Bekârdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında 3 ncü Zırhlı Tugay P. Tabur Kumandanı idi.

Millî Birlik Komitesi İktisat Komisyonu üyesidir.
(30 . 8 . 1960 tarihinde Yarbaylığa yükselmiştir.)

TUNÇKANAT HAYDAR

Kur. Albay

1921 yılında Bandırma'da doğmuştur. Harb Okulunu 1941 yılında bitirmiş ve Hava Harb Akademisini ikmal etmiştir. İstihbarat ve Foto Kıymetlendirme, Yüksek Kumanda ve Nükleer Silâhlar Hedef Analiz kursları görmüş, uçuş eğitimi için İngiltere'de Pilotaj, Orta - Şark'ta Muharebe Eğitim kursları görmüş, Kanada'da Hava Ataşe Müşavirliğinde bulunmuştur. İngilizce bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Hava Harb Akademisi Hv. Harb Silâh Vasıtaları Öğretmeni idi.

Millî Birlik Komitesi Bayındırlık ve İmar Komisyonu üyesidir.

ULAY SITKI
Tümgeneral

1907 yılında İstanbul'da doğmuştur. Harb Okulunu 1930 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Mesleke ait normal kursları görmüş. Kahire ve Kâbil Ataşeliklerini ifa etmiştir. Arapça ve Fransızca bilir.

Evli, üç çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Kara Harb Okulu Kumandanı idi.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Tümgeneralliğe yükselmiştir.)

YILDIZ AHMET

Kur Albay

1921 yılında Sürmene'de doğmuştur. Harb Okulunu 1941 yılında bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Amerika'da Topçu Okulu ve Psikolojik Harb kursları görmüş, rakistan Ataşe Muavinliğini yapmıştır. İngilizce, Fransızca ve Rumca bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında 4 ncü Tüm. 13 ncü Top. Tabur Komandanı ve geçici olarak İstanbul Örfi İdare Kh. İstihbarat Başkanı idi.

Millî Birlik Komitesi Sosyal İşler Komisyonu üyesidir.

(30 . 8 . 1961 tarihinde Albaylığa yükselmiştir.)

100

100

100

100

100

YURDAKULER MUZAFFER

Kur. Albay

1915 senesinde İstanbul'da doğmuştur. Harb Okulunu 1936 tarihinde bitirmiş ve Harb Akademisini ikmal etmiştir. Paris NATO SHAPE Karargâhında Görevbaşı kursu görmüş ve Almanya'da tetkik ve tetebularda bulunmuştur. Almanca, İngilizce bilir.

Evli, iki çocuk babasıdır.

27 Mayıs 1960 İnkılâbında Genel Kurmay Başkanlığı Plân ve Harekât Dairesi CENTO Şubesi Müdürü idi.

Millî Birlik Komitesi Güvenlik Komisyonu üyesidir.

TEMSİLCİLER MECLİSİ ÜYELERİ

**«Yurdun bağımsızlığı ve bütünlüğü, milletin egemenliği ve mutluluğu, hukuk devleti, demokrasi ve insan hakları ilkeleri uğrunda bütün gücümle çalışacağım. Adalet ve ahlâk esaslarına bağlılıktan ve yeni Anayasayı demokratik ve lâik Cumhuriyet esaslarına göre en kısa zamanda hazırlamak ve iktidarı yeni Meclise devretmek ülküsünden ayrılmıyacağım. Bunun için şerefim, namusum ve bütün mukaddesatım üzerine and-
içerim.»**

ÇAĞRI ESAT

Devlet Bşk. Tem.

Usturumca - 1906 - Hukuk - Fr.,
Al. - Evli, 2 ço. - M. Eğitim ve
Hukuk - İst. Barosunda Serbest
Avukat.

ÇAĞLAR BEHÇET KEMAL

Devlet Bşk. Tem.

Kayseri - 1908 - Y. Maden Müh.
Ok. - İng., Fr. - Bekâr - Maden
Müh., M. Eğitim, Şiir ve Yazar-
lık - İst. da Öğretmen Neşriyat
Müşavirliği.

DİLEK EROL

Devlet Bşk. Tem.

İst. - 1924 - Hukuk - Fr., İng. -
Evli, 2 ço. - Hukuk - Türkiye
Musevi Hahambaşılığında Müşa-
vir - İst. Barosunda Avukat.

EKİTLER ŞÜKÛFE

Devlet Bşk. Tem.

İst. - 1904 - Hukuk - Fr., az İng.
ve Al. - Evli - Sigorta ve Deniz
Hukuku - İttihadı Millî Sigorta
S. İd. Meclisi ve İst. Barosu
İdare Kurulu Üyesi - Avukat.

GÜRMAN ABDURRAHMAN NAFİZ

Devlet Bşk. Tem.

İzmir - 1887 - Harb Akademisi -
Fr. - Evli - Askerlik - Emekli
As. Sûra Üyesi, Org.

KALÜSTYAN HERMİNE

Devlet Bşk. Tem.

İst. - 1914 - Paris Y. Kız Öğret-
men Ok. - İst. Üniv. Y. Matema-
tik Bölümü - Fr., İng. - Bekâr -
Fen Doktoru, Millî Eğitim - G.
S. Lisesi Matematik Öğ., Esayan
Lisesi Md., Türk Astronomi
Derneği Üyesi.

KÖPRÜLÜ ORHAN

Devlet Bşk. Tem.

İst. - 1920 - İst. Üniv. Tarih Bö-
lümü - İng., az Fr. - Evli, 1 çö. -
Tarih Doktoru - Serbest yazar
ve C. H. P. İst. İl İdare Kurulu
Üyesi.

LASKARI KALUDİ

Devlet Bşk. Tem.

Demirköy (Kırklareli) - 1894 -
Hukuk - Rumca, Fr. - Evli,
2 çö. - Ticaret Hukuku - Hukuk
Müşaviri - İst. Barosu
Avukatlarından.

MERSİNLİ ORHAN

Devlet Bşk. Tem.

Selânik - 1912 - Y. Müh. (İllnois
Ünv. Yol, İnşaat Kısmı) - İng.,
Fr. - Evli, 2 ço. - Yol, İnşaat
Müh. - Serbest Müh. - İnşaat,
Endüstri geliştirme işleri.

ORBAY KÂZIM

Devlet Bşk. Tem.

İzmir - 1886 - Hrb Akademisi -
Al.,Fr., az İng. ve İtalyanca -
Evli, 1 ço. - Askerlik - As. Şûra
Üyesi, Emekli Org.

AYBAR RAİF

M. B. Komitesi Tem.

Karacabey - 1915 - S. B. Ok. ve
Hukuk - Fr. - Evli, 2 ço. -
Hukuk ve İdare - Ticaret.

BAŞER ADNAN

M. B. Komitesi Tem.

Yozgat - 1924 - S. B. Fa. - İng.
- Evli, 2 ço. - Maliye, İktisat -
Maliye Müfettişi.

BAŞMAN AVNİ

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1887 - Hukuk - Fr., İng. -
Evli, 3 ço. - M. Eğitim - Emekli
M. Eğitim Başmüfettişi - IX ncü
Dev. İzmir Milletvekili.

BATIRBAYGİL REMZİYE

M. B. Komitesi Tem.

Kayseri - 1911 - Öğ. Ok. ve İst.
Ünv. Ed. Fa. Tarih Bölümü -
İng. - Evli, 2 ço. - M. Eğitim,
Tarih - Ankara Bahçelievler De-
neme Lisesi Tarih Öğretmeni.

BELEN FAHRİ

M. B. Komitesi Tem.

Bolu - 1892 - Harb Akademisi -
Fr. - Evli, 2 ço. - Askerlik -
Emekli Korg. - D. P. İlk Ka-
binesinde Bayındırlık Bakanı.

BELGER NİHAT REŞAT

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1882 As. Tıbbiye ve Paris
Tıp Fa. - Fr, İng. ve Arapça -
Dul - İst. Ünv. Tıp Fa. Profesö-
rü, Eğitim - İst. eski Mebusu
ve S. S. Y. Bakanı.

BEŞE HAKKI KÂMİL

M. B. Komitesi Tem.

Araç - 1899 S. B. O. - Fr. - Evli, 2 ço. - Maliye, Köy Kalkınma İşleri - Vakıflar Umum Müdür-lüğünden emekli - Yüksek So-ruşturma 1 No. lu Kurul Başkanı.

GÖKÇEN RAUF

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1921 - Harb Akademisi - İng. (orta) - Evli, 2 ço. - İstih-barat - İnşaat Mütahhidi.

GÜVEN FERRUH

M. B. Komitesi Tem.

Pınarhisar - 1926 - Harb Okulu ve İst. Ün. de İktisat - Evli 2 ço. - Askerlik - 27 Mayıs İnkı-lâbında Zırhlı Birlik K.

KAPANI MÜNİCİ

M. B. Komitesi Tem.

İzmir - 1921 - Hukuk - Cenevre ve Londra Ün. Doktora - İng., Fr. - Evli, 1 ço. - Âmme Hukuku Doçenti - Ank. Hukuk Fa. de Doçent.

KARAOSMANOĞLU YAKUP KADRI

M. B. Komitesi Tem.

Kahire - 1889 - Lise - Fr., Al. -
Evli - Gazeteci, yazar, Dışişleri -
Emekli Büyükelçi.

KURAN ALP

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1929 - Hukuk - Fr. - Be-
kâr - Anayasa Hukuku, gazete-
ci - Güven Sigorta Murakıplığı,
T. Turizm Bankası İdare Meclisi
Üyesi ve Avukat.

O'KAN ZEKÂÎ

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1895 - Harb Akademisi -
Fr. (orta) - Evli, 3 ço. - Asker-
lik - Y. As. Şûra Üyesi Emekli
Orgl.

OKYAY ABDÜLKADİR

M. B. Komitesi Tem.

Diyarbakır - 1898 - Harb Okulu,
Y. Ticaret Ok. ve Hukuk - Al.,
Fr. - Dul, 2 ço. - G. Kurmay
Adli Müşaviri, Emekli Tuğgl.

SAN NECİP

M. B. Komitesi Tem.

Siirt - 1906 - Harb Akademisi,
Amerika Harb Akademileri -
İng., Al. ve Fr. - Evli, 2 ço. -
Askerlik - Em. G. Müdürü.

SARICA RAGİP

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1912 - Hukuk - Fr. - Be-
kâr - İdare Hukuku, Eğitim - İst.
Ünv. Hukuk Fa. İdare Hukuku
Profesörü.

TÜRKOĞLU KEMAL

M. B. Komitesi Tem.

Mardin - 1911 - Hukuk - Berlin
ve İsviçre, Siyasi ve İctimai
İlimlerden Doktora - Al., Fr. -
Evli - Hukuk ve Siyasî İlimler -
Beyoğlu Birinci Noteri.

VELİDEDEOĞLU HIFZI VELDET

M. B. Komitesi Tem.

İst. - 1904 - Hukuk - İsviçre ve
Almanya'da Doktora - Fr., Al.,
İtal. (orta) - Evli, 2 ço. Medenî
Hukuk - İst. Ünv. Medenî Hukuk
Ord. Profesörü.

ALANKUŞ MUZAFFER

Bakanlar Kurulu Üyesi

Erzurum - 1898 - Harb Akademisi - Az Fr. - Evli, 4 ço. - Askerlik - K. K. Kumandanı Orgl. - Milli Savunma Bakanı.

ALİCAN EKREM

Bakanlar Kurulu Üyesi

Adapazarı - 1916 - S. B. O. - Ing. - Evli, 3 ço. - Maliye - Maliye Bakanı.

ARTUS ÂMİL

Bakanlar Kurulu Üyesi

Bursa - 1911 - İst ve Lozan Hukuk Fa. - Fr., İng. - Evli, 2 ço. - Hukuk Doktoru - Yargıtay Üyesi - Adalet Bakanı.

AŞKIN FETHİ

Bakanlar Kurulu Üyesi

Kandıra - 1914 - Hukuk - Fr. - Evli, 1. ço. - Gümrük - Gümrükler. Genel Müdürü - G. ve Tekel Bakanı.

ATAMAN HÜSEYİN
Bakanlar Kurulu Üyesi

Yanya - 1900 - Harb Akademisi -
Fr. - Evli, 1 ço. - Askerlik -
Emekli Korg. - Millî Savunma
Bakanı.

BAYDUR MEHMET
Bakanlar Kurulu Üyesi

Gerze - 1918 - S .B. O. - Fr., -
Al., İng., Fr., - Evli, 2 ço. - İn-
şaat ve Mimarlık - İst. Ün. Mi-
marlık Fa. Prof. - Bayındırlık
Bakanı.

BEŞERLER RAŞİT
Bakanlar Kurulu Üyesi

Vodine - 1904 - Liyej Ün. Ti-
caret Bölümü - Fr. - Evli - Sos-
yal İşler ve Ekonomi - Ticaret
Bakanlığı Tetkik H. Üyesi -
Çalışma Bakanı.

ERZİ ADNAN
Bakanlar Kurulu Üyesi

İst. - 1923 - İst. Ün. Ed. Fa. Ta-
rih Bölümü - Fr., İng., Arapça,
Farsça ve Al. - Evli, 2 ço. - Ta-
rih ve Şark dilleri, Prof. - Diya-
net İş. Bşk. Yardımcısı, Ank. Ün.
Dil ve Ta. - Coğ. Fa. Yeniçağ
Türk ve İslâm Dev. Ta. Prof.
Devlet Bakanı.

GÖKDOĞAN MUKBİL

Bakanlar Kurulu Üyesi

İst. - 1909 - Y. Müh. Ok., Stuttgart Y. Müh. Ok. da Doktora - Al., İng., Fr., az İtalyanca - Evli, 2 ço. - İnşaat ve Mimarlık - İst. Üniv. Mimarlık Fa. Prof. - Bayındırlık Bakanı.

KIZILOĞLU MUHARREM İHSAN

Bakanlar Kurulu Üyesi

Sivas - 1905 - Harb Akademisi - Fr., İng., Al. ve İtal. - Evli - Askerlik - M. S. Bakanlığı Tetkik K. Üyesi, Emekli Tümgl. - İçişleri Bakanı.

KOCATOPÇU ŞAHAP

Bakanlar Kurulu Üyesi

İst. - 1916 - Amerika'da M. I. T. Üniv. - İng., Fr., Al. - Evli, 2 ço. - Seramik, Y. Dr. Mühendis - T. Şişe ve Cam Fb. A. Ş. U. Md. - Sanayi Bakanı.

KURDAŞ KEMAL

Bakanlar Kurulu Üyesi

Bursa - 1920 - S. B. O. - İng. - Evli, 3 ço. - Maliye ve İktisat - Milletlerarası Para Fonu İktisat Müşaviri - Maliye Bakanı.

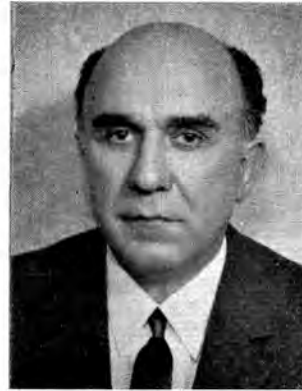
MUMCUOĞLU HAYRİ
Bakanlar Kurulu Üyesi
İst. 1914 - Hukuk - Evli, 2 ço. -
Adalet - Yargıtay Üyesi - Devlet
Bakanı.

ÖZAL RÜŞTÜ
Bakanlar Kurulu Üyesi
Konya - 1915 - Y. Müh. Ok. -
Az Fr., Al., İng. - Evli - Y. Su
Müh. - Emekli Sandığı Müdürler
Kurulu Üyesi - İmar ve İskân
Bakanı.

SARPER SELİM
Bakanlar Kurulu Üyesi
İst. - 1899 - Hukuk - İng., Fr. ve
Al. - Evli, 2 ço. - Dışişleri -
Dışişleri Bakanlığı U. Kâtibi,
Büyükelçi Dışişleri Bakanı.

SOYAK İHSAN
Bakanlar Kurulu Üyesi
Üsküp - 1909 - Y. Maden Müh.
endis Mektebi - Fr. - Evli,
1 ço. - Maden - E. K. İ. Umum
Müdürü, Serbest Müşavir ve Y.
Maden Mühendisliği - Sanayi
Bakanı.

TALAS CAHİT

Bakanlar Kurulu Üyesi

Trabzon - 1917 - S. B. O ve İsviçre'de İktisat Dr. - Fr., İng. - Bekâr - İş Hukuku ve Sosyal Ekonomi - S. B. Fa. Dekanı Prof. Çalışma Bakanı.

TOSUN OSMAN

Bakanlar Kurulu Üyesi

Adagüme (Ödemiş) - 1913 - Y. Z. E. - Al., İng. - Evli - 2 ço. - Ziraat Bitki Yetiştirme ve İslahı - Ank. Üniv. Ziraat Fa. Bitki Yetiştirme ve İslahı Profesörü - Tarım Bakanı.

TUNCEL BEDRETTİN

Bakanlar Kurulu Üyesi

Tirebolu - 1910 - Liyon Ed. Fa. Fr. Dili ve Edebiyatı Bölümü - Fr., İng. - Evli, 2 ço. - Fr. Dili ve Edebiyatı - Dil ve T. Çoğ. Fa. Dekanı Prof. Millî Eğitim Bakanı,

ÜNNER RAGIP

Bakanlar Kurulu Üyesi

Nevşehir - 1914 - Tıp Fa. - Fr., İng. - Evli, 3 ço. - Dahiliye ve Göğüs Hast. Müt. - Ege Üniv. Tıp Fa. Göğüs Hast. Prof. - S. ve Sosyal Yardım Bakanı.

YAVUZ FEHMÎ

Bakanlar Kurulu Üyesi

İsparta - 1912 - S. B. O. - Al.,
İng. - Evli, 2 ço. - Şehircilik -
S. B. Fa. Dekanı - M. Eğitim ve
İmar İskân Bakanı.

ZEYTİNOĞLU NÂSİR

Bakanlar Kurulu Üyesi

İst. - 1917 - Hukuk ve İsviçre'de
Doktora - Fr. - Evli, 3. ço. -
Hukuk Doktoru - Serbest Avu-
kat - Devlet Bakanı.

GÜLEK KASIM

Adana İli Tem.

Adana - 1906 - Paris. S. İl. Ok.,
Hukuk Fa., Kolombiya, Kembridj
ve Berlin üniversiteleri - Fr.,
İng., Al., Rusça, Arap., Fars., ve
Korece - Bekâr - Ekonomi ve
Diplomasi - XI nci Dev. Adana
Milletvekili,

SATIR KEMAL

Adana İli Tem.

Adana - 1911 - Tıp - Fr. - Evli,
3 ço. - Röntgen - XI nci Dev.
Adana Milletvekili

ÖZBAY MEHMET
Adıyaman İli Tem.

Besni - 1923 - Tıp Fak. - Bekâr - Besni C. H. P. İlçe Bşk. ve Serbest Tabip.

YILMAZ ASIM

Afyon Karahisar İli Tem.

Bolvadin - 1925 - Hukuk - Evli, 2 ço. - Afyon Karahisar C. H. P. İl İd. K. Başkanı, Avukat.

TÜRKMEN SALİH
Ağrı İli Tem.

Doğu Bayazıt - 1912 - Hukuk, Cenevre H. Fa. Doktora - Fr., az Al. - Evli - Hukuk Dr. - Ank. Barosunda Avukat.

DEMİRAY AHMET
Amasya İli Tem.

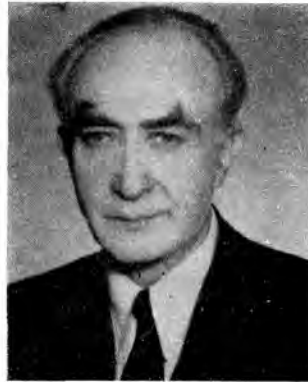
Amasya - 1911 - Öğ. Ok. - Az Al. ve Fr. - Evli, 2 ço. - Eğitim ve Basın - Emekli Öğretmen ve Gazeteci.

BEKATA HIFZI OĞUZ

Ankara İli Tem.

Ankara - 1911 - Hukuk - Az İng.
ve Fr. - Evli, 4 ço. - Hukuk,
İktisat ve Basın - XI nci Dev.
Ankara Milletvekili Avukat.

DOĞAN AVNÎ

Ankara İli Tem.

Yozgat - 1892 - S. B. O. - Fr. -
Evli, 3 ço. - İdare - XI nci Dev.
Ankara Milletvekili.

ERKUT HALİL SEZÂİ

Ankara İli Tem.

Mucur - 1908 - Hukuk - Az
İng. - Evli, 5 ço. - İş Hukuku ve
Maliye - XI nci Dev. Ankara
Milletvekili.

AKSOY MUAMMER

Antalya İli Tem.

İbradı - 1917 - Hukuk, Zürih
Ünv. Doktora - Al., Fr. - Evli,
1 ço. - Hukuk Doktoru - S. B. F.
Doçenti,

ALPASLAN FEHMI

Artvin İli Tem.

Artvin - 1918 - Hukuk - Az
Fr. - Evli, 2 ço. - Hukuk -
Ankara Barosunda Avukat.

AKÇASU NECMİ

Aydın İli Tem.

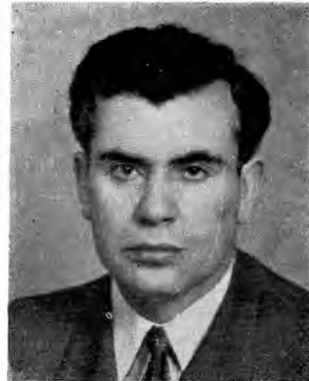
Adapazarı - 1922 - Hukuk - Evli,
3 ço. - Hukuk - Aydın Barosunda
Avukat.

DEMİRLİOĞLU NEF'İ

Balıkesir İli Tem.

Balıkesir - 1902 - Hukuk - Evli,
1 ço. - Ceza Hukuku - İst. Birinci
Ağır Ceza Mah. Reisliğinden
Emekli, Avukat.

ÇAKIROĞLU İSMAİL SELÇUK

Bilecik İli Tem.

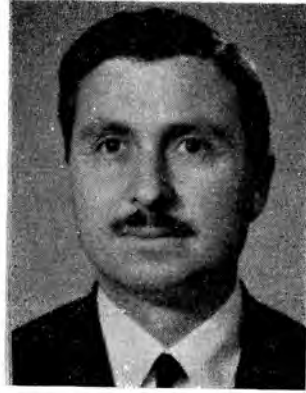
Bozüyük - 1921 - Orman Fa. ve
Hukuk - Fr. az İng. - Evli,
2 ço. - Y. Or. Müh. ve Hukuk -
Matbaacılık.

YAVUZ CEMAL

Bingöl İli Tem.

Solhan - 1925 - Hukuk - Evli,
1 ço. - Avukat.

GEBOLOĞLU CEVDET

Bitlis İli Tem.

Bingöl - 1921 - Tıp - Fr. - Evli,
3 ço. - Dahiliye mütehassısı -
Bitlis Dev. Has. Dahiliye
mütehassısı.

BALTACIOĞLU ZEKÎ

Bolu İli Tem.

Mudurnu - 1926 - Hukuk - Fr. -
Evli, 1 ço. - Hukuk - Bolu'da
Avukat.

OTAN HÜSEYİN

Burdur İli Tem.

Salihli - 1914 - Tıp - Az Fr. -
Evli, 3 ço. - Serbest Hekim.

ÖKTEM İBRAHİM
Bursa İli Tem.

Karaman - 1904 - Tıp - Fr., İng. -
Dul, 1 ço. - Operatör - Millet-
lerarası Cerrahlar Koleji Aslı
Üyesi.

ELMAS İMADETTİN
Çanakkale İli Tem.

Düzce - 1924 - Yıldız Tek. Ok. -
İnşaat Bölümü - Evli, 2 ço. -
Serbest Mühendis ve Mütahhit.

ARKAN FERHAN
Çankırı İli Tem.

İst. - 1920 - S. B. O. - Fr. - Evli,
2 ço. - Maliye - XI nci Dev.
Çankırı Milletvekili.

ERCAN ABDULLAH
Çorum İli Tem.

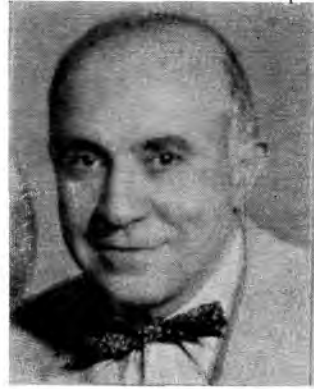
Çorum - 1922 - Hukuk - Bekâr -
Avukat.

CENGİZ HIZIR

Denizli İli Tem.

Denizli - 1913 - Hukuk - Evli,
3 ço. - Serbest Avukat.

PIRİNÇCIOĞLU VEFİK

Diyarbakır İli Tem.

Diyarbakır - 1909 - Paris S. İlim-
ler Ok. ve Lozan Hukuk Fa. -
Fr. - Bekâr - Maliye - Çiftçilik
ve Ticaret.

BİLGEN SÜLEYMAN

Edirne İli Tem.

İst. - 1921 - Hukuk - Fr. - Evli,
2 ço. - Edirne C. H. P. İl ve Baro
Başkanı - Çiftçi.

HAZERDAĞLI MEHMET SALİM

Elâzığ İli Tem.

Elâzığ - 1917 - Hukuk - Evli, 4
ço. - Elâzığ Barosunda Avukat.

BAYINDIR RAUF NÜZHET
Erzincan İli Tem.

Erzincan - 1899 - Halkalı Y. Zir.
Ok. - Almanca - Tarım - XI.
Dev. Erzincan Milletvekili.

DURSUNOĞLU CEVAT
Erzurum İli Tem.

Erzurum - 1892 - Berlin ve Ye-
na Üniv. Pedagoji ve Felsefe -
Al., Fr. - Evli, 2 ço. - M. Eğit.
ve İdare - VIII nci Dev. Erzurum
Milletvekili.

EGİN ŞERAFETTİN YAŞAR
Eskişehir İli Tem.

Eskişehir - 1916 - Hukuk - Fr. -
Evli, 5 ço. - Eskişehir Baro ve
Ç. H. P. İl İd. K. Başkanı,

GÖĞÜŞ ABDÜLKADİR
Gaziantep İli Tem.

Gaziantep - 1918 - Hukuk - Evli,
3 ço. - C. H. P. Gaziantep İl
Başkanı.

ZAIMOĞLU GALİP KENAN

Giresun İli Tem.

Tirebolu - 1902 - Tıp - Al., Fr.
(orta) - Evli, 1 ço. - Operatör -
C. H. P. Giresun İl Başkanı
Serbest Hekim.

SAGINALP NİHAT

Gümüşane İli Tem.

Gümüşane - 1906 - Tek. Üniv. -
Az Fr. - Evli, 2 ço. - İnşaat,
Mimar Mühendis - XI nci Dev.
Gümüşane Milletvekili.

ERDİÑÇ SAİT

Hakkâri İli Tem.

Erciş - 1924 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 2 ço. - Hukuk ve Belediye-
cilik - XI nci Dev. Van Milletve-
kili - Çiftçi ve Avukat,

HOCALOĞLU AHMET SIRRI

Hatay İli Tem.

Antakya - 1917 - İst. ve Paris
Hukuk Fa. - Fr. - Evli, 4 ço. -
Avukat - XI nci Dev. Hatay
Milletvekili.

ELGÜN FETHİ
İçel İli Tem.

Adana - 1909 - Hukuk - Az. Fr.
- Evli, 3 ço. - Mersin Barosunda
Avukat.

ARGUN H. TAHSİN
İsparta İli Tem.

İsparta - 1912 - Hukuk - Evli,
4 ço. - C.H.P. İsparta İl Başkanı -
Avukat.

ENGİN LÜTFİ
İstanbul İli Tem.

Küre - 1903 - G. T. Enst. Peda-
goji - Fr. - Evli, 3 ço. - M. Eği-
tim - Pendik Lisesi Öğretmeni.

GÜRLER ŞAHAP
İstanbul İli Tem.

Edirne - 1896 - Harb Akademisi -
Az Fr. ve Al. - Evli, 3 ço. -
Askerlik Emekli Org.

SANCAR İLHAMÎ
İstanbul İli Tem.

Gördes - 1909 - Hukuk - Az Fr. -
Evli - İstanbul Barosunda
Avukat.

TUNAYA ZAFER TARIK
İstanbul İli Tem.

İstanbul 1915 - Hukuk - Fr., İng. -
Bekâr - Hukuk Dr. - İstanbul
Ünv. Prof.

ADALAN ŞEVKET
İzmir İli Tem.

İzmir - 1901 - S. B. O. - Fr. -
Evli, 1 ço. - Maliye ve İktisat -
VIII nci Dev. İzmir Milletvekili -
Ticaret.

ÇAĞATAY NAZİF
İzmir İli Tem.

Eskişehir - 1906 - Hukuk - Evli,
2 ço. - İzmir Barosunda Avukat.

ATALAY SIRRI
Kars İli Tem.

Hasankale - 1919 - Hukuk - Az
İng. - Evli, 1 ço. - Hukuk, Felse-
fe - XI nci Devre Kars
Milletvekili.

TOKÖZLÜ ÂDİL
Kastamonu İli Tem.

Kastamonu - 1900 - Hukuk - Az
Fr. - Evli, 2 ço. - Maliye -
Ankara Barosunda Avukat.

GÖKER MEHMET
Kayseri İli Tem.

Pınarbaşı - 1926 - Hukuk - Az
İng. - Evli, 3 ço. - Ankara
Barosunda Avukat.

ALTUĞ ABDURRAHMAN
Kırklareli İli Tem.

Pehlivan köy - 1920 - Hukuk -
Fr. - Evli, 2 ço. - Kırklareli Baro
Başkanı, Avukat.

ERDEM SADİ

Kırşehir İli Tem.

Kırşehir - 1918 - Harb Okulu,
Zürih Teknik Üniv. - Al., az
İng. ve Fr. - Bekâr - Y. Elek-
trik - Elektronik Müh. - Harb
Ok. Elektronik Öğ. den Emekli
Albay.

SİRMEN MUSTAFA

Kocaeli İli Tem.

Gölcük - 1920 - Hukuk - Fr. -
Evli, 4 ço. - C. H. P. İzmit İl
Başkanı Avukat.

DİNEKLİ MUSTAFA

Konya İli Tem.

Dinek (Çumra) - 1911 - Hukuk -
Evli, 5 ço. - Avukat.

ÖZFAKİH FAKİH

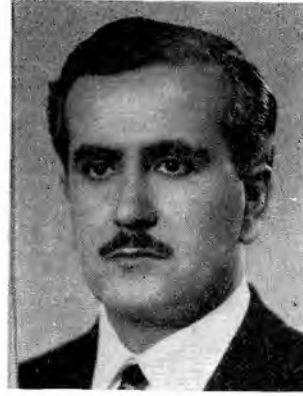
Konya İli Tem.

Taşkent (Konya) - 1923 - Hu-
kuk - Az Fr., İng. - Evli, 1 ço.
Avukat.

ÇİNİ RİFAT
Kütahya İli Tem.

Kütahya - 1919 - Fransa'da Seramik ve İst. Y. İkt. ve Ticaret Ok. Malî Şubesi - Fr. - Evli, 3 ço. - Seramik ve İktisat - Fabrikatör.

AKYURT NURETTİN
Malatya İli Tem.

Malatya - 1922 - Hukuk - Az Fr. - Evli, 3 ço. - XI nci Dev. Malatya Milletvekili - Avukat.

HATİBOĞLU ŞEVKET RAŞİT
Manisa İli Tem.

Menemen - 1898 - Halkalı, Berlin ve Leipzig üniversiteleri - Fr., Al. - Evli, 2 ço. - Tarım, İktisat - Dr. Prof.

ŞİŞMAN MEHMET
Maraş İli Tem.

Maraş - 1920 - Lise - Evli, 4 ço. - XI nci Devre Maraş Milletvekili - Çiftçi.

DİZDAROĞLU VAHAP

Mardin İli Tem.

Mardin - 1923 - Tıp - Fr., Arap-
ça - Evli, 2 ço. - XI nci Dev.
Mardin Milletvekili.

SERİM ETHEM

Muğla İli Tem.

Muğla - 1902 - Eczacı Ok. - Fr. -
Dul, 2 ço. - Eczane sahibi.

TOPLU ABDÜLHADİ

Muş İli Tem.

Muş - 1923 - Huk. III. - Az Fr. -
Bekâr - C. H. P. Muş İl Başkanı,
Matbaacı, Gazeteci.

TEKİNER ZEKİ

Nevşehir İli Tem.

Nevşehir - 1929 - Hukuk - Az
İng. - Bekâr - C. H. P. Nevşehir
İl Başkanı, Avukat.

ULUSOY HÜSEYİN

Niğde İli Tem.

Niğde - 1903 - Öğ. Ok. - Evli,
5 ço. - Emekli Öğretmen C. H. P.
Niğde İl Başkanı.

ONAT ARİF HİKMET

Ordu İli Tem.

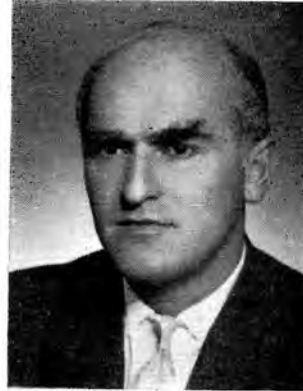
Ordu - 1908 - Torino'da Kırallık
Fen Ens. Yüksek Kısmı - İtal-
yanca - Evli, 5 ço. - Elektrik -
XI nci Dev. Ordu Milletvekili.

KUMBASAR MEHMET ALİ

Rize İli Tem.

Rize - 1921 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 3 ço. - C. H. P. Rize İl
İdare Kurulu Başkanı, Avukat.

AKDAĞ BURHAN

Sakarya İli Tem.

Hendek - 1926 - Huk. - Bekâr -
Avukat.

İŞİTAN RIZA
Samsun İli Tem.

Tepeköy (Samsun) - 1906 -
Huk. - Az Fr. ve İng. - Evli,
3 ço. - Hukuk, İktisat ve Ma-
liye - C. H. P. İl Başkanı.

AYDIN CEVDET
Siirt İli Tem.

Siirt - 1923 - Hukuk - Evli, 3
ço. - C. H. P. Siirt İli İdare
Kurulu Üyesi, Avukat.

BATUR SUPHİ
Sinop İli Tem.

Sinop - 1904 - Hukuk - Fr. -
Evli, 3 ço. - Tüccar.

GÜNAY RAHMİ
Sivas İli Tem.

Sivas - 1908 - Lise - Evli, 2 ço. -
Belediyecilik - Sivas Belediye
Başkanı.

ÖZTRAK ORHAN

Tekirdağ İli Tem.

Malkara - 1914 - Hukuk ve Ne-
uchâtel Hukuk Fa. Doktora -
Fr. - Evli, 2 ço - İdare - C. H. P.
Genel Sekreter Yardımcısı.

ARIKAN VEDAT

Tokat İli Tem.

Tokat - 1916 - Hukuk - Evli,
3 ço. - C. H. P. Tokat İl ve Baro
Başkanı Avukat.

EYÜBOĞLU CEMAL REŞİT

Trabzon İli Tem.

Akçaabat (Trabzon) - 1906 -
Hukuk ve Paris Üniv. Mali İkti-
sadi İlimlerden diploma ve dok-
tora - Fr. - Evli - Maliye, İkt.
ve Hukuk - Madenci, Sanayici,
Avukat.

BORA ARSLAN

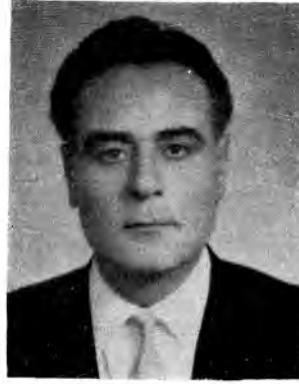
Tunceli İli Tem.

Mazgirt - 1914 - Harb Ok. - Az
Fr. ve İng. - Evli, 2 ço. -
XI nci Dev. Tunceli Milletvekili.

GERGER VASFİ
Urfa İli Tem.

Siverek - 1904 - Hukuk - Evli,
5 ço. - İdare ve Huk. Emekli,
Avukat.

AKBIYIKOĞLU ALİ RIZA
Uşak İli Tem.

Eşme - 1917 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 3 ço. - XI nci Dev. Uşak
Milletvekili - Avukat.

MELEN FERİD
Van İli Tem.

Van - 1906 - S. B. O. - Fr. -
Evli, 2 ço. - Maliye - XI nci Dev.
Van Milletvekili.

SUNGUR CELÂL
Yozgat İli Tem.

Yozgat - 1926 - Tıp - Al., İng.,
az Fr. - Evli, 3 ço. - Bakteriyolog
ve İntaniye Müt. - Ankara Tıp
Fa. İntaniye Kliniği Uzman
Hekimi,

DUMAN NECATİ

Zonguldak İli Tem.

Üsküp - 1901 - Tıp - Fr. - Evli -
Operatör - Emekli, Serbest
Hekim.

AKAN ATALAY

C. H. P. Tem.

Birecik - 1913 - Hukuk ve Fran-
sa'da Doktora - Fr. - Evli, 2 ço. -
Hukuk - XI nci Dönem Urfa
Milletvekili ve Merkez Bankası
Müdürler Kurulu Üyesi.

AKSAL İSMAİL RÜŞTÜ

C. H. P. Tem.

Pamukova - 1911 - S. B. F. - Fr.,
İng. - Evli, 1 ço. - Maliye ve
Hukuk - XI nci Dönem Ankara
Milletvekili ve C. H. P. Genel
Sekreteri.

AKSOLEY MEBRURE

C. H. P. Tem.

Selânik - 1902 - Hukuk - Al. az
Fr. - Evli çocuksuz - VII, VIII nci
Dönem Ankara Milletvekili.

ALİŞİROĞLU OSMAN

C. H. P. Tem.

Çiçekdağ - 1919 - Hukuk - Evli,
4 ço. - XI nci Dönem Ankara
Milletvekili ve Avukat.

AVCIOĞLU DOĞAN

C. H. P. Tem.

Bursa - 1926 - Fransa Siyasî
İlimler Okulu - Fr., İng. - Bekâr -
İktisat - Gazeteci.

AYSAN ŞEVKİ

C. H. P. Tem.

Kayapınar (Gerçüş) - 1929 - Hu-
kuk - Arapça, az Fr. - Bekâr -
Hukuk - Avukat.

BABAN CİHAT

C. H. P. Tem.

İstanbul - 1911 - Hukuk - Fr.,
Al. - Evli - Hukuk, Gazeteci -
Muharrir ve Avukat.

BARLAS CEMİL SAÎT

C. H. P. Tem.

İst. - 1905 - İstanbul ve
Heidelberg Huk. Fa. - Al., Fr. -
Evli, 3 ço. - Hukuk ve İkt. - Eski
Ticaret Bakanı.

BAYAZIT KEMALÎ

C. H. P. Tem.

İst. - 1903 - Tıp - Fr. - Evli,
1 ço. - Lâboratuvar - XI nci
Dönem Maraş Milletvekili.

BAYKAM SUPHÎ

C. H. P. Tem.

Adana - 1924 - Tıp - İng. - Evli,
2. ço. - Tıp, Âmme İdaresi -
XI nci Dönem Adana Milletvekili.

BURAK RATIP TAHİR

C. H. P. Tem.

İst. - 1904 - Y. Deniz Tica-
ret ve Güzel Sanatlar - Fr., az
İng. - Evli, 2 ço. - Gazetecilik,
Resim - Muharrir ve Ressam.

COŞKUN ALEV

C. H. P. Tem.

Ödemiş - 1935 - Hukuk - Az
İng. - Bekâr - Stajiyer Avukat.

DİCLELİ VEDAT

C. H. P. Tem.

Diyarbakır - 1912 - Hukuk -
Paris ve Lozan üniversitelerinde
Hukuk ve İktisat Doktorası -
Fr. - Evli, 2 ço. - İktisat - İktisat
Müşaviri.

ECEVİT BÜLENT

C. H. P. Tem.

İst. - 1925 - Lise - İng. -
Evli - XI nci Dönem Ankara
Milletvekili ve Gazeteci.

EGELİ YUSUF ADİL

C. H. P. Tem.

Rodos - 1895 - Harb Okulu ve
İtalyan Harb Akademisi - Fr.,
İtalyanca - Evli - Askerlik -
Emekli Kongeneral.

ERGİN FERİDUN

C. H. P. Tem.

İst. - 1917 - Raris ve Ank.
Hukuk Fa. Paris Siyasî İlimler,
İstanbul İktisat Fakültesinde
Doktora - Fr., İng. - Evli, 2 ço. -
İktisat ve Maliye - İstanbul
Universitesinde Profesör.

ERGİN SAİT NACI

C. H. P. Tem.

Niğde - 1908 - S. B. F. - Fr., az
İng. - Evli 2 ço. - Ekonomi ve
Maliye - Maliye Vekâleti
Müsteşarı.

EROĞLU HAMZA

C. H. P. Tem.

Adana - 1922 - Hukuk ve İsviç-
re'de Doktora - Fr., İng. - Evli,
1 ço. - Devletler Umumî Hukuku
Doçenti ve XI nci Dönem Adana
Milletvekili,

GÖLE TURGUT

C. H. P. Tem.

Göle - 1913 - S. B. O ve Huk. -
İng. - İdare ve Hukuk - Evli,
2 ço. - XI nci Dönem Kars
Milletvekili ve Avukat.

GÜLEY FERDA

C. H. P. Tem.

Gölköy - 1916 - Harb Okulu ve
İstanbul Üniv. Edebiyat Fa. -
İng. - Evli, 2 ço. - Askerlik ve
Edebiyat - XI Dönem Ordu
Milletvekili.

GÜNALTAY ŞEMSETTİN

C. H. P. Tem.

İliç - 1883 - Y. Öğretmen Okulu
ve Lozan Üniversitesinden Ser-
tifika - Fr., Arap., Farsça - Dul,
2 ço. - Tarih - Emekli Profesör.

GÜNEŞ TURAN

C. H. P. Tem.

Kandıra - 1921 - Hukuk ve Hu-
kuk Doktoru - Fr. - Evli, 2 ço. -
Anayasa Hukuku - Avukat,

HAZER MEHMET

C. H. P. Tem.

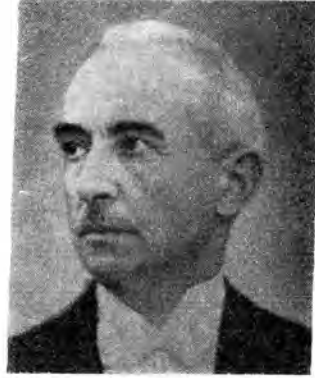
Kars - 1917 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 1 ço. - İdare - XI nci Dönem
Kars Milletvekili ve Avukat.

İNAN ŞEFİK

C. H. P. Tem.

Simav - 1912 - S. B. F., Paris
Hukuk Fa. ve Paris'de Hukuk
Fa. de Doktora - Fr., İng. - Evli,
2 ço. - İktisat, Maliye ve İsta-
tistik - İstatistik Umum Müdürü
ve S .B. F. Öğretim Görevlisi

İNÖNÜ İSMET

C. H. P. Tem.

İzmir - 1884 - Harb Akademisi -
Fr., Al., İng. - Evli 3 ço. - Eski
Cumhurbaşkanı - XI nci Dönem
Malatya Milletvekili ve C. H. P.
Genel Başkanı.

KABADAYI İHSAN

C. H. P. Tem.

Konya - 1920 - Harb Okulu -
Evli, 2 ço. - Top. ve Ordu Do-
natım - Altındağ Askeri Kay-
makamı.

KARAL ENVER ZİYA

C. H. P. Tem.

Kosova - 1906 - Lyon Ün. Ed.
Fa. - Fr., İng. - Evli 2 ço. -
Ankara Ün. Dil ve Tarih -
Coğrafya Fa. Prof.

KARAOSMANOĞLU F LÜTFİ

C. H. P. Tem.

Manisa - 1900 - Halkalı Y. Ziraat Okulu - Fr. - Evli 2 ço. - Ziraat - Çiftçi.

KİTAPÇI ŞAHAP

C. H. P. Tem.

Samsun - 1917 - Hukuk - Al. - Evli, 2 ço. - XI nci Dönem Tokat Milletvekili ve Avukat.

KIRCA COŞKUN

C. H. P. Tem.

İst. - 1927 - Hukuk - Fr., İng. - Evli, 1 ço. - Hukuk, İktisat ve Dış Münasebetler - Yazar.

KUMRULU ZEKİ

C. H. P. Tem.

Fatsa - 1909 - Hukuk - Evli, 2 ço. - Hukuk - XI nci Dönem Ordu Milletvekili ve Avukat.

KURUTLUOĞLU SAHİR

C. H. P. Tem.

Kırşehir - 1910 - Hukuk - Evli,
1 ço. - Ceza Hukuku - Avukat.

MÜEZZİNOĞLU ZİYA

C. H. P. Tem.

Kayseri - 1919 - S. B. F. - Al.,
Fr., İng. - Evli, 2 ço. - İktisat
ve Maliye - Hazine U. Müd. ve
Milletlerarası İktisadi İşbirliği
Teşkilâtı Genel Sekreteri.

NALBANTOĞLU FAZIL

C. H. P. Tem.

Eyüp - 1912 - S. B. F. - Evli,
2 ço. - Maliye ve İdare - C. H. P.
Genel Sekreterlik Müşaviri.

ORHON HAMDI

C. H. P. Tem.

Trabzon - 1910 - S. B. F. ve Hu-
kuk - Evli - Hukuk, İdare, Ban-
kacılık - İller Bankası Müdürler
Kurulu Üyesi ve Avukat.

OMAY İBRAHİM SAFFET
C. H. P. Tem.

Rize - 1909 - Hukuk - Evli,
2 ço. - Hukuk - XI nci Dönem
Ankara Milletvekili ve Avukat.

ÖDÜL ATIF
C. H. P. Tem.

Lüleburgaz - 1898 - S. B. F. -
Al. - Evli - Banka ve Sigorta
Hukuku - Avukat.

ÖZDENOĞLU ŞINASI
C. H. P. Tem.

Gümüşane - 1921 - S. B. F. ve
Hukuk - Az Fr. - Evli, 1 ço. - İda-
re ve Hukuk - Ank. Barosunda
Avukat.

PAKSÜT EMİN
C. H. P. Tem.

İst. - 1914 - S. B. F. ve Hu-
kuk - Orta Al. ve Fr., az İng. -
Evli, 2 ço. - Siyasî İlimler ve
İdare Hukuku Avukat.

SAĞIROĞLU ÂDİL

C. H. P. Tem.

Kemah - 1918 - Hukuk - Evli,
2 ço. - Hukuk - XI nci Dönem
Erzincan Milletvekili ve Avukat.

SİREN CELÂL SAÎT

C. H. P. Tem.

Adana - 1906 - S. B. F. - Fr. -
Evli, 2 ço. - Maliye - IX ncu
Dönem Hatay Milletvekili.

SOYSAL EMİN

C. H. P. Tem.

Elbistan - 1906 - Gazi Eğitim
Enstitüsü - İng. - Evli, 2 ço. -
Pedagoji - XI nci Dönem Maraş
Milletvekili ve Ankara Türk
Eğitim Derneği Kolejinde
Öğretmen.

SOYSAL MÜMTAZ

C. H. P. Tem.

Zonguldak - 1929 - S .B. F. ve
Princeton California üniversite-
lerinde ihtisas, Ankara S. B. F.
Doktora - Fr., İng., İtalyanca -
Bekâr - Siyasî İlimler - Asistan.

TÜZEL CAFER

C. H. P. Tem.

Gevgili (Selânik) - 1905 - Hukuk - Evli, 3 ço. - Hukuk ve Ticaret - Cumhuriyet Merkez Bankası İdare Meclisi Âzası ve Avukat.

YAZIR BAHİRİ

C. H. P. Tem.

Kayseri - 1914 - Harb Akademisi - İng., Fr. - Evli, 3 ço. - Askerlik - Halk Eğt. Genel Müdürü.

YETKİN NÜVİT

C. H. P. Tem.

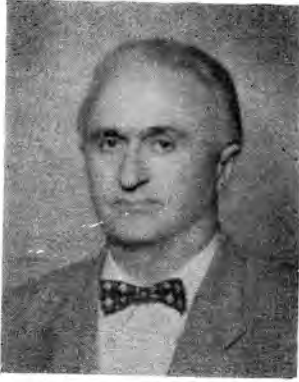
Malatya - 1916 - Hukuk - Evli, 1 ço. - Hukuk - XI nci Dönem Malatya Milletvekili ve Avukat.

YILDIRIM CEMAL

C. H. P. Tem.

İst. - 1909 - Harb Akademisi - Orta Fr. - Evli - Eğitim ve İstihbarat - Emekli Kur. Alb. ve ithalât işleri.

YURDABAYRAK AVNİ

C. H. P. Tem.

Bursa - 1914 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 3 ço. - XI nci Dönem
Zonguldak Milletvekili.

YURDAKUL DÂNİŞ

C. H. P. Tem.

Sivas - 1903 - S. B. F. - Evli,
1 ço. - Emekli vali ve XI nci
Dönem Tokat Milletvekili.

ALDOĞAN SADIK

C. K. M. P. Tem.

İst. - 1888 - Harb Akademisi -
Fr., Al. - Evli, 1 ço. - Askerlik -
Emekli General,

ALTINSOY MEHMET

C. K. M. P. Tem.

Çardak (Aksaray) - 1924 - Hu-
kuk - Az Fr. - Evli, 2 ço. -
Avukat.

ARDIÇOĞLU NURETTİN

C. K. M. P. Tem.

Harput - 1913 - Gazi Terbiye
Enstitüsü ve Hukuk - Orta Fr.,
Al. - Evli - İnşaat Mütahhidi,
Avukat.

ARNA FUAT

C. K. M. P.

İst. - 1909 - Hukuk - Evli,
1 ço. - C. K. M. P. Genel İdare
Kurulu üyesi, Avukat

BAŞARAN KÂMİL

C. K. M. P. Tem.

Salihli - 1921 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 3 ço. - Avukat.

BİLGİN AHMET

C. K. M. P. Tem.

Antakya - 1900 - Eczacı - Arp. -
Evli, 3 ço. - Eczacı - C. K. M. P.
Genel Sekreteri.

BÖLÜKBAŞI OSMAN

C. K. M. P. Tem.

Hacıbektaş - 1913 - Nancy Üniv. -
Fr. - Evli, 3 ço. - Y. Riyaziye,
Çiftçilik ve XI nci Dönem Kır-
şehir Milletvekili ve C. K. M. P.
Genel Başkanı.

ÇOLAKOĞLU M. BAHRİ

C. K. M. P. Tem.

Görece - 1916 - Hukuk - Az. Al. -
Evli, 3 ço. - C. K. M. P. İl İdare
Heyeti Reisi ve Avukat.

DAĞLI HAZIM

C. K. M. P. Tem.

Çankırı - 1906 - Hukuk - Dul -
Avukat.

ERGÖNENÇ ALAETTİN

C. K. M. P. Tem.

Uşak - 1919 - Tıp - Al. - Evli,
1 ço. - Operatör Serbest Hekim.

ESENGİN KENAN

C. K. M. P. Tem.

Zonguldak - 1908 - Harb Akademi - Fr., Farsça - Evli, 1 ço. - Yüksek Sevk ve İdare - Emekli General.

KAFLI KADİRCAN

C. K. M. P. Tem.

Dağıstan - 1899 - Gazi Eğitim Enstitüsü - Az Fr. - Evli, 3 ço. - Edebiyat ve Gazeteci - Öğretmen ve Muharrir.

KEPİR MUSTAFA

C. K. M. P. Tem.

Yozgat - 1915 - Harb Okulu - Evli, 3 ço. - Çiftçi ve Tüccar.

KOPERLER TEVFİK KÂMİL

C. K. M. P. Tem.

Selânik - 1889 - Mülkiye ve Paris Huk. Fa.-Fr. - Evli, 2 ço. - Dışişleri ve Huk. - Büyükelçi, Emekli Hariciye Müsteşarı.

KÖK ENVER

C. K. M. P. Tem.

İstanbul - 1905 - Y. Orman oku-
lu - Fr., Rum. - Evli, 1 ço. -
Orman İşletmeciliği Emekli.

KÖSEOĞLU AHMET

C. K. M. P. Tem.

Boyabat - 1913 - Hukuk - Evli -
Avukat.

OĞUZ AHMET

C. K. M. P. Tem.

Eskişehir - 1912 - Y. İktisat ve
Ticaret Okulu - Al. - Evli, 2 ço. -
Berlin Üniv. İktisat Doktorası -
Ticaret.

ÖZMEN HALİL

C. K. M. P. Tem.

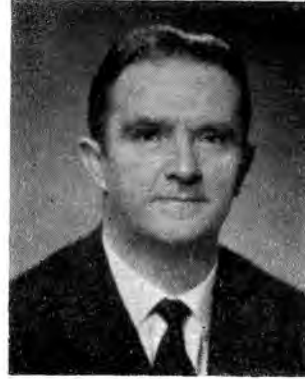
Kırşehir - 1922 - Hukuk - Fr. -
Evli, 2 ço. - Keskin Ağır Ceza
Reisliğinden Müstafi Avukat.

ÖZTÜRK SEYFİ

C. K. M. P. Tem.

Eskişehir - 1927 - Hukuk - Fr. -
Evli, 2 ço. - Avukat.

SÖKMEN ENVER

C. K. M. P. Tem.

Devlen - 1903 - Harb Akademisi -
Fr. - Evli, 2 ço. - Askerlik -
Emekli General.

TAHTAKILIÇ AHMET

C. K. M. P. Tem.

Uşak - 1909 - Hukuk - Fr. -
Evli, 4 ço. - İdare - C. K. M. P.
Genel İdare Kurulu Üyesi
Avukat.

TENGİRŞENK YUSUF KEMAL

C. K. M. P. Tem.

Boyabat - 1878 - Hukuk ve Paris
Hukuk Fa. - Fr. ve az Ing. - Ev-
li, 1 ço. - Hariciye, Hukuk, İk-
tisat - Profesör ve Avukat.

TOKBEY SADETTİN

C. K. M. P. Tem.

İzmit - 1926 - Hukuk - Evli -
Avukat.

YÖRÜK ABDÜLHAK KEMAL

C. K. M. P. Tem.

İstanbul - 1897 - Hukuk - Fr. -
Evli, 3 ço. - Hukuk - Ord. Prof.
ve Avukat.

YÜCEBİLGİN YUSUF ZİYA

C. K. M. P. Tem.

Malatya - 1917 - S. B. F. - Fr. -
Evli, 3 ço. - Cenevre'de İktisat
Doktorası - C. K. M. P. Malatya
İl Başkanı, Ziraat ve Ticaret.

ASBUZOĞLU ŞEVKET

Barolar Tem.

Niğde - 1916 - Hukuk - Az Fr. -
Evli, 2 ço. - Eskişehir Emniyet
Müdürlüğünden Müstafi ve
Avukat.

FEYZİOĞLU YAVUZ

Barolar Tem.

Kayseri - 1927 - Hukuk - Evli,
2 ço. - Avukat.

GİRİTLİ İSMET

Barolar Tem.

Sivastopol - 1924 - Hukuk - İng.,
Fr., Rus. - Evli, 1 ço. - Hukuk -
Eski Doçent ve Avukat.

KIRKER ENVER

Barolar Tem.

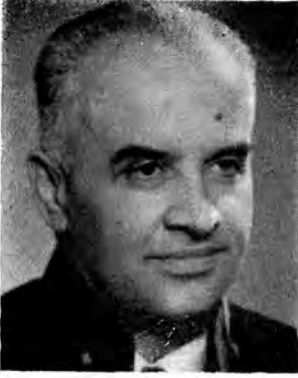
Aksaray (Niğde) - 1916 - Hu-
kuk - Fr. - Evli, 3 ço. - Avukat.

KÜLEY MUİN

Barolar Tem.

İst. - 1919 - Hukuk - Fr.,
İng. - Evli - C. H. P. Kadıköy
İlçe Başkanı ve Avukat.

SELEK HULÜSİ

Barolar Tem.

Konya - 1908 - Hukuk - Fr. Evli,
5 ço. - İzmir Barosu Başkanı ve
Avukat.

ARDAHAN BABÜR

Basın Tem.

Artvin - 1929 - Kısmen Hukuk,
Fransa'da Siyasî İlimler ve Ga-
zetecilik - Fr. - Bekâr - Muharrir.

BAKŞIK ŞEREF

Basın Tem.

İzmir - 1927 - Y. İktisat ve Ti-
caret Okulu - Evli, 1 ço. -
Gazeteci.

COŞAR ÖMER SAMİH

Basın Tem.

İstanbul - 1919 - Lise - Fr. -
Evli, 2 ço. - Gazeteci.

EKŞİ OKTAY

Basın Tem.

Mesudiye - 1934 - Lise - Az
İng. - Bekâr - Gazeteci.

ESEN İLHAN

Basın Tem.

Kaş - 1923 - Lise - Az İng. -
Evli - Gazeteci.

GENÇOSMAN KEMAL ZEKÎ

Basın Tem.

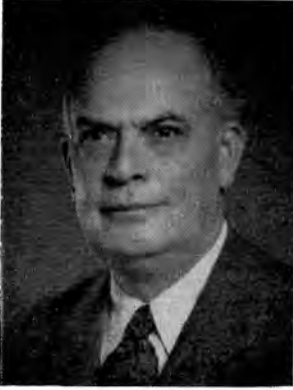
Ağın (Elâzığ) - 1914 - Hukuk -
Fr., Al., az İng. - Evli, 2 ço. -
Basın, Hukuk - Gazeteci,

GÖĞÜŞ ALİ İHSAN

Basın Tem.

Gaziantep - 1923 İstanbul Edebi-
yat Fakültesi - Fr. - Evli, 1 ço. -
Basın - Gazeteci.

GÜVEN FERİT CELÂL

Basın Tem.

Adana - 1894 - Hukuk ve Güzel Sanatlar - Fr. - Evli, 1 ço. - Gazeteci - Türközü Gazetesi Sahibi.

ÖYMEN ALTAN

Basın Tem.

İst. - 1932 - S. B. F. - Al. - Evli, 1 ço. - Gazetecilik.

SAVAŞ SELÂMÎ

Basın Tem.

Burhaniye - 1926 - Lise - Fr. - Evli - Gazeteci.

SOYSAL İLHAMÎ

Basın Tem.

Ereğli (K. Dz.) - 1928 - Lise - Evli, 1 ço. - Gazeteci.

TAŞMAN DERVİŞ SAMİ
Basın Tem.

Vodina - 1922 - Lise - İng. -
Evli, 2 ço. - Gazeteci.

BORANSÜ ETEM
Eski Muharıpler Tem.

Afyonkarahisar - 1905 - Harb
Akademisi - İtal., Fr., Farsça,
İng. - Evli, 1 ço. - Askerlik -
Emekli Kur. Albay.

ÖNALP A. HALİM
Eski Muharıpler Tem.

Erzincan - 1901 - Harb Akade-
misi - Evli, 1 ço. - Askerlik -
Emekli Kur. Albay.

ÖZKOL MAZHAR
Esnaf Teşekkülleri Tem.

Üsküp - 1912 - Ankara ve Paris
Hukuk Fa. - Fr., İtal. - Evli,
2 ço. - Hukuk ve İktisat Dok-
toru - İç Ticaret Umum Müdürü.

ŞENGÜN MEHMET

Esnaf Teşekkülleri Tem.

Cide - 1918 - Orta - Evli, 4 ço. -
T. Esnaf ve Sanatkârları Kon-
federasyonu İdare Meclisi Azası -
Kantar İmalâtçısı.

TEZ HASAN

Esnaf Teşekkülleri Tem.

Hemşin - 1912 - İlk, Özel - Evli,
2 ço. - Ticaret - T. Esnaf ve Sa-
natkârları Konfederasyonu Baş-
kanı ve XI nci Dönem Ankara
Milletvekili.

VARDARLI ADİL

Esnaf Teşekkülleri Tem.

Rodovişte (Üsküp) - 1914 - Or-
ta - Sırpça, Bulgarca - Bekâr -
Berberlik - İstanbul Esnaf
Dernekleri Başkanı.

ONUR HÜSEYİN

Gençlik Tem.

Kilis - 1937 - Hukuk 3 ncü sınıf -
Az İng. ve Fr. - Bekâr - İst.
Hukuk Fakültesinde Öğrenci.

AKYÜZ ABDÜLKERİM

İşçi Sendikaları Tem.

İst. - 1921 - Lise - Orta
İng. - Bekâr - T. As. İş Yerle-
ri İşçi Send. Fed. G. Sekreteri.

ÇULLU TEKİN

İşçi Sendikaları Tem.

İzmir - 1929 - Teknik Okul -
Az İng. - Evli, 2 çö. - Devlet
Su İşleri 2 nci Bölge Md.
Merkez Şube Makina Şefi.

ERSOY BAHİR

İşçi Sendikaları Tem.

Osmaniye - 1920 - Lise - Evli,
2 çö. - İst. Tekstil ve Örme Sa-
nayii İşçileri Sendikası Başkanı.

İNAN İSMAİL

İşçi Sendikaları Tem.

Trabzon - 1918 - İlk - Az İng. -
Evli, 3 çö. - XI Dönem Ankara
Milletvekili.

KARAHASAN ÖMER
İşçi Sendikaları Tem.

Hopa - 1907 - Rüştüye ve İmam
Hatip Okulu - Evli, 4 -ço. -
Zonguldak Maden İş. Send. Bşk.
ve E. K. İ. Gelik Böl. Atelye
Şefi.

ÖGÜNÇ FERİDUN ŞAKİR
İşçi Sendikaları Tem.

Ankara - 1920 - Lise - Fr. -
Evli, 1 ço. - Denizci - Denizcilik
Bankası Denizyolları Gemi
Kâtibi.

ÇELİKBAŞ FETHİ
Odalar Tem.

Burdur - 1912 Hukuk ve İkti-
sat - Fr. - Evli, 2 ço. - İktisat,
Maliye ve Siyasî İlimler - XI
nci Dönem Burdur Milletvekili.

KARAMUSTAFAOĞLU YEKTA
Odalar Tem.

Trabzon - 1907 - Tıp Fa. Dis
Böl. - Fr. - Dul, 5 ço. - Dis
Hekimi.

KOPER DANIŞ
Odalar Tem.

Diyadin - 1908 - Teknik Üniv. -
Al., Fr., İng. - Evli - İnşaat
Mühendisliği - Bormak ve Kuyas
müesseseleri Umum Müdürü ve
Mühendis.

KÖKSAL FEYYAZ
Odalar Tem.

İncesu - 1920 - Teknik Üniver-
site - Al., Fr. - Evli, 3 ço. - Ba-
raj ve Hidro - Elektrik santral-
leri - Y. Mühendis, Mütâahhit ve
Ankara Ticaret ve Sanayi Odası
İkinci Başkanı.

PAMİR FİKRET
Odalar Tem.

Devrek - 1923 - Tıp - Fr., İng. -
Evli, 2 ço. - Dahiliye Mütahas-
sısı - Ankara Belediye Hastanesi
Dahiliye Mütahassısı.

PAMUKCU A. MAHİR
Odalar Tem.

Diyarbakır - 1912 - Veteriner
Fa. - İng., Al. - Evli, 2 ço. -
Veteriner Patolog - Profesör.

SOYER DÜNDAR

Odalar Tem.

Niğde - 1919 - S. B. F. - Fr. -
Evli, 3 ço. - Ticaret.

TANDAL SALÂHATTİN

Odalar Tem.

İst. - 1906 - Tıp - İng., az
Al., Fr., Farsça - Evli, 2 ço. -
1 nci sınıf Kimya Mühassısı -
Türk Eczacıları Birliği Merkez
Heyeti Reisi Prof.

ÜSTÜN FERİDUN

Odalar Tem.

İst. - 1916 - Ziraat Fa. - İng.,
Al. - Evli, 3 ço. - Hububat - Tica-
ret Bakanlığı Makam Müşaviri -
Y, Z, Mühendisi,

ZAMANGİL CAHİT

Odalar Tem.

Trabzon - 1906 - Paris Siyasî
İlimler Okulu - Fr., az İng. ve
İspanyolca - Evli, 3 ço. - Ekono-
mi - Ticaret - Merkez Bankası
Murakibi.

AKTEPE MÛNİR

Öğretmen Teşekkürleri Tem.
İzmir - 1917 - Edebiyat Fa. -
Fr. - Evli, 1 ço. - Yeniçağ Ta-
rihi, Doçant Dr. - İstanbul Ün-
v. Edebiyat Fakültesi Öğretim
Üyesi.

AKYAVAŞ HALİL

Öğretmen Teşekkürleri Tem.
Bayındır - 1925 - Köy Enstitüsü -
Evli, 4 ço. - İlkokul Öğretmeni.

ATILGAN AHMET

Öğretmen Teşekkürleri Tem.
Malatya - 1919 - Gaziterbiye
Enstitüsü ve Florida Üniversi-
tesi - İng. - Evli, 3 ço. - İlköğ-
retim Müfettişi ve Teftiş Şefi,

İNAN M. RAUF

Öğretmen Teşekkürleri Tem.
Ardışın (Genc) - 1905 - İstanbul
Öğretmen Okulu ve Viyana Pe-
dagoji Enstitüsü - Al., Fr., Arap-
ça, Farsça - Evli, 2 ço. Orta-
okul Öğretmeni.

ÖZDİL İLHAN

Öğretmen Teşekkürleri Tem.

Denizli - 1920 - Gazi Eğitim
Enstitüsü ve Ohio State Üniver-
sitesinde Doktora - İng., Fr. -
Evli - Felsefe Doktoru ve
Profesör.

TARDU RESAT

Öğretmen Teşekkürleri Tem.

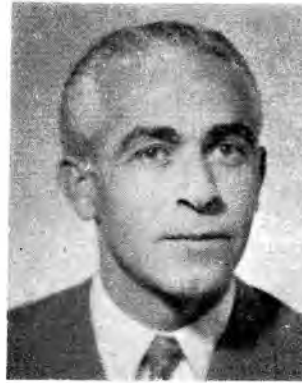
İst. - 1902 - Eczacı Okulu -
Evli - İstanbul Eğitim Enstitüsü
Öğretmeni.

DOĞUKAN SUPHÎ

Tarım Teşekkürleri Tem.

Trabzon - 1914 - Ziraat Fa. -
Evli, 2 ço. - Ziraat Genel Mine-
ral A. Ş. İdare Meclisi Azası
ve Said Dormen ve Ortakları
Koll. Şt. de Y. Ziraat Mühendisi.

EREL ALİ

Tarım Teşekkürleri Tem.

Batum - 1920 - Zürih Politeknik
Okulu Ziraat Fa. - Al., az İng. -
Evli, 2 ço. - Çiftçi ve Ticaret.

ERTANİK ADNAN
Tarım Teşekkülleri Tem.
Konya - 1927 - Veteriner Fa. -
Al. - Evli, 2 ço. - Veteriner
Hekim.

İPŞİROĞLU ABDULLAH
Tarım Teşekkülleri Tem.
Trabzon - 1928 - İktisat Fa. -
Fr. - Evli, 2 ço. - Bankacılık
ve Kooperatifçilik, T. C. Z.
Bankası Kooperatifler Müdür
Muavini.

KARAMÜFTÜOĞLU AHMET
Tarım Teşekkülleri Tem.
Kadirli - 1924 - Hukuk - Bekâr -
Hukuk - XI nci Dönem Adana
Milletvekili ve Avukat, Çiftçi.

ŞENER AHMET
Tarım Teşekkülleri Tem.
Vakıfkebir - 1921 - Ziraat Fa. -
Az İtal. ve Al. - Evli, 3 ço. -
Meyvacılık Müttehassısı - Tarım
Bakanlığı Zatişleri Müdürü.

BAYKAL BEKİR SITKI
Üniversite Tem.

Fındıklı (Rize) - 1908 - Berlin ve
Friburg Ün. - Al., İng. ve
Fr. - Evli, 6 ço. - Tarih Prof.
Dr. - Atatürk Ün. Rektörü.

BİLGE NECİP
Üniversite Tem.

Nevşehir - 1912 - Ankara ve
Cenevre Hukuk Fa. - Al., Fr. -
Evli, 2 ço. - Medenî Hukuk - Dr.
Prof. - Ank. Hukuk Fa. Dekanı.

BİNARK HİKMET
Üniversite Tem.

İst. - 1918 - Dresden Tek.
Ün. - Al., İng. - Evli, 2 ço. -
Y. Makina Müh. Dr. - İst. Ün.
Makina Fa. Profesörü.

BİRAN LÜTFİ
Üniversite Tem.

İst. - 1908 - Fransa Montpellier
Ün. Fen Fa. - Fr. - Evli,
1 ço. - Matematik Prof - Ün.
Arası Kurulda İst. Ün. Senatosu
Mümessili.

ERENÇİN ZİHNİ

Üniversite Tem.

Manisa - 1910 - Vet. Fa. - Al.,
İng. - Evli, 2 ço. - Dr. Vet. -
Veteriner Fakültesi Histoloji ve
Embriyoloji Profesörü.

FEYZİOĞLU BEDİ

Üniversite Tem.

Kayseri - 1920 - S. B. O., Hukuk,
İkt. Fa. ve İktisat Dr. - Fr.,
İng. - Evli, 4 ço. - İstanbul Ün.
İktisat Fa. Maliye Profesörü.

FEYZİOĞLU TURHAN

Üniversite Tem.

Kayseri - 1922 - Hukuk - Fr.,
İng. - ve az Al. - Evli, 1 ço. -
Hukuk Dr. ve S. İlimler - XI nei
Devre Sivas Milletvekili.

FIRAT FEHMİ

Üniversite Tem.

Erzincan - 1908 - Y. Or. Ok. ve
Fransa'da Su ve Orman Müh.,
Almanya'da Or. Doktora - Fr.,
Al. - Evli, 2 ço. - İstanbul Ün.
Or. Fa. Or. Hastalıkları Prof.

KARAFAKIOĞLU BEDRİ
Üniversite Tem.

Çorum - 1915 - İstanbul Teknik
Ünv. ve Paris «Ecole Nationale
Supérieure des Télécommunica-
tion» - Fr., Al. - Evli, 1 çö. -
İstanbul Teknik Ünv. Ord. Prof.

SAVCI BAHRİ
Üniversite Tem.

Sındırgı - 1914 - S. B. O. ve Huk. -
Fr., İng. - Evli, 1 çö. - Siyasî
İlimler - Siyasal B. Fa. Prof.

TURHAN VAHİT
Üniversite Tem.

Selânik - 1913 - Cambridge Ünv. -
İng., Fr. ve Al. - Evli 1. çö. -
İngiliz edebiyatı ve kültürü -
İstanbul Üniversitesi Edebiyat
Fa. Dekanı Prof.

ULUTAŞ İSMAİL
Üniversite Tem.

Samsun - 1919 - Tıp - Al., İng. -
Evli, 4 çö. - Morfoloji - Ege Tıp
Fa. Prof.

AKADLI LÜTFİ

Yargı Organları Tem.

İst. - 1902 - Hukuk - Evli,
3 ço. - Adalet - Yargıtay İkinci
Ceza Dairesi Başkanı.

ERGÜVEN NEDİM

Yargı Organları Tem.

İst. - 1909 - Hukuk - Fr. -
Evli - Adalet - Yargıtay Ticaret
Dairesi Başkanı.

PERK HAYRETTİN ŞAKİR

Yargı Organları Tem.

İst. 1902 - Hukuk - Evli, 3 ço. -
Adalet - Yargıtay İkinci Hukuk
Dairesi Başkanı.

TÜZEMEN EKREM

Yargı Organları Tem.

Hozat - 1915 - İst. ve Lausanne
Hukuk Fa. Lisans ve Doktora -
Fr. - Evli, 2 ço. - Adalet, Hukuk
Doktoru - Yargıtay İkinci
Başkanı.

GÖKSU RIZA

Yargı Organları Tem.

Ermenek - 1903 - Hukuk - az
Fr. - Evli, 3 ço. - Adalet -
Danıştay Birinci Daire Başkanı.

KÜMBETLİOĞLU HİKMET

Yargı Organları Tem.

Erzurum - 1910 - S. B. O. - Fr.,
Farsça - Evli - Adalet - Danıştay
8 nci Daire Başkanı

SENİL İBRAHİM

Yargı Organları Tem.

Kandiye (Girit) - 1903 - Hukuk -
Fr., Rumca - Evli - Adalet -
Danıştay Başkanı,

TÖNÜK VECİHİ

Yargı Organları Tem.

Şebinkarahisar - 1908 - Hukuk -
Fr., İng. ve İtalyanca - Evli,
3 ço. - Adalet - Danıştay 6 nci
Daire Başkanı.

AKAR AHMET
Yargı Organları Tem.
Bursa - 1912 - Harb Ok. ve İst.
Hukuk Fa. - Az Fr. Evli, 2 ço. -
Adalet - Askerî Yargıtay 2 nci
Başkanı.

GÜRÜN MUHİTTİN
Yargı Organları Tem.
Çankırı - 1914 - S. B. O. - Fr. -
Evli, 2 ço. - Maliye - Sayıştay
1 nci Başkanı.

ÖGAT İHSAN
Yargı Organları Tem.
İnebolu - 1913 - S. B. O. - az
Fr. - Evli, 3 ço. - Maliye -
Sayıştay 4 ncü Daire Başkanı.

KINIK NURİ
Yargı Organları Tem.
İst. - 1908 - Y. İkt., Tic. ve
Cenevre'de Doktora - Fr. - Evli -
Bankacılık - Y. Murakabe Heyeti
Üyesi.

Sayın Temsilcilerin adlarına göre tasnifi

A (40)

Abdullah Ercan
Abdullah İpşiroğlu
Abdurrahman Altuğ
Abdurrahman Nafiz Gürman
Abdülhadi Toplu
Abdülhak Kemal Yörük
Abdülkadir Göğüş
Abdülkadir Okyay
Abdülkerim Akyüz
Âdil Sağiroğlu
Âdil Toközlü
Âdil Vardarlı
Adnan Başer
Adnan Ertanık
Adnan Erzi
Ahmet Akar
Ahmet Atılğan
Ahmet Bilgin
Ahmet Demiray
Ahmet Sırrı Hıcaoğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
Ahmet Köseoğlu
Ahmet Oğuz
Ahmet Şener
Ahmet Tahtakılıç
Alaettin Ergönec
Alev Coşkun
Ali Rıza Akbıyıkoglu
Ali Erel
Ali İhsan Göğüş
Alp Kuran
Altan Öymen

Âmil Artus
Ârif Hikmet Onat
Arslan Bora
Asım Yılmaz
Atalay Akan
Âtîf Ödül
Avni Başman
Avni Doğan
Avni Yurdabayrak

B (12)

Babür Ardahan
Bahir Ersoy
Bahri Çolakoğlu
Bahri Şaveç
Bahri Yazır
Bedî Feyzioğlu
Bedrettin Tuncel
Bedri Karafakioğlu
Behçet Kemal Çağlar
Bekir Sıtkı Baykal
Burhan Akdağ
Bülent Ecevit

C (15)

Cafer Tüzel
Cahit Talas
Cahit Zamangil
Celâl Sait Siren
Celâl Sungur
Cemal Reşit Eyüboğlu
Cemal Yavuz

Cemal Yıldırım
Cemil Sait Barlas
Cevat Dursunoğlu
Cevdet Aydın
Cevdet Geboloğlu
Cihad Baban
Coşkun Kırcı

D

(5)

Dâniş Koper
Dâniş Yurdakul
Derviş Sami Taşman
Doğan Avcıoğlu
Dündar Soyer

E

(12)

Ekrem Alican
Ekrem Tüzemen
Emin Paksüt
Emin Soysal
Enver Ziya Karal
Enver Kirker
Enver Kök
Enver Sökmen
Erol Dilek
Esat Çağa
Etem Boransü
Ethem Serim

F

(21)

Fahri Belen
Fakih Özfakih
Fazıl Nalbantoğlu
Fehim Fırat
Fehmi Alpaslan
Fehmi Yavuz
Ferda Güley
Ferhan Arkan

Feridun Ergin
Feridun Şakir Öğüncü
Feridun Üstün
Ferit Celâl Güven
Ferid Melen
Ferruh Güven
Fethi Aşkın
Fethi Çelikbaş
Fethi Elgün
F. Lûtfi Karaosmanoğlu
Feyyaz Köksal
Fikret Pamir
Fuat Arna

G

(1)

Galip Kenan Zaimoğlu

H

(22)

Hakkı Kâmil Beşce
Halil Akyavaş
Halil Sezai Erkut
Halil Özmen
Hamdi Orhon
Halim Önalp
Hamza Eroğlu
Hasan Tez
Hayrettin Şakir Perk
Hayri Mumcuoğlu
Hazım Dağlı
Hermine Kalüstyán
Hikmet Binark
Hikmet Kümbetlioğlu
Hıfzı Oğuz Bekata
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu
Hızır Cengiz
Hulûsi Selek
Hüseyin Ataman
Hüseyin Onur
Hüseyin Otan
Hüseyin Ulusoy

I
(17)

İbrahim Saffet Omay
İbrahim Öktem
İbrahim Senil
İhsan Kabadayı
İhsan Ögat
İhsan Soyak
İlhami Sancar
İlhami Soysal
İlhan Esen
İlhan Özdil
İmadettin Elmas
İsmail Rüştü Aksal
İsmail Selçuk Çakıroğlu
İsmail İnan
İsmail Ulutaş
İsmet Giritli
İsmet İnönü

K
(11)

Kadircan Kaflı
Kaludi Laskari
Kâmil Başaran
Kasım Gülek
Kâzım Orbay
Kemal Zeki Gençosman
Kemal Kurdaş
Kemal Satır
Kemâl Türkoğlu
Kemalî Bayazıt
Kenan Esengin

L
(3)

Lûtfi Akadlı
Lûtfi Biran
Lâtfi Engin

M
(26)

Mahir Pamukçu
Mahmut Tekin Çullu
Mazhar Özkol
Mebrure Aksoley
Mehmet Altınsoy
Mehmet Baydur
Mehmet Göker
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazerdağlı
Mehmet Rauf İnan
Mehmet Ali Kumbasar
Mehmet Özbay
Mehmet Sengün
Mehmet Şişman
Muammer Aksoy
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Muhittin Gürün
Muin Küley
Mukbil Gökdoğan
Mustafa Dinekli
Mustafa Kepir
Mustafa Sirmen
Muzafer Alankuş
Mümtaz Soysal
Münci Kapani
Münir Aktepe

N
(14)

Nâsır Zeytinolu
Nazif Çağatay
Nedim Ergüven
Necati Duman
Necmi Akçasu
Necip Bilge
Necip San
Nef'i Demirlioğlu
Nihat Reşat Belger
Nihat Sargınalp

Nurettin Akyurt
Nurettin Ardıçoğlu
Nuri Kınık
Nüvit Yetkin

O

(7)

Oktay Ekşi
Orhan Köprülü
Orhan Mersinli
Orhan Öztrak
Osman Alışıroğlu
Osman Bölükbaşı
Osman Tosun

Ö

(2)

Ömer Samih Coşar
Ömer Karahasan

R

(14)

Ragıp Sarıca
Ragıp Üner
Rahmi Günay
Raif Aybar
Raşit Beşerler
Ratip Tahir Burak
Rauf Bayındır
Rauf Gökçen
Remziye Batırbaygil
Reşat Tardu
Rifat Çini
Rıza Gökse
Rıza Işıtan
Rüştü Özal

S

(16)

Sadettin Tokbey
Sadi Erdem

Sadık Aldoğan
Şahir Kurutluoğlu
Sait Erdineç
Sait Naci Ergin
Salâhattin Tandal
Salih Türkmen
Selâmi Savaş
Selim Sarper
Seyfi Öztürk
Sırrı Atalay
Suphi Batur
Suphi Baykam
Suphi Doğukan
Süleyman Bilgen

Ş

(13)

Şahap Gürlər
Şahap Kitapçı
Şahap Kocatopçu
Şefik İnan
Şerafettin Yaşar Eğin
Şeref Baksık
Şemsettin Günaltay
Şevket Adalan
Şevket Asbuzoğlu
Şevket Raşit Hatiboğlu
Şevki Aysan
Şinasi Özdenoğlu
Şükûfe Ekitler

T

(6)

Tahsin Argun
TariK Zafer Tunaya
Tevfik Kâmil Koperler
Turan Güneş
Turgut Göle
Turhan Feyzioğlu

V**(7)**

Vahap Dizdaroglu
Vahit Turhan
Vasfi Gerger
Vecihi Tönük
Vedat Arkan
Vedat Dieleli
Vefik Pirinçcioğlu

Y**(6)**

Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Yavuz Feyzioğlu

Yekta Karamustafaoğlu

Yusuf Âdil Egeli

Yusuf Kemal Tengirşenk

Yusuf Ziya Yücebilgin

Z**(6)**

Zekâi O'Kan

Zeki Baltacıoğlu

Zeki Kınırulu

Zeki Tekiner

Zihni Erençin

Ziya Müezzinoğlu

SAYIN TEMSİLCİLERİN SOYADLARINA GÖRE TASNİFİ

A

Adalan Şevket
Akadlı Lûtfi
Akan Atalay
Akar Ahmet
Akbiyikoğlu Ali Rıza
Akçasu Necmi
Akdağ Burhan
Aksal İsmail Rüşti
Aksoley Mebrure
Aksoy Muammer
Aktepe Münir
Akyavaş Halil
Akyurt Nurettin
Akyüz Abdülkerim
Alankuş Muzaffer
Aldoğan Sadık
Alican Ekrem
Alişiroğlu Osman
Alpaslan Fehmi
Altınsoy Mehmet
Altuğ Abdurrahman
Ardahan Babür
Ardıçoğlu Nurettin
Argun Tahsin
Arikan Vedat
Arkan Ferhan
Arna Fuat
Artus Âmil
Asbuzoğlu Şevket
Askın Fethi
Atalay Sırrı
Ataman Hüseyin
Atılğan Ahmet

Avcıoğlu Doğan
Aybar Raif
Aydın Cevdet
Aysan Şevki

B

Baban Cihad
Bakşık Şeref
Baltacıoğlu Zeki
Barlas Cemil Sait
Başer Adnan
Başaran Kâmil
Başman Avni
Batırbaygil Remziye
Batur Suphi
Bayazıt Kemali
Baydur Mehmet
Bayındır Rauf
Baykam Suphi
Baykal Bekir Sıtkı
Bekata Hıfzı Oğuz
Belen Fahri
Belger Nihat Reşat
Beşe Hakkı Kâmil
Beşerler Raşit
Bilge Necip
Bilgin Ahmet
Bilgen Süleyman
Binark Hikmet
Biran Lûtfi
Bora Arslan
Boransü Etem
Bölükbaşı Osman
Burak Ratip Tahir

C

Cengiz Hızır
Coşar Ömer Sami
Coşkun Alev

Ç

Çağa Esat
Çağatay Nazif
Çağlar Behçet Kemal
Çakıroğlu İsmail Selçuk
Çelikbaş Fethi
Çini Rifat
Çolakoglu Bahri
Çullu Mahmut Tekin

D

Dağlı Hâzım
Demiray Ahmet
Demirlioğlu Nef'i
Dicleli Vedat
Dinekli Mustafa
Dilek Erol
Dizdaroğlu Vahap
Doğan Avni
Doğukan Suphi
Duman Necati
Dursunoğlu Cevat

E

Ecevit Bülent
Egeli Yusuf Âdil
Eğin Şerafettin Yaşar
Ekitler Şükûfe
Ekşi Oktay
Elgün Fethi
Elmas İmadettin
Engin Lûtfi
Erean Abdullah
Erdem Sadi
Erdoğan Sait
Erengin Zihni

Ergin Feridun
Ergin Sait Naci
Ergönerç Alaettin
Ergüven Nedim
Erkut Halil Sezai
Eroğlu Hamza
Erel Ali
Ersoy Bahir
Ertanık Adnan
Erzi Adnan
Esen İlhan
Esengin Kenan
Eyüboğlu Cemal Reşit

F

Feyzioğlu Bedi
Feyzioğlu Turhan
Feyzioğlu Yavuz
Fırat Fehim

G

Geboloğlu Cevdet
Gencosman Kemal Zeki
Gerger Vasfi
Giritli İsmet
Göğüş Abdülkadir
Göğüş Ali İhsan
Gökçen Rauf
Gökdoğan Mukbil
Göker Mehmet
Göksu Rıza
Göle Turgut
Gülek Kasım
Güley Ferda
Günaltay Şemsettin
Günay Rahmi
Güneş Turan
Gürler Şahap
Gürman Abdurrahman Nafiz
Gürün Muhittin
Güven Ferit Celâl
Güven Ferruh

H

Hatiboğlu Şevket Raşit
Hazer Mehmet
Hazerdağı Mehmet Salim
Hocaoğlu Ahmet Sırrı

I

İnan M. Rauf
İnan Şefik
İnan İsmail
İnönü İsmet
İpşiroğlu Abdullah
İştan Rıza

K

Kabadayı İhsan
Kafıl Kadircan
Kalüstyan Hermine
Kapani Müneci
Karahasan Ömer
Karal Enver Ziya
Karafakioğlu Bedri
Karamustafaoğlu Yekta
Karamüftüoğlu Ahmet
Karaosmanoğlu F. Lâtfi
Karaosmanoğlu Yakup Kadri
Kepir Mustafa
Kınık Nuri
Kıra Coşkun
Kırker Enver
Kızıloğlu Muharrem İhsan
Kitapçı Şahap
Kocatopçu Şahap
Koper Dâniş
Koperler Tefvik Kâmil
Kök Enver
Köksal Feyyaz
Köprülü Orhan
Köseoğlu Ahmet
Kumbasar Mehmet Ali
Kumrulu Zeki
Kuran Alp
Kurdaş Kemal

Kurutluoğlu Sahir
Küley Muin
Kümbetlioğlu Hikmet

L

Laskari Kaludi

M

Melen Ferid
Mersinli Orhan
Mumeuoğlu Hayri
Müezzinoğlu Ziya

N

Nalbantoğlu Fazıl

O

Oğuz Ahmet
O'Kan Zekâi
Okuy Abdülkadir
Omay İbrahim Saffet
Onat Arif Hikmet
Onur Hüseyin
Orbay Kâzım
Orhon Hamdi
Otan Hüseyin

Ö

Ödül Âtîf
Ögat İhsan
Öğünç Feridun Şakir
Öktem İbrahim
Önalp Halim
Öymen Altan
Özal Rüştü
Özbay Mehmet
Özdenoğlu Şinasi
Özdil İlhan
Özfakih Fakih
Özkoç Mazhar
Özmen Halil
Öztrak Orhan
Öztürk Seyfi

P

Paksüt Emin
Pamir Fikret
Panukçu Mahir
Perk Hayrettin Şakir
Pirinceioğlu Vefik

S

Sağıroğlu Âdil
San Necip
Sancar İlhami
Sargmalp Nihat
Sarica Ragıp
Sarper Selim
Satır Kemal
Savaş Selâmi
Savcı Bahri
Selek Hulûsi
Senil İbrahim
Serim Ethem
Siren Celâl Sait
Sirmen Mustafa
Soyak İhsan
Soyer Dünder
Soysal Emin
Soysal İlhami
Soysal Mümtaz
Sökmen Enver
Sungur Celâl

Ş

Şener Ahmet
Şengün Mehmet
Şişman Mehmet

T

Tahtakılıç Ahmet
Talas Cahit
Tandal Salâhattin
Tardu Reşat
Taşman Derviş Sami
Tekiner Zeki
Tengirşenk Yusuf Kemal

Tez Hasan
Tokbey Sadettin
Toközlü Âdil
Toplu Abdülhadi
Tosun Ahmet
Tönük Vecihi
Tunaya Tarık Zafer
Tuncel Bedrettin
Turhan Vahit
Türkmen Salih
Türkoğlu Kemal
Tüzel Cafer
Tüzemen Ekrem

U

Ulusoy Hüseyin
Ulutaş İsmail

Ü

Üner Ragıp
Üstün Feridun

V

Vardarlı Âdil
Velidedeoğlu Hıfzı Veldet

Y

Yavuz Cemal
Yavuz Fehmi
Yazır Bahri
Yetkin Nüvit
Yıldırım Cemal
Yılmaz Asım
Yörük Abdülhak Kemal
Yurdabayrak Avni
Yurdakul Dâniş
Yücebilgin Yusuf Ziya

Z

Zaimoğlu Galip Kenan
Zamangil Cahit
Zeytinioğlu Nâsır

Sayın Temsilcilerin menşelerine göre tasnifi

Hukuk (120)

Lâtîfi Akadlı	Yar. Or.	Tem.
Atalay Akan	C.H.P.	» (ve Hukuk doktoru)
Ahmet Akar	Yar. Or.	» (ve Harb Okulu)
A. Rıza Akbıyıkoglu	Uşak	»
Neemi Akçasu	Aydın	»
Kâmil Başaran	C.K.M.P.	»
Mebrure Aksoley	C.H.P.	»
Muammer Aksoy	Antalya	» (ve Hukuk doktoru)
Nurettin Akyurt	Malatya	»
Osman Alişiroğlu	C.H.P.	»
Fehmi Alpaslan	Artvin	»
Mehmet Altınsoy	C.K.M.P.	»
Abdurrahman Altuğ	Kırklareli	»
Nurettin Ardıçoğlu	C.K.M.P.	»
Tahsin Argun	İsparta	»
Vedat Arıkan	Tokat	»
Fuat Arna	C.K.M.P.	»
Âmil Artus	B.K.Ü.	» (ve Lozan, Hukuk ve İktisat doktoru)
Şevket Asbuzoğlu	Barolar	»
Fethi Aşkın	B.K.Ü.	»
Sırrı Atalay	Kars	»
Raif Aybar	M.B.K.	» (ve S. B. O.)
Cevdet Aydın	Siirt	»
Şevki Aysan	C.H.P.	»
Cihad Baban	C.H.P.	»
Zeki Baltacıoğlu	Bolu	»
Cemil Sait Barlas	C.H.P.	» (Heidelberg H. f.a.)
Avni Başman	M.B.K.	»
Suphi Batur	Sinop	»
Hıfzı Oğuz Bekata	Ankara	»
Necip Bilge	Üniversite	» (Hukuk doktoru)
Süleyman Bilgen	Edirne	»
Hızır Cengiz	Denizli	»

Alev Coşkun	C.H.P.	Tem.
Esat Çağa	Dev. Bşk.	»
Nazif Çağatay	İzmir	»
Fethi Çelikbaş	Odalar	» (ve İktisat)
Bahri Çolakoğlu	C.K.M.P.	»
Hazım Dağlı	C.K.M.P.	»
Nef'i Demirlioğlu	Balıkesir	»
Vedat Dieleli	C.H.P.	» (ve İktisat doktoru)
Mustafa Dinekli	Konya	»
Erol Dilek	Dev. Bşk.	»
Şerafettin Yaşar Eğin	Eskişehir	»
Şükûfe Ekitler	Dev. Bşk.	»
Fethi Elgün	İçel	»
Abdullah Ercan	Çorum	»
Sait Erdinç	Hakkâri	»
Nedim Ergüven	Yar. Or.	»
Halil Sezai Erkut	Ankara	»
Hamza Eroğlu	C.H.P.	» (Hukuk doktoru)
Cemal Reşit Eyüboğlu	Trabzon	» (Hukuk doktoru)
Turhan Feyzioğlu	Üniversite	» (Hukuk doktoru)
Yavuz Feyzioğlu	Barolar	»
Kemal Zeki Gencosman	Basın	»
Vasfi Gerger	Urfa	»
İsmet Giritli	Barolar	» (Hukuk doktoru)
Abdülkadir Göğüş	G. Antep	»
Mehmet Göker	Kayseri	»
Rıza Göksu	Yar. Or.	»
Turgut Göle	C.H.P.	» (ve S. B. O.)
Kasım Gülek	Adana	» (Paris S. İl. O., Ko- lombia, Kembric, Ber- lin üniversiteleri)
Turan Güneş	C.H.P.	» (Hukuk doktoru)
Ferit Celâl Güven	Basın	» (ve Güzel Sanatlar)
Mehmet Hazer	C.H.P.	»
Mehmet Salim Hazerdağlı	Elâzığ	»
A. Sırrı Hocaoğlu	Hatay	»
Şefik İnan	C.H.P.	» (ve Paris S. İl. Ok.)
Rıza Işıtan	Samsun	»
Münci Kapani	M.B.K.	» (Hukuk doktoru)
Ahmet Karamüftuoğlu	Tarım Teş.	»
Coşkun Kırca	C.H.P.	»
Enver Kırker	Barolar	»
Şahap Kitapçı	C.H.P.	»

Ahmet Köseoğlu	C.K.M.P.	Tem.	
M. Ali Kumbasar	Rize	»	
Zeki Kunrulu	C.H.P.	»	
Alp Kuran	M.B.K.	»	
Sahir Kurutluoğlu	C.H.P.	»	
Muin Küley	Barolar	»	
Kaludi Laskari	Dev. Bşk.	»	
Hayri Mumeuoğlu	B.K.Ü.	»	(ve Harb Ok. Tic. Fa.)
Abdülkadir Okyay	M.B.K.	»	
İbrahim Saffet Omay	C.H.P.	»	(ve S. B. Ok.)
Hamdi Orhon	C.H.P.	»	(ve S. B. Ok.)
Âtîf Ödül	C.H.P.	»	(ve S. B. Ok.)
Şinasi Özdenoğlu	C.H.P.	»	
Fakih Özfakih	Konya	»	
Mazhar Özkol	Esnaf Teş.	»	
Halil Özmen	C.K.M.P.	»	
Orhan Öztrak	Tekirdağ	»	
Seyfi Öztürk	C.K.M.P.	»	(ve S. B. Ok.)
Emin Paksüt	C.H.P.	»	
Hayrettin Şakir Perk	Yar. Or.	»	(Lozan ve Paris S. İl.)
Vefik Pirinçcioğlu	Diyanbakır	»	
Adil Sağiroğlu	C.H.P.	»	
İlhami Sancar	İstanbul	»	
Ragıp Sarıca	Üniversite	»	
Selim Sarper	B.K.Ü.	»	
Hulusi Selek	Barolar	»	
İbrahim Senil	Yar. Or.	»	
Mustafa Sirmen	Kocaeli	»	
Ahmet Tahtakılıç	C.K.M.P.	»	
Zeki Tekiner	Nevşehir	»	(ve Paris Huk. Fa.)
Y. Kemal Tengirşenk	C.K.M.P.	»	
Sadettin Tokbay	C.K.M.P.	»	
Adil Toközlü	Kastamonu	»	
Vecihi Tönük	Yar. Or.	»	(ve Hukuk doktoru)
Tarık Zafer Tunaya	İstanbul	»	(ve Hukuk doktoru)
Salih Türkmen	Ağrı	»	(ve Hukuk do'ktoru)
Kemal Türkoğlu	M.B.K.	»	
Cafer Tüzel	C.H.P.	»	(ve Hukuk doktoru)
Ekrem Tüzemen	Yar. Or.	»	(ve Hukuk doktoru)
Hıfzı V. Velidedeoğlu	M.B.K.	»	
Cemal Yavuz	Bingöl	»	
Nüvit Yetkin	C.H.P.	»	

Asım Yılmaz	Afyon K. Tem. (ve Hukuk doktoru)
Abdülhak Kemal Yörük	C.K.M.P. »
Avni Yurdabayrak	C.H.P. »
Nâsır Zeytinoğlu	B.K.Ü. »

Siyasal Bilgiler Fakültesi (35)

(Mülkiye) (ve Paris Siyasi İlimler Ok.)

Şevket Adalan	İzmir	Tem.	
İsmail Rüştü Aksal	C.H.P.	»	
Ekrem Alican	B.K.Ü.	»	
Ferhan Arkan	Çankırı	»	
Raif Aybar	M.B.K.	»	(ve Hukuk)
Adnan Başer	M.B.K.	»	
Mehmet Baydur	B.K.Ü.	»	
Hakkı Kâmil Beşe	M.B.K.	»	
Avni Doğan	Ankara	»	
Sait Naci Ergin	C.H.P.	»	
Bedî Feyzioğlu	Üniversite	»	
Turgut Göle	C.H.P.	»	(ve Hukuk)
Kasım Gülek	Adana	»	(Paris)
Muhittin Gürün	Yar. Or.	»	
Şefik İnan	C.H.P.	»	(ve Paris Hukuk Fa.)
Kemal Kurdaş	B.K.Ü.	»	
Hikmet Kümbetlioğlu	Yar. Or.	»	
Ferid Melen	Van	»	
Ziya Müezzinoğlu	C.H.P. (Müst.)	»	
Fazıl Nalbantoğlu	C.H.P.	»	
Hamdi Orhon	C.H.P.	»	(ve Hukuk)
Âtîf Ödül	C.H.P.	»	(ve Hukuk)
Şinasi Özdenoğlu	C.H.P.	»	(ve Hukuk)
İhsan Ögat	Yargı Or.	»	
Altan Öymen	Basın	»	
Emin Paksüt	C.H.P.	»	
Vefik Pirinçcioğlu	Diyarbakır	»	(Paris S. İl. Ok.)
Bahri Savaş	Üniversite	»	
Celâl Sait Siren	C.H.P.	»	
Dündar Soyer	Odalar	»	
Mümtaz Soysal	C.H.P.	»	
Fehmi Yavuz	Üniversite	»	
Dâniş Yurdakul	C.H.P.	»	

Yusuf Ziya Yücebیلgin	C.K.M.P.	Tem.	(Cenevre İktisat Fa., İktisat doktoru)
Cahit Zamangil	Odalar	»	(Paris S İlimler Ok.)

Edebiyat Fakültesi (8)

Münir Aktepe	Öğ. Teş.	Tem.	
Remziye Batırbaygil	M.B.K.	»	
Ali İhsan Göğüş	Basın	»	
Ferda Güley	C.H.P.	»	(ve Harb Okulu)
Enver Ziya Karal	C.H.P.	»	(Liyon Ü. Ed. Fo.)
Bedrettin Tuncel	B.K.Ü.	»	(Liyon Ü. Ed. Fo.)
Adnan Erzi	B.K.Ü.	»	(Tarih Bölümü Dr.)
Orhan Köprülü	M.B.K.	»	(Tarih Bölümü Dr.)

Deniz Ticaret (1)

Ratip Tahir Burak	C.H.P.	Tem	
-------------------	--------	-----	--

Dişçi Okulu (1)

Yekta Karamustafaoğlu	C.K.M.P.	Tem	
-----------------------	----------	-----	--

Eczacı Okulu (4)

Ahmet Bilgin	C.K.M.P.	Tem.	
Ethem Serim	Muğla	»	
Salâhattin Tandal	Odalar	»	
Reşat Tardu	Öğ. Teş.	»	

Fen Fakültesi (1)

Lâtifi Biran	Üniversite	Tem	(Fr. Montpellier Ün. Fen. Fa. Prof.)
--------------	------------	-----	---

Harb Akademisi (19)

Muzaffer Alankuş	B.K.Ü.	Tem.	
Sadık Aldoğan	C.K.M.P.	»	
İlüseyyin Ataman	B.K.Ü.	»	
Fahri Belen	M.B.K.	»	
Etem Boransü	Eski Muh.	»	
Yusuf Âdil Egeli	C.H.P.	»	

Kenan Esengin	C.K.M.P.	Tem.
Rauf Gökçek	M.B.K.	»
Şahap Gürler	İstanbul	»
A. Nafiz Gürman	Dev. Bşk.	»
İsmet İnönü	C.H.P.	»
M. İhsan Kızıloğlu	B.K.Ü.	»
Zekâi O'Kan	M.B.K.	»
Kâzım Orbay	Dev. Bşk.	»
Halim Önalp	Eski Muh.	»
Necip San	M.B.K.	»
Enver Sökmen	C.K.M.P.	»
Bahri Yazır	C.H.P.	»
Cemal Yıldırım	C.H.P.	»

Harb Okulu (7)

Arslan Bora	Tunceli	Tem.
Sadi Erdem	Kırşehir	» (Y.E.Müh.)
Ferda Güley	C.H.P.	» (İstanbul Ed. Fa.)
Farruh Güven	M.B.K.	»
İhsan Kabadayı	C.H.P.	»
Mustafa Kepir	C.K.M.P.	»
Abdülkadir Okyay	M.B.K.	» (Huk. Etie Fa.)

İmam - Hatip Okulu (1)

Ömer Karahasan	İşçi Sen.	Tem.
----------------	-----------	------

İlkokul (2)

İsmail İnan	İşçi Sen.	Tem.
Hasan Tez	Esnaf Teş.	»

İktisat ve Ticaret (8)

Doğan Avcıoğlu	C.H.P.	Tem. (Fr. S. İlimler)
Raşit Beşerler	B.K.Ü.	» (Liyej)
Feridun Ergin	C.H.P.	»
Abdullah İpşiroğlu	Tarım Teş.	»
Ahmet Oğuz	C.K.M.P.	»
Nuri Kınık	Y. Murakabe	»
Şeref Bakşık	Basın	»
Rifat Çini	Kütahya	»

Kembridge Üniversitesi (1)

Vahit Turhan Üniv. Tem. (Prof.)

Köy Enstitüsü (1)

Halil Akyavaş Öğ. Teş. Tem.

Lise (16)

Abdülkerim Akyüz	İşçi Sen.	»
Babür Ardahan	Basın	»
Ömer Sami Coşar	Basın	»
Bülent Ecevit	C.H.P.	»
Oktay Ekşi	Basın	»
Bahir Ersoy	İşçi Sen.	»
İlhan Esen	Basın	»
Rahmi Günay	Sivas	»
Y. Kadri Karaosmanoğlu	M.B.K.	»
Hüseyin Onur	Gençlik	» (Hukuk Fak. talebe)
Feridun Şakir Ögünç	İşçi Sen.	»
Selâmi Savaş	Basın	»
İlhami Soysal	Basın	»
Mehmet Şişman	Maraş	»
Derviş Sami Taşman	Basın	»
Abdülhadi Toplu	Muş	» (Hukuk III.)

Mühendis (2)

Mahmut Tekin Çallı	İşçi Sen.	»
İmadettin Elmas	Çanakkale	»

Orman Fakültesi (3)

İsmail Selçuk Çakıroğlu	Bilecik	Tem.
Fehim Fırat	Üniversite	»
Enver Kök	C.K.M.P.	»

Ortaokul (2)

Mehmet Sengün	Esnaf Teş.	»
Adil Vardarlı	Esnaf Teş.	»

Öğretmen Okulu (2)

Ahmet Demiray	Amasya	Tem.
Hüseyin Ulusoy	Niğde	»

Tıp Fakültesi (15)

Kemalî Bayazıt	C.H.P.	Tem.
Suphi Baykam	C.H.P.	»
Nihat Reşat Belger	M.B.K.	» (Prof.)
Vahap Dizdaroğlu	Mardin	»
Necati Duman	Zonguldak	»
Alaettin Ergönenc	C.K.M.P.	»
Cevdet Geboloğlu	Bitlis	»
Hüseyin Otan	Burdur	»
İbrahim Öktem	Bursa	»
Fikret Pamir	Odalar	»
Kemal Satır	Adana	»
Celâl Sungur	Yozgat	»
İsmail Ulutaş	Üniversite	»
Ragıp Üner	B.K.Ü.	»
Galip Kenan Zaimoğlu	Giresun	»

Veteriner Fakültesi (3)

Zihni Erençin	Üniversite	»
Adnan Ertanık	Tarım Teş.	»
Mahir Pamukçu	Odalar	»

Y. Z. E. ve Okulu (8)

Rauf Bayındır	Erzincan	»
Suphi Doğukan	Tarım Teş.	»
Ali Erel	Tarım Teş.	» (İsviçre Politek)
Şevket Raşit Hatiboğlu	Manisa	» (Berlin ve Leipzig Ün. Prof.)
F. Lûtfî Karaosmanoğlu	C.H.P.	» (Y. Z. Ok.)
Ahmet Şener	Tarım Teş.	»
Osman Tosun	B.K.Ü.	» (Prof.)
Feridun Üstün	Odalar	Tem. »

Y. Mühendis (13)

Hikmet Binark	Üniversite Tem. (Prof. Makina)
Behçet Kemal Çağlar	Dev. Bşk. » (Maden)
Sadi Erdem	Kırşehir » (As. Y. Elk.)
Mukbil Gökdoğan	B.K.Ü. »
Bedri Karafakıoğlu	Üniversite » (Prof.)
Şahap Kocatopçu	B.K.Ü. » (Dr.)
Dâniş Koper	Odalar »
Feyyaz Köksal	Odalar » (Elektrikçi)
Orhan Mersinli	B.K.Ü. » (Yol inşaat)
Arif Hikmet Onat	Ordu »
Rüştü Özal	B.K.Ü. »
Nihat Sargınalp	Gümüşane »
İhsan Soyak	B.K.Ü. »

Y. Riyaziye (1)

Osman Bölükbaşı	C.K.M.P. Tem.
-----------------	---------------

Y. Öğretmen Okulu (9)

Ahmet Atılğan	Öğ. Teş. Tem.
Cevat Dursunoğlu	Erzurum » (Berlin ve Yena Ün. Peda. Felsefe)
Lûtfi Engin	İstanbul »
Şemsettin Günaltay	C.H.P. » (Lozan Sertifikası)
M. Rauf İnan	Öğ. Teş. » (Viyana Peda. Enst.)
Kadirean Kaflı	C.K.M.P. »
Kalüstyian Hermine	Dev. Bşk. » (Paris Y. Öğ. Ok. ve Fen Dr.)
İlhan Özdim	Öğ. Teş. » (Ohio St. Ün.)
Emin Soysal	C.H.P. »

Doğum tarihleri sırasına göre Temsilciler Meclisi üyeleri

1878 Yusuf Kemal Tengirşenk 1882 Nihat Reşat Belger 1883 Şemsettin Günaltay 1884 İsmet İnönü 1887 Avni Başman Abdurrahman Nafiz Gürman Kâzım Orbay 1888 Sadık Aldoğan 1889 Yakup Kadri Karaosmanoğlu Tevfik Kâmil Koperler 1892 Avni Doğan Cevat Dursunoğlu 1893 Fahri Belen 1894 Ferit Celâl Güven Kaludi Laskari 1895 Yusuf Âdil Egeli Zekâi O'Kan	1896 Şahap Gürler 1897 Abdülhak Kemal Yörük 1898 Muzaffer Alankuş Şevket Raşit Hatiboğlu Abdülkadir Okyay Âtîf Ödül 1899 Rauf Bayındır Hakkı Kâmil Beşe Kadircan Kafıl Selim Sarper 1900 Ahmet Bilgin Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu Âdil Toközlü 1901 Şevket Adalan Necati Duman Halim Önalp 1902 Lûtfi Akadlı Mebrure Aksoley Hüseyin Ataman Nef'i Demirlioğlu Hayrettin Şakir Perk Ethem Serim Reşat Tardu Galip Kenan Zaimoğlu
--	---

1903

Kemali Bayazıt
Lûtfi Engin
Rıza Göksu
İbrahim Senil
Enver Sökmen
Hüseyin Ulusoy
Dâniş Yurdakul

1904

Suphi Batur
Raşit Beşerler
Ratip Tahir Burak
Şükûfe Ekitler
Vasfi Gerger
İbrahim Öktem
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu

1905

Cemil Sait Barlas
Etem Boransü
M. Rauf İnan
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Enver Kök
Cafer Tüzcel

1906

Esat Çağa
Nazif Çağatay
Hazım Dağlı
Cemal Reşit Eyüboğlu
Kasım Gülek
Rıza Işıtan
Enver Ziya Karal
Ferid Melen
Necip San
Nihat Sargınalp
Celâl Sait Siren
Emin Soysal
Salâhattin Tandal
Cahit Zamangil

1907

Ömer Karahasan
Yekta Karamustafaoğlu

1908

Bekir Sıtkı Baykal
Lûtfi Biran
Behçet Kemal Çağlar
Sait Naci Ergin
Halil Sezai Erkut
Kenan Esengin
Fehim Fırat
Rahmi Günay
Nuri Kınık
Dâniş Koper
Arif Hıkmî Onat
Hulûsi Selek
Veehi Tönük

1909

Fuat Arna
Fethi Elgün
Nedim Ergüven
Mukbil Gökdoğan
Zeki Kumrulu
Vefik Piringcioğlu
İbrahim Saffet Omay
İlhami Sancar
İhsan Soyak
Ahmet Tahtakılıç
Cemal Yıldırım

1910

Zihni Erençin
Sahir Kurutluoğlu
Hamdi Orhon
Bedrettin Tuncel

1911

İsmail Rüştü Aksal
Âmil Artus
Cihad Baban
Remziye Batırbaygil

Hıfzı Oğuz Bekata
Ahmet Demiray
Mustafa Dinekli
Kemal Satır
Kemal Türkoğlu

1912

Ahmet Akar
Tahsin Argun
Necip Bilge
Fethi Çelikbaş
Vedat Dicleli
Şefik İnan
Orhan Mersinli
Fazıl Nalbantoğlu
Ahmet Oğuz
Mazhar Özkol
Mahir Pamukçu
Ragıp Sarıca
Hasan Tez
Salih Türkmen
Fehmi Yavuz

1913

Atalay Akan
Nurettin Ardıçoğlu
Osman Bölükbaşı
Hızır Cengiz
Turgut Göle
Ahmet Köseoğlu
İhsan Ögat
Osman Tosun
Vahit Turhan

1914

Fethi Aşkın
Arslan Bora
Suphi Doğukan
Kemal Zeki Gençosman
Muhittin Gürün
Hermine Kalüstyan
Hayri Mumeuoğlu
Hüseyin Otan

Orhan Öztrak
Emin Paksüt
Bahri Savcı
Ragıp Üner
Âdıl Vardarlı
Bahri Yazır
Avni Yurdaıbayrak

1915

Raif Aybar
Bedri Karafakıoğlu
Mustafa Kepir
Rüşti Özal
Tarık Zafer Tunaya
Ekrem Tüzemen

1916

Ekrem Alican
Vedat Arıkan
Şevket Asbuzoğlu
Bahri Çolakoglu
Şerafettin Yaşar Egin
Ferda Güley
Enver Kırker
Şahap Kocatopçu
Feridun Üstün
Nüvit Yetkin

1917

Ali Rıza Akbıykoğlu
Muammer Aksoy
Münir Aktepe
Feridun Ergin
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazerdağı
Ahmet Sırrı Hocaoglu
Şahap Kitapçı
Cahit Talas
Yusuf Ziya Yücebilgin
Nâsır Zeytinoglu

1922

Münci Kapani
Mehmet Ali Kumbasar

1918

Fehmi Alpaslan
Mehmet Baydur
Hikmet Binark
Sadi Erdem
Abdülkadir Göğüş
İsmail İnan
Âdil Sağıroğlu
Mehmet Şengün

1919

Osman Alişiroğlu
Sırrı Atalay
Ömer Sami Coşar
Rifat Çini
Alaettin Ergöneng
Muin Küley
Ziya Müezzinoğlu
Dündar Soyer
İsmail Ulutaş

1920

Abdurrahman Altuğ
Ferhan Arkan
Ali Erel
Bahir Ersoy
Bedi Feyzioğlu
İhsan Kabadayı
Feyyaz Köksal
Orhan Köprülü
Kemal Kurdaş
Feridun Şakir Öğüncü
İlhan Özdiş
Mustafa Sirmen
Mehmet Şişman

1921

Abdülkerim Akyüz
Kâmil Başaran
Süleyman Bilgen
İsmail Selçuk Çakıroğlu

Cevdet Geboloğlu
Rauf Gökçen
Turan Güneş
Şinasi Özdenoğlu
Ahmet Şener
Neemi Akçasu
Nurettin Akyurt
Abdullah Ercan
Hamza Eroğlu
Turhan Feyzioğlu
Halil Özmen
Derviş Sami Taşman

1923

Cevdet Aydın
Vahap Dizdaroğlu
İlhan Esen
Ali İhsan Göğüş
Fakih Özfakih
Fikret Pamir
Abdülhadi Toplu
Adnan Erzi

1924

Mehmet Altınsoy
Adnan Başer
Suphi Baykam
Erol Dilek
İnadettin Elmas
Sait Erdinç
İsmet Giritli
Ahmet Karamüftüoğlu

1925

Halil Akyavaş
Bülent Ecevit
Cemal Yavuz
Asım Yılmaz

1926

Doğan Avcıoğlu
Zeki Baltacıoğlu
Mehmet Göker
Ferruh Güven
Selâmi Savaş
Celâl Sungur
Sadettin Tokbey
Burhan Akdağ

1927

Şeref Baksık
Adnan Ertanık
Yavuz Feyzioğlu
Coşkun Kirea
Seyfi Öztürk

1928

Abdullah İpşiroğlu
İlhami Soysal

1929

Babür Ardahan
Şevki Aysan
Mahmut Tekin Çullu
Alp Kuran
Mümtaz Soysal
Zeki Tekiner

1932

Altan Öymen

1934

Oktay Ekşi

1935

Alev Coşkun

1937

Hüseyin Onur
Mehmet Özbay

Temsilcilerin bildiği yabancı dillere göre tasnifi

Almanca

Mebrure Aksoley
Muammer Aksoy
Sadık Aldoğan
Nurettin Ardıçoğlu (orta)
Cihad Baban
Cemil Sait Barlas
Rauf Nüzhet Bayındır
Bekir Sıtkı Baykal
Necip Bilge
Hikmet Binark
Esat Çağa
Bahri Çolakoğlu
Ahmet Demiray (az)
Cevat Dursunoğlu
Şükûfe Ekitler (az)
Sadi Erdem
Zihni Erençin
Ali Erel
Alaettin Ergönerç
Adnan Ertanık
Adnan Erzi
Turhan Feyzioğlu (az)
Fehim Fırat
Kemal Zeki Gençosman
Mukbil Gökdoğan
Kasım Gülek
Şahap Gürlər (az)
Şevket Raşit Hatıboğlu
M. Rauf İnan
İsmet İnönü
Bedri Karafakioğlu
Y. Kadri Karaosmanoğlu
M. İhsan Kızıloğlu
Şahap Kitapçı
Şahap Kocatopçu

Dâniş Koper
Feyyaz Köksal
Ziya Müezzinoğlu
Ahmet Oğuz
Abdülkadir Okyay
Kâzım Orbay
Âtîf Ödül
Altan Öymen
Rüştü Özal (az)
Emin Paksüt (orta)
Mahir Pamukçu
Necip San
Selim Sarper
Celâl Sungur
Ahmet Şener (az)
Salâhattin Tandal (az)
Osman Tosun
Vahit Turhan
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
İsmail Ulutaş
Feridun Üstün
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu
Fehmi Yavuz
Galip Kenan Zaimoğlu

Arapça

Şevki Aysan
Nihat Reşat Belger
Ahmet Bilgin
Vahap Dizdaroğlu
Adnan Erzi
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay
M. Rauf İnan

Bulgarea

Âdil Vardarlı

Farsça

Etem Boransü
Kenan Esengin
Adnan Erzi
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay
M. Rauf İnan
Hikmet Kümbetlioğlu
Salâhattin Tandal

Fransızca

Şevket Adalan
Atalay Akan
Ahmet Akar (az)
Ali Rıza Akbıyıkoglu (az)
İsmail Rüştü Aksal
Mebrure Aksoley (az)
Muammer Aksoy
Münir Aktepe
Nurettin Akyurt (az)
Muzaffer Alankuş (az)
Sadık Aldoğan
Fehmi Alpaslan (az)
Mehmet Altinhoy (az)
Abdurrahman Altuğ
Babür Ardahan
Nurettin Ardıçoğlu (orta)
Ferhan Arkan
Âmil Artus
Şevket Asbuzoğlu (az)
Fethi Aşkın
Hüseyin Ataman
Doğan Avcıoğlu
Raif Aybar
Şevki Aysan (az)
Cihad Baban
Zeki Baltacıoğlu
Cemil Sait Barlas
Kâmil Başaran (az)

Avni Başman
Suphi Batur
Kemalî Bayazıt
Mehmet Baydur
Bekir Sıtkı Baykal
Hıfzı Oğuz Bekata (az)
Fahri Belen
Nihat Reşat Belger
Hakkı Kâmil Beşe
Raşit Beşerler
Necip Bilge
Süleyman Bilgen
Ahmet Bilgin
Lûtfi Biran
Arslan Bora (az)
Etem Boransü
Osman Bölükbaşı
Ratip Tahir Burak
Ömer Sami Coşar
Esat Çağa
Behcet Kemal Çağlar
İsmail Selçuk Çakıroğlu
Fethi Çelikbaş
Rifat Çini
Ahmet Demiray (az)
Vedat Dicleli
Erol Dilek
Vahap Dizdaroğlu
Avni Doğan
Necati Duman
Cevat Dursunoğlu
Yusuf Âdil Egeli
Şerafettin Yaşar Eğin
Sükûfe Ekitler
Fethi Elgün (az)
Lûtfi Engin
Sadı Erdem (az)
Sait Erdineç (az)
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin
Nedim Ergüven
Hamza Eroğlu
Adnan Erzi

Kenan Esengin
Cemal Reşit Eyüboğlu
Bedî Feyzioğlu
Turhan Feyzioğlu
Fehim Fırat
Cevdet Geboloğlu
Kemal Zeki Gençosman
İsmet Giritli
Ali İhsan Göğüs
Rıza Göksu (az)
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay
Turan Güneş
Şahap Gürler
Abdurrahman Nafiz Gürman
Muhittin Gürün
Ferit Celâl Güven
Şevket Raşit Hatiboğlu
Mehmet Hazer (az)
Ahmet Sırrı Hocaoglu
Rıza Işıtan (az)
M. Rauf İnan
Şefik İnan
İsmet İnönü
Abdullah İpsiroğlu
Kadirean Kafı (az)
Hermine Kalüstyán
Münci Kapani
Bedri Karafakioğlu
Enver Ziya Karal
Yekta Karamustafaoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Nuri Kınık
Coşkun Kırca
Enver Kırker
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Şahap Kocatopçu
Dâniş Koper
T. Kâmil Koperler
Enver Kök
Feyyaz Köksal
Orhan Köprülü (az)

Mehmet Ali Kumbasar (az)
Alp Kuran
Muin Küley
İikmet Kümbetlioğlu
Kaludi Laskari
Ferid Melen
Orhan Mersinli
Ziya Müezzinoğlu
Zekâi O'Kan (orta)
Abdülkadir Okyay
Hüseyin Onur (az)
Kâzım Orbay
Hüseyin Otan (az)
İhsan Ögat (az)
Feridun Şakir Öğüne
İbrahim Öktem
Rüştü Özal (az)
Şinasi Özdenoğlu (az)
İlhan Özdil
Fakih Özfakih (az)
Mazhar Özkol
Halil Özmen
Orhan Öztrak
Seyfi Öztürk
Emin Paksüt
Fikret Pamir
Vefik Pirinçcioğlu
Necip San
İlhami Sanear (az)
Nihat Sargınalp (az)
Ragıp Sarıca
Selim Sarper
Kemal Satır
Selâmi Savaş
Bahri Savaş
İlulûsi Selek
İbrahim Senil
Ethem Serim
Celâl Sait Siren
Mustafa Sirmen
İhsan Soyak
Dündar Soyer
Mümtaz Soysal

Enver Sökmen
Celâl Sungur (az)
Ahmet Tahtakılıç
Cahit Talas
Salâhattin Tandal
Yusuf Kemal Tengirşenk
Âdil Toközlü (az)
Abdülhadi Toplu (az)
Vecihi Tönük
Tarık Zafer Tunaya
Bedrettin Tuneel
Vahit Turhan
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
Ekrem Tüzemen
Ragıp Üner
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu
Bahri Yazır
Cemal Yıldırım (az)
Abdülhak Kemal Yörük
Avni Yurdabayrak (az)
Yusuf Ziya Yücebیلgin
Galip Kenan Zaimoğlu
Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinoğlu

İngilizce

İsmail Rüştü Aksal
Abdülkerim Akyüz (orta)
Ekrem Alican
Âmil Artus
Sırrı Atalay (az)
Ahmet Atılğan
Doğan Avcıoğlu
Adnan Başer
Avni Başman
Remziye Batırbaygil
Mehmet Baydur
Bekir Sıtkı Baykal
Suphi Baykam
Hıfzı Oğuz Bekata (az)
Nihat Reşat Belger
Hikmet Binark

Arslan Bora (az)
Etem Boransü
Ratip Tahir Burak (az)
Alev Coşkun (az)
Behçet Kemal Çağlar
İsmail Selçuk Çakıroğlu (az)
Mahmut Tekin Çallu (az)
Erol Dilek
Bülent Ecevit
Şükûfe Ekitler (az)
Oktay Ekşi (az)
Sadı Erdem (az)
Zihni Erençin
Ali Erel (az)
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin (az)
Halil Sezai Erkut (az)
Hamza Eroğlu
Adnan Erzi
İlhan Esen (az)
Bedî Feyzioğlu
Turhan Feyzioğlu
İsmet Giritli
Rauf Gökçen (orta)
Mukbil Gökdoğan
Mehmet Göker (az)
Turgut Göle
Kasım Gülek
Ferda Güley
Rıza Işıtan (az)
İsmail İnan (az)
Şefik İnan
İsmet İnönü
Hermine Kalüstyan
Münci Kapani
Enver Ziya Karal
Coşkun Kırcı
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Şahap Kocatopçu
Dâniş Koper
Orhan Köprülü
Kemal Kurdaş
Muin Küley

Orhan Mersinli
Ziya Müezzinoğlu
Hüseyin Onur (az)
Kâzım Orbay
İbrahim Öktem
Rüştü Özal
İlhan Özdil
Fakih Özfakih
Emin Paksüt (az)
Fikret Pamir
Mahir Pamukçu
Necip San
Selim Sarper
Bahri Saver
Emin Soysal
Mümtaz Soysal
Celâl Sungur
Cahit Talas
Salâhattin Tandal
Derviş Sami Taşman
Zeki Tekiner (az)
Yusuf Kemal Tengirşenk (az)
Osman Tosun
Vecihi Tönük
Tarık Zafer Tunaya
Bedrettin Tuncel
Vahit Turhan
İsmail Ulutaş
Ragıp Üner
Feridun Üstün
Fehmi Yavuz
Bahri Yazır
Cahit Zamangil (az)

İspanyolca
Mehmet Baydur
Cahit Zamangil
İtalyanca
Etem Boransü
Yusuf Âdil Egeli
Turan Güneş (az)
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Arif Hikmet Onat
Kâzım Orbay
Mazhar Özkol
Mümtaz Soysal
Ahmet Şener (az)
Vecihi Töntik
H. Veldet Velidedeoğlu (orta)

Korece
Kasım Gülek

Rumca
Enver Kök
Kaludi Laskari
İbrahim Senil

Rusça
İsmet Giritli
Kasım Gülek

Sırpça
Âdil Vardarlı

Sayın Temsilcilerin ihtisaslarına göre tasnifi

Askerlik

Muzaiffer Alankuş
Sadık Aldoğan
Hüseyin Ataman
Fahri Belen
Arslan Bora
Etem Boransü
Yusuf Âdil Egeli
Sadi Erdem
Kenan Esengin
Rauf Gökçen
Ferda Güley (ve Edebiyat)
Şahap Gürler
Abdurrahman Nafiz Gürman
Ferruh Güven
İsmet İnönü
İhsan Kabadayı
Mustafa Kepir (ve Çiftçi)
Muharrem İhsan Kızıloğlu
Zekâi O'Kan
Kâzım Orbay
Halim Önalp
Necip San
Enver Sökmen
Bahri Yazır
Cemal Yıldırım

Basın

Babür Ardahan
Cihad Baban
Şeref Bakşık
Hıfzı Oğuz Bekata
Ratip Tahir Burak (Karika-
türist)
Ömer Sami Coşar

Bülent Ecevit
Oktay Ekşi
İlhan Esen
Kemal Zeki Gençosman
Ali İhsan Göğüş
Ferit Celâl Güven
Kadircan Kaflı
Yakup Kadri Karaosmanoğlu
Fevzi Lûtfi Karaosmanoğlu (ve
Tarım)

Altan Öymen
Selâmi Savaş
İlhami Soysal
Derviş Sami Taşman
Abdülhadi Toplu

Belediyeciler

Rahmi Günay

Diplomasi

Mehmet Baydur
Kasım Gülek
Coşkun Kırca
Selim Sarper
Yusuf Kemal Tengirşenk

Doktor

Kemali Bayazıt
Suphi Baykam (ve Âmme İd.)
Nihat Reşat Belger
Vahap Dizdaroğlu
Necati Duman
Alaettin Ergönenc
Cevdet Geboloğlu
Yekta Karamustafaoğlu (ve
Diş)

Hüseyin Otan
İbrahim Öktem
Fikret Pamir
Kemal Satır
Celâl Sungur
Ragıp Üner
Galip Kenan Zaimoğlu

Eczacı

Ahmet Bilgin
İtthem Serim
Salâhaddin Tandal
Reşat Tardu

Eğitim

Muammer Aksoy (ve Hukuk
Doçenti)
Münir Aktepe (ve Doçent)
Halil Akyavaş
Nurettin Ardıçoğlu
Ahmet Atılğan
Avni Başman
Remziye Batırbaygil
Bekir Sıtkı Baykal (ve Prof.)
Necip Bilge (ve Hukuk Prof.)
Hikmet Binark (Y. Mak. Müh.
Prof.)
Lûtfi Biran (Prof.) (Matema-
tik)

Ahmet Demiray
Cevat Dursunoğlu
Lûtfi Engin
Zihni Erençin (Vet. Prof.)
Adnan Erzi (Tarih)
Turhan Feyzioğlu
İsmet Giritli (Hukuk Doç.)
Mukbil Gökdoğan (Y. Müh.
Prof.)
Şemsettin Günlaltay (Prof.)
M. Rauf İnan
Kadircan Kafı (ve Basın)
Hermine Kalüstyán
Bedri Karafakıoğlu (Prof.)

Orhan Köprülü (Doç.)
Enver Ziya Karal (Prof.)
Bahri Savcı (Prof.)
Emin Soysal
Mümtaz Soysal
Reşat Tardu
Bedrettin Tuncel
Hüseyin Ulusoy
Fehim Fırat (Prof.) (Orman)
İlhan Özdil (Felsefe Prof.)
Mahir Pamukçu (Prof.)
Cahit Talas (Prof.)
Osman Tosun (Prof.)
Vahit Turhan (Prof.)
İsmail Ulutaş (Prof.)
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu
Fehmi Yavuz (Şehircilik
(Prof.)
Abdülhak Kemal Yörük
(Ord.Prof.)

Hukuk

Lûtfi Akadlı
Atalay Akan
Ahmet Akar
Ali Rıza Akbıykoğlu
Neemi Akçasu
Mebrure Aksoley (ve Sosyal
İşler)
Muammer Aksoy
Nuretin Akyurt
Osman Alışiroğlu
Fehmi Alpaslan
Mehmet Altınsoy
Abdurrahman Altuğ
Nurettin Ardıçoğlu (ve inşaat
işleri)
Tahsin Argun
Vedat Arıkan
Fuat Arna (ve idare)
Ânil Artus (Hususi Hukuk)
Şevket Asbuzoğlu
Fethi Aşkın (ve Gümrük)

Sırrı Atalay (ve Felsefe)
Raif Aybar
Cevdet Aydın
Şevki Aysan
Cihad Baban
Zeki Baltacıoğlu
Cemil Sait Barlas
Kâmil Başaran
Suphi Batur
Hıfzı Oğuz Bekata
Necip Bilge
Süleyman Bilgen
Hızır Cengiz
Alev Coşkun
Esat Çağa
Nazif Çağatay
İsmail Selçuk Çakıroğlu
(ve Or. Müh.)
Bahri Çolakoğlu
Hazım Dağlı
Nef'i Demirlioğlu
Erol Dilek
Mustafa Dinekli
Şerafettin Yaşar Egin
Şükûfe Ekitler
Fethi Elgün
Abdullah Ercan
Sait Erdinç (ve belediyeçilik)
Nedim Ergüven
Halil Sezai Erkut (İş hukuku)
Hamza Eroğlu (Devletler Um.
Hukuk)
Cemal Reşit Eyüboğlu
Yavuz Feyzioğlu
Kemal Zeki Gençosman
Vasfi Gerger
İsmet Giritli
Abdülkadir Göğüş
Mukbil Gökdoğan (Y. Müh.
Prof.)
Mehmet Göker
Rıza Gökso

Turgut Göle
Turan Güneş (Anayasa Huk.)
Mehmet Salim Hazerdağlı
Ahmet Sırrı Hocaoglu (Âmme
Hukuku)
Rıza Işıtan
Müneci Kapani (Âmme Huk.)
Ahmet Karamüftüoğlu
Coşkun Kırca
Enver Kırker
Şahap Kitapçı
Ahmet Köseoğlu
Mehmet Ali Kumbasar
Zeki Kumrulu
Alp Kuran (Anayasa Huk.)
Şahir Kurutluoğlu (Ceza Huk.)
Muin Küley (Hususi Huk.)
Hikmet Kümbetlioğlu
Kaludi Laskari (Tic. Huk.)
Hayri Mumcuoğlu
Abdülkadir Okyay
İbrahim Saffet Omay
Hamdi Orhon
Âtîf Ödul (Sigorta Huk.)
Fakih Özfakih
Mazhar Özkol
Halil Özmen
Seyfi Öztürk
Emin Paksüt
Hayrettin Şakir Perk
Âdil Sağiroğlu
İlhami Sancar
Ragıp Sarıca
Hulûsi Selek
İbrahim Senil
Mustafa Sirmen
Mumtaz Soysal (D. İd. Huk.)
Ahmet Tahtakılıç
Cahit Talas (İş Huk.)
Zeki Tekiner
Yusuf Kemal Tengirşenk
Sadettin Tokbey
Vecihi Tönük

Tarık Zafer Tunaya
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
Cafer Tüzel
Ekrem Tüzemen
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu
(Med. Huk.)
Cemal Yavuz
Nüvit Yetkin
Asım Yılmaz
Abdülhak Kemal Yörük
Avni Yurdabayrak
Nâsır Zeytinoglu

İdare

Fuat Arna (ve Hukuk)
Raif Aybar
Avni Doğan
Vasfi Gerger
Turgut Göle
Kasım Gülek
Mehmet Hazer
İsmet İnönü
Hikmet Kümbetlioğlu
Fazıl Nalbantoğlu
Hamdi Orhon
Orhan Öztrak
Emin Paksüt
Ragıp Sarıca
Dâniş Yurdakul

İktisat

Şevket Adalan
Doğan Avcıoğlu
Cemil Sait Barlas
Hıfzı Oğuz Bekata
Raşit Beşerler (ve Sosyol İş.)
Fethi Çelikbaş
Vedat Dieleli
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin
Cemal Reşit Eyüboğlu

Kasım Gülek
Şevket Raşit Hatiboğlu
A. Sırrı Hocaoglu
Şefik İnan
Coşkun Kırca
Kemal Kurdaş
Ziya Müezzinoğlu
Ahmet Oğuz
Mazhar Özkol
Yusuf Kemal Tengirşenk
Yusuf Ziya Yücebیلgin
Cahit Zamangil

İşçi

Abdülkerim Akyüz (Sendikacı)
Bahir Ersoy »
İsmail İnan »
Ömer Karahasan »
Feridun Şakir Öğünç (Deniz)
Mehmet Şengün (Baskülcü)
Âdil Vardarlı (Berber)

Maliye

Şevket Adalan
İsmail Rüştü Aksal
Ekrem Alican
Ferhan Arkan
Adnan Başer (ve İktisat)
Hakkı Kâmil Beşe
Fethi Çelikbaş
Feridun Ergin
Sait Naci Ergin
Halil Sezai Erkut
Cemal Reşit Eyüboğlu
Bedî Feyzioğlu
Muhittin Gürün
Şefik İnan (ve İstatistik)
Nuri Kınık (ve Bankacı)
Kemal Kurdaş
Ferid Melen
Ziya Müezzinoğlu

Fazıl Nalbantoğlu
Âtîf Ödül (ve Bankacı)
İhsan Ögat
Vefik Piringcioğlu
Celâl Sait Siren
Âdil Toközlü
Cahit Zamangil (ve Tic.)

Öğrenci

Hüseyin Onur

Seramik

Rifat Çini
Şahap Kocatopçu (ve Y. Müh.)

Tarım

Rauf Nüzhet Bayındır
Osman Bölükbaşı (Y. Riyaziye)
Suphi Doğukan
Ali Erel
Şevket Raşit Hatiboğlu
Abdullah İpşiroğlu
Ahmet Şener
Mehmet Şişman
Feridun Üstün

Ticaret

Suphi Batur
Dündar Soyer

Hasan Tez
Cafer Tüzel
Cahit Zamangil

Veteriner

Zihni Ereğin(Prof.)
Adnan Ertanık
Mahir Pamukeu(Prof.)

Y. Mühendis

Hikmet Binark (Prof.)
Behçet Kemal Çağlar (Maden)
Mahmut Tekin Çullu (Mak.
Müh. ve Su İşleri)
İmadettin Elmas (İnş. Müh.)
Sadi Erdem (Y. Elektrik)
Mukbil Gökdoğan (Y. Müh
Prof.)

Dâniş Koper (İnşaat)
Feyyaz Köksal (Elektrik)
Orhan Mersin (İnşaat, Yol)
Arif Hikmet Onat (Elektrik)
Rüştü Özal (Su)
Nihat Sargımalp (İnşaat)
İhsan Soyak (Maden)

Y. Orman

İsmail Selçuk Çakıroğlu
Fehim Fırat (Prof.)
Enver Kök

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası

Kanun No : 334

Kabul tarihi : 9 . 7 . 1961

BAŞLANGIÇ

Tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış olan;

Anayasa ve Hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 Devrimini yapan Türk Milleti;

Bütün fertlerini, kaderde, kıvançta ve tasada ortak, bölünmez bir bütün halinde, millî şuur ve ülküler etrafında toplayan ve milletimizi, dünya milletleri ailesinin eşit haklara sahip şerefli bir üyesi olarak millî birlik ruhu içinde daima yüceltmeyi amaç bilen Türk Milliyetçiliğinden hız ve ilham alarak ve;

«Yurtta Sulh, Cihanda Sulh» ilkesinin, Millî Mücadele ruhunun, millet egemenliğinin, Atatürk Devrimlerine bağlılığın tam şuuruna sahibolarak;

İnsan hak ve hürriyetlerini, millî dayanışmayı, sosyal adaleti, ferdin ve toplumun huzur ve refahını gerçekleştirmeyi ve teminat altına almayı mümkün kılacak demokratik hukuk devletini bütün hukukî ve sosyal temelleriyle kurmak için;

Türkiye Cumhuriyeti Kurucu Meclisi tarafından hazırlanan bu Anayasayı kabûl ve ilân ve onu, asıl teminatın vatandaşların gönülllerinde ve iradelerinde yer aldığı inancı ile, hürriyete, adâlete ve fazilete âşık evlâtlarının uyanık bekçiliğine emanet eder.

BİRİNCİ KISIM

GENEL ESASLAR

*I. Devletin
şekli.*

MADDE 1. — Türkiye Devleti bir Cumhuriyettir.

*II. Cumhuri-
yetin nite-
likleri.*

MADDE 2. — Türkiye Cumhuriyeti, insan haklarına ve Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devletidir.

- III. Devletin bütünlüğü;* MADDE 3. — Türkiye Devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür.
resmî dil; Resmî dil Türkçe'dir.
başkent. Başkent Ankara'dır.
- IV. Egemenlik.* MADDE 4. — Egemenlik kayıtsız şartsız Türk Milleti-
nindir.
Millet, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organlar eliyle kullanır.
Egemenliğin kullanılması, hiçbir suretle belli bir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ, kaynağını Anayasadan almıyan bir devlet yetkisi kullanamaz.
- V. Yasama yetkisi.* MADDE 5. — Yasama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisinindir. Bu yetki devredilemez.
- VI. Yürütme görevi.* MADDE 6. — Yürütme görevi, kanunlar çerçevesinde, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu tarafından yerine getirilir.
- VII. Yargı yetkisi.* MADDE 7. — Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.
- VIII. Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı.* MADDE 8. — Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.
Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.
- IX. Devlet şeklinin değişmezliği.* MADDE 9. — Devlet şeklinin Cumhuriyet olduğu hakkındaki Anayasa hükmü değiştirilemez ve değiştirilmesi teklif edilemez.

İKİNCİ KISIM

TEMEL HAKLAR VE ODEVLER

Birinci Bölüm

GENEL HÜKÜMLER

- I. Temel hakların niteliği ve korunması.* MADDE 10. — Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.
Devlet, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, fert huzuru, sosyal adâlet ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlıyan siyasî, iktisadî ve sosyal bütün engelleri kaldırır; insanın maddî ve mânevî varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlar,

II. Temel hak- ların özü. MADDE 11. — Temel hak ve hürriyetler, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir.

Kanun, kamu yararı, genel ahlâk, kamu düzeni, sosyal adâlet ve millî güvenlik gibi sebeplerle de olsa, bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunamaz.

III. Eşitlik. MADDE 12. — Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayrımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz.

IV. Yabancılar- ının durumu. MADDE 13. — Bu kısımda gösterilen hak ve hürriyet- ler, yabancılar için, milletlerarası hukuka uygun olarak, ka- nunla sınırlanabilir.

İkinci Bölüm

KİŞİNİN HAKLARI VE ÖDEVLERİ

I. Kişi dokunulmazlığı. MADDE 14. — Herkes, yaşama, maddî ve mânevî var- lığını geliştirme haklarına ve kişi hürriyetine sahiptir.

Kişi dokunulmazlığı ve hürriyeti, kanunun açıkça gös- terdiği hallerde, usûlüne göre verilmiş hâkim kararı olma- dıkça kayıtlanamaz.

Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz.

İnsan haysiyetiyle bağdaşmayan ceza konulamaz.

II. Özel haya- tın korun- ması. MADDE 15. — Özel hayatın gizliliğine dokunulamaz. Adli kovuşturmanın gerektirdiği istisnalar saklıdır.

Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usûlüne göre veril-

a) Özel haya- tın gizliliği. miş hâkim kararı olmadıkça; kamu düzeninin gerektirdiği hallerde de, kanunla yetkili kılınan mercinin emri bulunma- dıkça, kimsenin üstü, özel kâğıtları ve eşyası aranamaz.

b) Konut do- kunulmaz- lığı. MADDE 16. — Konuta dokunulamaz.

Kanunun açıkça gösterdiği hallerde, usûlüne göre veril- miş hâkim kararı olmadıkça; millî güvenlik veya kamu dü- zenini bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde de, ka- nunla yetkili kılınan mercinin emri bulunmadıkça, konuta gi- rilemez, arama yapılamaz ve buradaki eşyaya el konulamaz.

c) Haberleş- me hürri- yeti. MADDE 17. — Herkes, haberleşme hürriyetine sahiptir.

Haberleşmenin gizliliği esastır. Kanunun gösterdiği hal- lerde, hâkim tarafından kanuna uygun olarak verilmiş bir karar olmadıkça, bu gizliliğe dokunulamaz.

III. *Seyahat ve yerleşme hürriyeti.* MADDE 18. — Herkes, seyahat hürriyetine sahiptir; bu hürriyet, ancak millî güvenliği sağlama ve salgın hastalıkları önleme amaçlarıyla kanunla sınırlanabilir.

Herkes, dilediği yerde yerleşme hürriyetine sahiptir; bu hürriyet, ancak millî güvenliği sağlama, salgın hastalıkları önleme, kamu mallarını koruma, sosyal, iktisadî ve tarımsal gelişmeyi gerçekleştirme zorunluğuyula ve kanunla sınırlanabilir.

Türkler, yurda girme ve yurt dışına çıkma hürriyetine sahiptir. Yurt dışına çıkma hürriyeti kanunla düzenlenir.

IV. *Düşünce ve inanç hak ve hürriyetleri.* MADDE 19. — Herkes, vicdan ve dinî inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir.

a) Vicdan ve din hürriyeti. Kamu düzenine veya genel ahlâka veya bu amaçlarla çıkarılan kanunlara aykırı olmıyan ibâdetler, dinî âyin ve törenler serbesttir.

Kimse, ibâdete, dinî âyin ve törenlere katılmaya, dinî inanç ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz. Kimse, dinî inanç ve kanaatlarından dolayı kınanamaz.

Din eğitim ve öğrenimi, ancak kişilerin kendi isteğine ve küçüklerin de kanunî temsilcilerinin isteğine bağlıdır.

Kimse, Devletin sosyal, iktisadî, siyasî veya hukukî temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasî veya şahsî çıkar veya nüfuz sağlama amacıyla, her ne suretle olursa olsun, dinî veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır; dernekler, yetkili mahkemeye ve siyasî partiler, Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır.

b) Düşünce hürriyeti. MADDE 20. — Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir; düşünce ve kanaatlarını söz, yazı, resim ile veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklayabilir ve yayabilir.

Kimse, düşünce ve kanaatlarını açıklamaya zorlanamaz.

V. *Bilim ve sanat hürriyeti.* MADDE 21. — Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir.

Eğitim ve öğretim, Devletin gözetim ve denetimi altında serbesttir.

Özel okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir.

Çağdaş bilim ve eğitim esaslarına aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz.

VI. Basın ve yayımla ilgili hükümler.

MADDE 22. — Basın hürdür; sansür edilemez.

Devlet, basın ve haber alma hürriyetini sağlayacak tedbirleri alır.

a) Basın hürriyeti.

Basın ve haber alma hürriyeti, ancak millî güvenliği ve ya genel ahlâkı korumak, kişilerin haysiyet, şeref ve haklarına tecavüzü, suç işlemeye kışkırtmayı önlemek ve yargı görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak için kanunla sınırlanabilir.

Yargı görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi için, kanunla belirtilecek sınırlar içinde hâkim tarafından verilecek kararlar saklı olmak üzere, olaylar hakkında yayın yasağı konamaz.

Türkiyede yayımlanan gazete ve dergilerin toplatılması, bu tedbirlerin uygulanacağını kanunun açıkça gösterdiği suçların işlenmesi halinde ve ancak hâkim kararıyla olabilir.

Türkiyede yayımlanan gazete ve dergiler, ancak 57 nci maddede belirtilen fiillerden mahkûm olma halinde mahkeme kararıyla kapatılabilir.

b) Gazete ve dergi çıkarılma hakkı.

MADDE 23. — Gazete ve dergi çıkarılması, önceden izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz.

Gazete ve dergilerin çıkarılması, yayımı, malî kaynakları ve gazetecilik mesleği ile ilgili şartlar kanunla düzenlenir. Kanun, haber, düşünce ve kanaatların serbestçe yayımlanmasını engelleyici veya zorlaştırmacı siyasî, iktisadî, malî veya teknik kayıtlar koyamaz.

Gazete ve dergiler, Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin veya bunlara bağlı kurumların araç ve imkânlarından eşitlik esasına göre faydalanır.

c) Kitap ve broşür çıkarma hakkı.

MADDE 24. — Kitap ve broşür yayımı izne bağlı tutulamaz; sansür edilemez.

Türkiyede yayımlanan kitap ve broşürler, 22 nci maddenin 5 nci fıkrası hükümleri dışında, toplatılamaz.

d) Basın araçlarının korunması.

MADDE 25. — Basımevi ve eklentileri ve basın araçları, suç vasıtası olduğu gerekçesiyle de olsa, zapt veya müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz.

e) Basın dışı haberleşme araçlarından faydalanma hakkı.

MADDE 26. — Kişiler ve siyasî partiler, kamu tüzel kişileri elindeki basın dışı haberleşme ve yayın araçlarından faydalanma hakkına sahiptir. Bu faydalanmanın şartları ve usûlleri, demokratik esaslara ve hakkaniyet ölçülerine uygun olarak kanunla düzenlenir. Kanun, halkın bu araçlarla haber almasını, düşünce ve kanaatlara ulaşmasını ve kamu oyununun serbestçe oluşumunu köstekleyici kayıtlamalar koyamaz.

- f) Düzeltme ve cevap hakkı. MADDE 27. — Düzeltme ve cevap hakkı, ancak kişilerin haysiyet ve şereflerine dokunulması veya kendileriyle ilgili gerçeğe aykırı yayınlar yapılması hallerinde tanınır ve kanunla düzenlenir.

Düzeltme ve cevap yayımlanmazsa, yayımlanmasının gerekip gerekmediğine hâkim tarafından karar verilir.

- VII. Toplantı hak ve hürriyetleri. MADDE 28. — Herkes, önceden izin almaksızın, silâhsız ve saldırsız toplanma veya gösteri yürüyüşü yapma hakkına sahiptir.

- a) Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı. Bu hak, ancak kamu düzenini korumak için kanunla sınırlanabilir.

- b) Dernek kurma hakkı. MADDE 29. — Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, ancak kamu düzenini veya genel ahlâkı korumak için kanunla sınırlanabilir.

- VIII. Hakların korunmasıyla ilgili hükümler. MADDE 30. — Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmayı veya delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek maksadıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunla gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Tutukluluğun devamına karar verilebilmesi aynı şartlara bağlıdır.

- a) Kişi güvencesi. Yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir.

Yakalanan veya tutuklanan kimselere, yakalama veya tutuklama sebeplerinin ve haklarındaki iddiaların yazılı olarak hemen bildirilmesi gerekir.

Yakalanan veya tutuklanan kimse, tutulma yerine en yakın mahkemeye gönderilmesi için gerekli süre hariç, yirmi dört saat içinde hâkim önüne çıkarılır ve bu süre geçtikten sonra hâkim kararı olmaksızın hürriyetinden yoksun kılınmaz. Yakalanan veya tutuklanan kimse, hâkim önüne çıkarılınca durum hemen yakınlarına bildirilir.

Bu esaslar dışında işleme tâbi tutulan kimselerin uğrayacakları her türlü zararlar kanuna göre Devletçe ödenir.

- b) Hak arama hürriyeti. MADDE 31. — Herkes, meşru bütün vasıta ve yollarla faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde dâvacı veya dâvalı olarak, iddia ve savunma hakkına sahiptir.

Hiçbir mahkeme, görev ve yetkisi içindeki dâvaya bakmaktan kaçınamaz.

- c) Tabîî yargı yolu. MADDE 32. — Hiç kimse, tabîî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarılamaz.

Bir kimseyi tabî hâkiminden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.

- d) Cezaların kanunî ve şahsî olması; zorlama yasağı. MADDE 33. — Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilinden dolayı cezalandırılmaz.

Cezalar ve ceza tedbirleri ancak kanunla konulur .

Kimseye, suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez.

Kimse, kendisini veya kanunun gösterdiği yakınlarını suçlandırma sonucu doğuracak beyanda bulunmaya veya bu yolda delil göstermeye zorlanamaz.

Ceza sorumluluğu şahsîdir.

Genel müsadere cezası konulamaz.

- e) İspat hakkı. MADDE 34. — Kamu görev ve hizmetinde bulunanlara karşı, bu görev ve hizmetin yerine getirilmesiyle ilgili olarak yapılan isnatlardan dolayı açılan hakaret dâvalarında, şanık, isnadın doğruluğunu ispat hakkına sahiptir. Bunun dışındaki hallerde ispat isteminin kabûlü, ancak isnad olunan fiilin doğru olup olmadığının anlaşılmasında kamu yararı bulunmasına veya şikâyetçinin ispata râzı olmasına bağlıdır.

Üçüncü Bölüm

SOSYAL VE İKTİSADÎ HAKLAR VE ODEVLER

- I. Ailenin korunması. MADDE 35. — Aile Türk toplumunun temelidir.

Devlet ve diğer kamu tüzel kişileri, ailenin, ananın ve çocuğun korunması için gerekli tedbirleri alır ve teşkilâtı kurar.

- II. Mülkiyet hakkı. MADDE 36. — Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir.

- a) Mülkiyete ait genel kural. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir.

Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.

- b) Toprak mülkiyeti. MADDE 37. — Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini gerçekleştirmek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlamak amaçlarıyla gereken tedbirleri alır. Kanun, bu amaçlarla, değişik tarım bölgelerine ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini gösterebilir. Devlet, çiftçinin işletme araçlarına sahipolmasını kolaylaştırır.

Toprak dağıtımı, ormanların küçülmesi veya diğer toprak servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

c) Kamulaştırma.

MADDE 38. — Devlet ve kamu tüzel kişileri, kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların, kanunda gösterilen esas ve usûllere göre, tamamını veya bir kısmını kamulaştırmaya veya bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir.

Çiftçinin toprandanırılması, ormanların devletleştirilmesi, yeni orman yetiştirilmesi ve iskân projelerinin gerçekleştirilmesi amaçlarıyla kamulaştırılan toprak bedellerinin ödeme şekli kanunla gösterilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi on yılı aşamaz. Bu takdirde, taksitler eşit olarak ödenir ve kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

Kamulaştırılan topraktan, o toprağı doğrudan doğruya işleten çiftçinin hakkaniyetli ölçüler içersinde geçinebilmesi için zarurî olan ve kanunla gösterilen kısmının ve küçük çiftçinin kamulaştırılan toprağının bedeli herhalde peşin ödenir.

d) Devletleştirme.

MADDE 39. — Kamu hizmeti niteliğı taşıyan özel teşebbüsler, kamu yararının gerektirdiğı hallerde, gerçek karşılığı kanunda gösterilen şekilde ödenmek şartıyla devletleştirilebilir. Kanunun taksitle ödemeyi öngördüğü hallerde, ödeme süresi on yılı aşamaz ve taksitler eşit olarak ödenir; bu taksitler, kanunla gösterilen faiz haddine bağlanır.

III. Çalışma ve sözleşme hürriyeti.

MADDE 40. — Herkes, dilediğı alanda çalışma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir. Özel teşebbüsler kurmak serbesttir.

Kanun, bu hürriyetleri, ancak kamu yararı amacıyla sınırlıyabilir.

Devlet, özel teşebbüslerin millî iktisadın gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır.

IV. İktisadî ve sosyal hayatın düzeni.

MADDE 41. — İktisadî ve sosyal hayat, adâlete, tam çalışma esasına ve herkes için insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanması amacına göre düzenlenir.

İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı demokratik yollarla gerçekleştirmek; bu maksatla, millî tasarrufu artırmak, yatırımları toplum yararının gerektirdiğı önceliklere yöneltmek ve kalkınma plânlarını yapmak Devletin ödevidir.

V. Çalışma ile ilgili hükümler.

MADDE 42. — Çalışma herkesin hakkı ve ödevidir.

Devlet, çalışanların insanca yaşaması ve çalışma hayatının kararlılık içinde gelişmesi için, sosyal, iktisadî ve malî

- a) Çalışma hakkı ve ödevi. tedbirlerle çalışanları korur ve çalışmayı destekler; işsizliği önleyici tedbirleri alır.
Angarya yasaktır.

Memleket ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda vatan-daşlık ödevi niteliği alan beden veya fikir çalışmalarının şekil ve şartları, demokratik esaslara uygun olarak kanunla düzenlenir.

- b) Çalışma şartları. MADDE 43. — Kimse, yaşına, gücüne ve cinsiyetine uygun olmıyan bir işte çalıştırılmaz.

Çocuklar, gençler ve kadınlar, çalışma şartları bakımından özel olarak korunur.

- c) Dinlenme hakkı. MADDE 44. — Her çalışan dinlenme hakkına sahiptir.
Ücretli hafta ve bayram tâtili ve ücretli yıllık izin hakkı kanunla düzenlenir.

- d) Ücrette adâlet sağlanması. MADDE 45. — Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık haysiyetine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlama-larına elverişli adâletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır.

- e) Sendika kurma hakkı. MADDE 46. — Çalışanlar ve işverenler, önceden izin almaksızın, sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptirler.

İşçi niteliği taşımayan kamu hizmeti görevlilerinin bu alandaki hakları kanunla düzenlenir.

Sendika ve sendika birliklerinin tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.

- f) Toplu sözleşme ve grev hakkı. MADDE 47. — İşçiler, işverenlerle olan münasebetlerinde, iktisadî ve sosyal durumlarını korumak veya düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev haklarına sahiptirler.

Grev hakkının kullanılması ve istisnaları ve işverenlerin hakları kanunla düzenlenir.

- VI. Sosyal güvenlik.* MADDE 48. — Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Bu hakkı sağlamak için sosyal sigortalar ve sosyal yardım teşkilâtı kurmak ve kurdurmak Devletin ödevlerindendir.

- VII. Sağlık hakkı.* MADDE 49. — Devlet, herkesin beden ve ruh sağlığı içinde yaşayabilmesini ve tıbbî bakım görmesini sağlamakla ödevlidir.

Devlet, yoksul veya dar gelirli ailelerin sağlık şartlarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı tedbirleri alır.

- VIII. Öğrenimin sağlanması.* MADDE 50. — Halkın öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını sağlamak Devletin başta gelen ödevlerindendir.

İlköğrenim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için mecburîdir ve Devlet okullarında parasızdır.

Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, en yüksek öğrenim derecelerine kadar çıkmalarını sağlama amacıyla burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar.

Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları, topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

Devlet, tarih ve kültür değeri olan eser ve anıtların korunmasını sağlar.

IX. Kooperatifçiliği geliştirmek. MADDE 51. — Devlet, kooperatifçiliğin gelişmesini sağlayacak tedbirleri alır.

X. Tarımın ve çiftçinin korunması. MADDE 52. — Devlet, halkın gereği gibi beslenmesini, tarımsal üretimin toplumun yararına uygun olarak artırılmasını sağlamak, toprağın kaybolmasını önlemek, tarım ürünlerini ve tarımla uğraşanların emeğini değerlendirmek için gereken tedbirleri alır.

XI. Devletin iktisadî ve sosyal ödevlerinin sınırı. MADDE — 53. — Devlet, bu Bölümde belirtilen iktisadî ve sosyal amaçlara ulaşma ödevlerini, ancak iktisadî gelişme ile malî kaynaklarının yeterliği ölçüsünde yerine getirir

Dördüncü Bölüm

SİYASÎ HAKLAR VE ÖDEVLER

I. Vatandaşlık. MADDE 54. — Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.

Türk babanın veya Türk ananın çocuğu Türktür. Yabancı babadan ve Türk anadan olan çocuğun vatandaşlık durumu kanunla düzenlenir .

Vatandaşlık, kanunun gösterdiği şartlarla kazanılır ve ancak kanunda belirtilen hallerde kaybedilir.

Hiçbir Türk, vatana bağlılıkla bağdaşmayan bir eylemde bulunmadıkça, vatandaşlıktan çıkarılamaz.

Vatandaşlıktan çıkarma ile ilgili karar ve işlemlere karşı yargı yolu kapatılamaz.

II. Seçme ve seçilme hakkı. MADDE 55. — Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

Seçimler, serbest, eşit, gizli, tek dereceli genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılır.

III. *Siyasî partilerle ilgili hükümler.* MADDE 56. — Vatandaşlar, siyasî parti kurma ve usûlüne göre partilere girme ve çıkma hakkına sahiptir. Siyasî partiler, önceden izin almadan kurulur ve serbestçe faaliyette bulunurlar.

a) Parti kurma hakkı ve partilerin siyasî hayattaki yeri. Siyasî partiler, ister iktidarda ister muhalefette olsunlar, demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

b) Partilerin uyacakları esaslar. MADDE 57. — Siyasî partilerin tüzükleri, programları ve faaliyetleri, insan hak ve hürriyetlerine dayanan demokratik ve lâik Cumhuriyet ilkelerine ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmezliği temel hükmüne uygun olmak zorundadır. Bunlara uymayan partiler temelli kapatılır.

Siyasî partiler, gelir kaynakları ve giderleri hakkında Anayasa Mahkemesine hesap verirler.

Partilerin iç çalışmaları, faaliyetleri, Anayasa Mahkemesine ne suretle hesap verecekleri ve bu Mahkemece malî denetimlerinin nasıl yapılacağı, demokrasi esaslarına uygun olarak kanunla düzenlenir.

Siyasî partilerin kapatılması hakkındaki davalara Anayasa Mahkemesinde bakılır ve kapatma kararı ancak bu Mahkemece verilir.

IV. *Kamu hizmetlerine girme hakkı.* MADDE 58. — Her Türk, kamu hizmetlerine girme hakkına sahiptir.

a) Hizmete girme. Hizmete alınmada, ödevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez.

b) Mal bildiri. MADDE 59. — Kamu hizmetine girenlerin mal bildiriminde bulunmaları kanunla düzenlenir. Yasama ve yürütme organlarında görev alanlar, bundan istisna edilemez.

V. *Milî Savunma hak ve ödevi.* MADDE 60. — Yurt savunmasına katılma, her Türkün hakkı ve ödevidir. Bu ödev ve askerlik yükümü kanunla düzenlenir.

VI. *Vergi ödevi.* MADDE 61. — Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, malî gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.

Vergi, resim ve harclar ve benzeri malî yükümler ancak kanunla konulur.

VII. *Dilekçe hakkı.* MADDE 62. — Vatandaşlar, kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, tek başlarına veya top-

luca, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisine yazı ile başvurma hakkına sahiptir.

Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

CUMHURİYETİN TEMEL KURULUŞU

Birinci Bölüm

YASAMA

A) TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

I. T. B. M. M. MADDE 63. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosundan kuruludur. Meclisler, Anayasada gösterilen hallerde birlikte toplanır.

II. T. B. M. M. MADDE 64. — Kanun koymak, değiştirmek ve kaldırmak, Devletin bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarını görüşmek ve kabûl etmek, para basılmasına, genel ve özel af ilânına, mahkemelerce verilip kesinleşen ölüm cezalarının yerine getirilmesine karar vermek, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yetkilerindendir.

a) Genel olarak. MADDE 65. — Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı Devletlerle ve milletlerarası kurullarla yapılacak andlaşmaların onaylanması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlıdır.

İktisadî, ticarî veya teknik münasebetleri düzenliyen ve süresi bir yılı aşmayan andlaşmalar, Devlet maliyesi bakımından bir yüklenme gerektirmemek, kişi hâllerine ve Türklerin yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak şartıyla, yayınlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde, bu andlaşmalar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgisine sunulur.

Milletlerarası bir andlaşmaya dayanan uygulama andlaşmaları ile kanunun verdiği yetkiye dayanılarak yapılan iktisadî, ticarî, teknik veya idarî andlaşmaların Türkiye Büyük Millet Meclisince uygun bulunması zorunluğu yoktur; ancak, bu fıkra göre yapılan iktisadî, ticarî veya özel kişilerin haklarını ilgilendiren andlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz.

Türk kanunlarına değişiklik getiren her türlü andlaşmaların yapılmasında 1 nci fıkra hükmü uygulanır.

Usûlüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında 149 ncu ve 151 nci maddeler gereğince Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.

- c) Silâhlı kuvvet kullanılmasına izin ver-
me. **MADDE 66.** — Milletlerarası hukukun meşru saydığı hallerde savaş hâli ilânına ve Türkiye'nin Taraf olduğu milletlerarası andlaşmaların veya milletlerarası nezaket kuralarının gerektirdiği haller dışında, Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yabancı ülkelere gönderilmesine veya yabancı silâhlı kuvvetlerin Türkiye'de bulunmasına izin verme yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisidir.

Bu izin için, Meclisler, birlikte toplanarak karar verirler.

*III. Millet
Meclisi.*

MADDE 67. — Millet Meclisi, genel oyla seçilen dört-yüzelli milletvekilinden kuruludur.

a) Kuruluş.

- b) Milletvekili
seçilme
yeterliği.

MADDE 68 — Otuz yaşını dolduran her Türk milletvekili seçilebilir.

Türkçe okuyup yazma bilmiyenler, kısıtlılar, yükümlü olmasına ve muaf bulunmamasına rağmen muvazzaf askerlik hizmetini yapmıyanlar veya yapmış sayılmıyanlar ve kamu hizmetlerinden yasaklılar ile ağır hapis cezasını gerektiren bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymiş olanlar ve - taksirli suçlar hariç olmak üzere - beş yıldan fazla hapis cezasıyla veya zimmet, ihtilâs, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflâs gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle kesin olarak hüküm giymiş olanlar, affa uğramış olsalar da, milletvekili seçilemezler.

Aday olmak, memurluktan çekilme şartına bağlanamaz. Seçim güvenliği bakımından hangi memurların ne gibi şartlarla aday olabilecekleri kanunla düzenlenir.

Hâkimler ile subay, askerî memur ve astsubaylar, mesleklerinden çekilmedikçe, aday olamazlar ve seçilemezler.

- c) Millet Meclisinin seçim dönemi.

MADDE 69 — Millet Meclisi seçimleri dört yılda bir yapılır

Meclis, bu süre dolmadan seçimin yenilenmesine karar verebilir. Süresi biten milletvekili yeniden seçilebilir.

Yenilenmesine karar verilen Meclisin yetkileri, yeni Meclisin seçilmesine kadar sürer.

IV. Cumhuriyet senatosu.

MADDE 70. — Cumhuriyet Senatosu, genel oyla seçilen yüzelli üye ile Cumhurbaşkanıca seçilen onbeş üyeden kuruludur.

a) Kuruluş.

13 Aralık 1960 tarihli ve 157 sayılı Kanunun altında adları bulunan Millî Birlik Komitesi Başkanı ve üyeleri ile eski Cumhurbaşkanları, yaş kaydı gözetilmeksizin, Cumhuriyet Senatosunun tabii üyesidirler. Tabii üyeler, Cumhuriyet Senatosunun diğer üyelerinin tâbi oldukları hükümlere tâbidirler. Ancak, haklarında, bu Anayasanın 73 ncü maddesinin 1 nci ve 2 nci fıkraları ve 10 ncu geçici maddesinin 1 nci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Tabii üye olarak Cumhuriyet Senatosuna katıldıktan sonra bir siyasî partiye girenlerin tabii üyelik sıfatı, partiye girişlerinden sonraki ilk Cumhuriyet Senatosu üyeliği seçimi tarihinde sona erer.

b) Cumhuriyet Senatosuna üye seçme hakkı. MADDE 71. — Millet Meclisi seçimlerinde seçmen olan her Türk, Cumhuriyet Senatosu seçimlerinde de aynı şartlarla oy kullanır.

c) Cumhuriyet Senatosu üyeliğine seçilme yetkililiği. MADDE 72. — Kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış bulunan ve milletvekili seçilmeye engel bir durumu olmayan her Türk, Cumhuriyet Senatosuna üye seçilebilir.

Cumhurbaşkanınca seçilecek üyeler, çeşitli alanlarda seçkin hizmetleriyle tanınmış ve kırk yaşını bitirmiş kimselerden olur. Bunlardan en az onu bağımsızlar arasından seçilir.

d) Cumhuriyet Senatosu üyeliğinin süresi. MADDE 73. — Cumhuriyet Senatosu üyeliğinin süresi altı yıldır. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Cumhuriyet Senatosunun genel oyla ve Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerinin üçte biri her iki yılda bir yenilenir.

Cumhurbaşkanınca seçilen üyelerin süresi biter veya bu üyeliklerde her hangibir sebeple boşalma olursa, Cumhurbaşkanı, bir ay içinde yeni üyeleri seçer.

Boşalan bir üyeliğe seçilen kimse, yerine seçildiği üyenin süresini tamamlar.

V. T. B. M. MADDE 74. — Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmezse, seçimler kanunla bir yıl geriye bırakılabilir.

Meclislerin ara seçimleri her iki yılda bir Cumhuriyet Senatosu seçimiyle birlikte yapılır.

Millet Meclisi genel seçimlerine bir yıl kala ara seçimi yapılmaz.

VI. Seçimlerin genel yönetime ve denetimi. MADDE 75. — Seçimler yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince

ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını kabûl etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur.

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurumlarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

Yüksek Seçim Kurulu, yedi asıl ve dört yedek üyeden kuruludur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay genel kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir Başkan ve bir Başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından akçekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkan ve Başkanvekili adçekmeye girmezler.

B) MECLİSLERE AİT MÜŞTEREK HÜKÜMLER

I. T. B. M. M. MADDE 76. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, *üyeliğiyle seçtikleri bölgeyi veya kendilerini seçenleri değil, bütün ilgili hükümler.* Milleti temsil ederler.

a) Milletın temsili.

b) Andıçme.

MADDE 77. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, görevlerine başlarken şöyle and içerler:

«Devletin bağımsızlığını, vatanın ve milletin bütünlüğünü koruyacağıma; Milletın kayıtsız şartsız egemenliğine, demokratik ve lâik Cumhuriyet ilkelerine bağı kalacağıma ve halkın mutluluğu için çalışacağıma namusum üzerine söz veririm.»

c) Üyelikle bağdaşmayan işler.

MADDE 78. — İki Meclis üyeliği bir kişide birleşemez. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinde ve bunlara bağı kuruluşlarda, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin doğrudan doğruya veya dolayısıyla katıldığı teşebbüs ve ortaklıklarda, kamu yararına çalışan derneklerden özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış olanların yönetim kurullarında ve başka işlerinde görev alamazlar ve bunların herhangi bir yüklenme işini doğrudan doğruya veya dolayısıyla kabul edemezler.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yürütme organının teklif, inha, atama veya onamasına bağı resmî veya

özel herhangibir işle görevlendirilemezler. Bir üyenin belli konuda ve altı ayı aşmamak üzere Bakanlar Kurulunca verilecek geçici bir görevi kabûl edebilmesi, kendi Meclisinin kararına bağlıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile bağdaşmayan diğer görev ve işler kanunla gösterilir.

- d) Yasama dokunulmazlığı.

MADDE 79. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden ve bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar.

Seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir Meclis üyesi, kendi Meclisinin kararı olmadıkça tutulamaz, sorguya çekilemez, tutuklanamaz ve yargılanamaz. Ağır cezayı gerektiren suçüstü hali bu hükmün dışındadır; ancak, bu halde, yetkili makam, durumu hemen ve doğrudan doğruya üyenin Meclisine bildirmek zorundadır.

Bir Meclis üyesi hakkında seçiminden önce veya sonra verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, üyelik sıfatının sona ermesine bırakılır. Üyelik süresince zamanaşımı işlemez.

Tekrar seçilen Meclis üyesi hakkındaki tâkibat, kendi Meclisinin yeniden dokunulmazlığını kaldırmasına bağlıdır.

Meclislerdeki siyasî parti gruplarınca, yasama dokunulmazlığı ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

- e) Üyeliğin düşmesi.

MADDE 80. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği, bir üyenin üye seçilmeye engel bir suçtan dolayı kesin olarak hüküm giymesi, çekilmesi, kısıtlanması, üyelikle bağdaşmayan bir hizmet kabûl etmesi veya Meclis çalışmalarına izinsiz veya özürsüz ve aralıksız olarak bir ay katılmaması yüzünden üyeliğinin düştüğünün kendi Meclisince karara bağlanması hallerinde sona erer.

- f) İptâl istemi.

MADDE 81. — Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya üyeliğin düştüğüne Meclisçe karar verilmesi hallerinde, karar tarihinden başlayarak bir hafta içinde, ilgili üye veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinden herhangi biri, bu kararın, Anayasa veya İçtüzük hükümlerine aykırılığı iddiasıyla iptâlî için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasa Mahkemesi, iptâl istemini onbeş gün içinde karara bağlar.

- g) Ödenek ve yolluklar.

MADDE 82. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin ödenek ve yollukları kanunla düzenlenir. Ödenğin aylık tutarı birinci derecedeki Devlet memurunun aylığını; yolluk da ödenğin yarısını aşamaz.

Ödenek ve yollukların en çok üç aylığı önceden ödenebilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin aylık ve ödeneklerine her ne suretle olursa olsun yapılacak zam ve ilâveler, ancak bu zam ve ilâveleri takibeden milletvekilleri genel seçiminden sonra uygulanır.

II. T. B. M. MADDE 83. — Türkiye Büyük Millet Meclisi, her yıl *M. nin faa-* Kasım ayının ilk günü kendiliğinden toplanır. *liyetiyle il-* Türkiye Büyük Millet Meclisi yılda en çok beş ay tâtil *gili hüküm-* yapabilir. Meclisler aynı zamanda tâtile girerler. *ler.* Türkiye Büyük Millet Meclisi, araverme veya tâtil sı-

a) Toplanma rasında, doğrudan doğruya veya Bakanlar Kurulunun istemi üzerine, Cumhurbaşkanınca toplantıya çağırılır. Meclis Başkanları da, kendi Meclislerini doğrudan doğruya veya üyelerinin beşte birinin istemi üzerine toplantıya çağırırlar.

Meclislerden biri toplantıya çağırılınca, diğeri kendiliğinden toplanır.

Araverme veya tâtil sırasında toplantıya çağırılan Meclisler, önce, bu toplantıyı gerektiren konu üzerinde görüşme yaparlar.

b) Başkanlık MADDE 84. — Meclislerin Başkanlık Divanları, o Meclisteki siyasî parti gruplarının kuvvetleri ölçüsünde Divana katılmalarını sağlayacak şekilde kurulur.

Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Başkanları, kendi Meclislerince üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oy ile ikişer yıl için seçilirler: ilk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, salt çoğunlukla vetinilir. Meclis Başkanlıkları için Meclisteki siyasî parti grupları aday gösteremezler.

Başkanlar ve Başkanvekilleri, üyesi bulundukları siyasî partilerin veya siyasî parti gruplarının Türkiye Büyük Millet Meclisinin içinde veya dışındaki faaliyetlerine ve görevlerinin yerine getirilmesini gerektiren haller dışında, Meclis tartışmalarına katılamazlar; Başkan oy kullanamaz.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin birleşik toplantılarında Başkanlık Divanı, Millet Meclisi Başkanlık Divanıdır.

c) İçtüzük, si- MADDE 85. — Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Meclisler, çalışmalarını, kendi yaptıkları İçtüzüklerin hükümlerine göre yürütürler.

İçtüzük hükümleri, siyasî parti gruplarının, Meclislerin bütün faaliyetlerine kuvvetleri oranında katılmalarını sağlayacak yolda düzenlenir. Siyasî parti grupları, en az on üyeden meydana gelir.

Meclisler kendi kolluk işlerini Başkanları eliyle düzenler ve yürütürler.

- d) Toplantı ve karar yetersayısı. **MADDE 86.** — Her Meclis, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve Anayasada başkaca hüküm yoksa, toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla karar verir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde toplantı yetersayısı, her iki Meclis üye tamsayısı toplamının salt çoğunluğudur.

- e) Görüşmelerin açıklığı ve yayınlanması. **MADDE 87.** — Meclis görüşmeleri açıktır ve ilgili Meclisin tutanak dergisinde tam olarak yayınlanır. Meclisler, İçtüzük hükümlerine uygun olarak kapalı oturumlar yapabilir; bu oturumlardaki görüşmelerin yayımı ilgili Meclisin kararına bağlıdır.

Meclislerdeki açık görüşmelerin her türlü vasıta ile yayımı önlenemez.

*III. T. B. M.
M. nin de-
netim yol-
ları.*

MADDE 88. — Soru, genel görüşme, Meclis soruşturması ve Meclis araştırması her iki Meclisin yetkilerindendir.

Meclis araştırması, belli bir konuda bilgi edinilmek için yapılan incelemeden ibarettir.

- a) Genel olarak.

- b) Gensoru.

MADDE 89. — Gensoru yetkisi yalnız Millet Meclisidir.

Milletvekillerince veya bir siyasî parti grupunca verilen gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı, verilisinden sonraki ilk birleşimde görüşülür. Bu görüşmede, ancak önerge sahibi veya önerge sahiplerinden biri, siyasî parti grupları adına birer milletvekili, Bakanlar Kurulu adına Başbakan veya bir Bakan konuşabilir.

Gündeme alma kararı ile birlikte gensorunun görüşülme günü de belli edilir.

Gensorunun görüşülmesi, gündeme alma kararı tarihinden başlayarak iki gün geçmedikçe yapılamaz ve yedi günden sonraya bırakılamaz.

Gensoru görüşmeleri sırasında üyelerin verecekleri gerekçeli güvensizlik önergeleri veya Bakanlar Kurulunun güven isteği, bir tam gün geçtikten sonra oylanır.

Bakanlar Kurulunun veya bir Bakanın düşürülebilmesi, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla olur.

- c) Meclis soruşturması. **MADDE 90.** — Başbakan veya Bakanlar hakkında yapılacak soruşturma istemleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin birleşik toplantısında görüşülür ve karara bağlanır.

Soruşturma, her iki Meclisten eşit sayıda seçilecek üyelerden kurulu komisyonca yürütülür.

Yüce Divana sevk hususundaki karar birleşik toplantıda verilir.

Meclislerdeki siyasî parti gruplarında, Meclis soruşturması ile ilgili görüşme yapılamaz ve karar alınamaz.

C) KANUNLARIN YAPILMASI

- I. Genel kurallar. MADDE 91. — Kanun teklif etmeye, Bakanlar Kurulu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri yetkilidirler.
- a) Kanun teklif etme yetkisi. Üyeler, kendi tekliflerini her iki Meclisin ilgili komisyonlarında savunabilirler.

- b) Kanunların görüşülmesi ve kabulü. MADDE 92. — Kanun tasarı ve teklifleri önce Millet Meclisinde görüşülür.
- Millet Meclisinde kabul, değiştirilerek kabul veya reddedilen tasarı ve teklifler Cumhuriyet Senatosuna gönderilir.

Millet Meclisinde kabul edilen metin, Cumhuriyet Senatosunca değişiklik yapılmadan kabul edilirse, bu metin kanunlaşır.

Cumhuriyet Senatosu, kendisine gelen metni değiştirerek kabul ederse, Millet Meclisinin bu değişikliği benimsemesi halinde metin kanunlaşır.

Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosundan gelen metni benimsemezse, her iki Meclisin ilgili komisyonlarından seçilecek eşit sayıdaki üyelerden bir karma komisyon kurulur. Bu komisyonun hazırladığı metin Millet Meclisine sunulur. Millet Meclisi, karma komisyonca veya Cumhuriyet Senatosunca veya daha önce kendisince hazırlanmış olan metinlerden birini olduğu gibi kabul etmek zorundadır. Cumhuriyet Senatosunda üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kabul edilmiş olan madde değişikliklerinde, Millet Meclisinin kendi ilk metnini benimsemesi için, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu gereklidir. Bu halde açık oya başvurulur.

Millet Meclisinin reddettiği bir tasarı veya teklif, Cumhuriyet Senatosunca da reddedilirse, düşer.

Millet Meclisinin reddettiği bir tasarı veya teklif, Cumhuriyet Senatosunca olduğu gibi veya değiştirilerek kabul edilirse, Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metni yeniden görüşür. Cumhuriyet Senatosunun metni Millet Meclisince benimsenirse, kanunlaşır; reddedilirse, tasarı veya teklif düşer; Cumhuriyet Senatosundan gelen metin Millet Meclisince değiştirilerek kabul edilirse, 5 nci fıkra hükümleri uygulanır.

Cumhuriyet Senatosunca üye tamsayısının salt çoğunluğu ile tümü reddedilen bir metnin Millet Meclisi tarafından kabulü için, üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu lâzımdır. Bu halde açık oya başvurulur.

Cumhuriyet Senatosunca üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile tümü reddedilen bir metnin kanunlaşabilmesi, Millet Meclisi tarafından üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile kabûl edilmesine bağlıdır. Bu halde açık oya başvurulur.

Cumhuriyet Senatosu, kendisine gönderilen bir metni, Millet Meclisi komisyonlarında ve genel kurulundaki görüşme süresini aşmıyan bir süre içinde karara bağlar; bu süre üç ayı geçemez ve ivedilik hallerinde onbes günden, ivedi olmıyan hallerde bir aydan kısa olamaz. Bu süreler içinde karara bağlanmıyan metinler, Cumhuriyet Senatosunca, Millet Meclisinden gelen şekliyle kabûl edilmiş sayılır. Bu fıkra da belirtilen süreler Meclislerin tâtili devamınca islemez.

Yasama Meclislerinin ve mahallî idarelerin seçimleri ve siyasî partilerle ilgili tasarı ve tekliflerin kabûl veya reddinde yukardaki fıkralar hükümleri uygulanır. Ancak, karma komisyon kurulmasını gerektiren hallerde, karma komisyonun raporu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin birleşik toplantısında görüşülür ve karara bağlanır; Türkiye Büyük Millet Meclisinin birleşik toplantısında Millet Meclisinin ilk metninin kabûlü için üye tamsayısının salt çoğunluğunun oyu lâzımdır. 8 nci ve 9 ncü fıkralar hükümleri saklıdır.

- c) Kanunların MADDE 93. — Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince kabûl edilen kanunları on gün içinde yayımlar; yayınlanınca ya gun bulmadığı kanunu, bir daha görüşülmek üzere, bu hü- yınlanması. susta gösterdiği gerekçe ile birlikte, aynı süre içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderir. Bütçe kanunları ve Anayasa bu hükmün dışındadır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, geri gönderilen kanunu yine kabûl ederse, kanun Cumhurbaşkanı yayımlanır.

- II. Bütçenin MADDE 94. — Genel ve katma bütçe tasarıları ile millî görüşülme- bütçe tahminlerini gösteren rapor, malî yılbaşından en az üç si ve kabû- ay önce, Bakanlar Kurulu tarafından, Türkiye Büyük Millet lü; gider Meclisine sunulur.

artırıcı ve gelir azaltıcı teklifler. Bu tasarılar ve rapor, otuzbeş milletvekiliyle onbes Cumhuriyet Senatosu üyesinden kurulu bir karma komisyona verilir. Bu komisyonun kuruluşunda, iktidar grupuna veya gruplarına en az otuz üye verilmek şartıyla, siyasî parti gruplarının ve bağımsızların oranlarına göre temsili göz- önünde tutulur.

Karma komisyonun en çok sekiz hafta içinde kabûl edeceği metin, önce Cumhuriyet Senatosunda görüşülür ve en geç on gün içinde karara bağlanır.

Cumhuriyet Senatosunca kabûl edilen metin, en geç bir hafta içinde yeniden görüşülmek üzere, karma komisyona verilir. Karma komisyonun kabûl ettiği son metin Millet Meclisinde görüşülür ve malî yılbaşına kadar karara bağlanır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Meclislerinin genel kurullarında, Bakanlık ve daire bütçeleriyle katma bütçeler hakkındaki düşüncelerini, her bütçenin tümü üzerindeki görüşmeler sırasında açıklarlar; bölümler ve değişiklik önerileri, üzerlerinde ayrıca görüşme yapılmaksızın okunur ve oya konur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, bütçe kanunu tasarılarının genel kurullarda görüşülmesi sırasında gider artırıcı veya belli gelirleri azaltıcı teklifler yapamazlar.

İkinci Bölüm

YÜRÜTME

A) CUMHURBAŞKANI

I. Seçimi ve tarafsızlığı. MADDE 95. — Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisince, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış kendi üyeleri arasından, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile ve gizli oyla yedi yıllık bir süre için seçilir; ilk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, salt çoğunlukla yetinilir.

Bir kimse arka arkaya iki defa Cumhurbaşkanı seçilemez.

Cumhurbaşkanı seçilenin partisi ile ilişkisi kesilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sıfatı sona erer.

II. And içmesi. MADDE 96. — Cumhurbaşkanı, görevine başlarken Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde şöyle and içer :

«Cumhurbaşkanı sıfatıyla, Türk Devletinin bağımsızlığına, vatanın ve Milletin bütünlüğüne yönelecek her tehlikeye karşı koyaçağıma; Milletin kayıtsız şartsız egemenliğini ve Anayasayı sayacağıma ve savunaçağıma; İnsan haklarına dayanan demokrasi ve hukuk devleti ilkelerinden ve tarafsızlıktan ayrılmıyacağıma; Türkiye Cumhuriyetinin şan ve şerefini koruyup yüceltmek ve üzerime aldığım görevi yerine getirmek için bütün gücümle ve varlığımla çalışacağıma namusum üzerine söz veririm.»

III. Görev ve yetkileri. MADDE 97. — Cumhurbaşkanı Devletin başıdır. Bu sıfatla, Türkiye Cumhuriyetini ve Milletin birliğini temsil eder.

Cumhurbaşkanı, gerekli gördükçe, Bakanlar Kuruluna başkanlık eder; yabancı Devletlere Türk Devletinin temsilcilerini gönderir ve Türkiye'ye gönderilen yabancı Devlet temsilcilerini kabul eder; milletlerarası anlaşmaları onaylar ve yayınlar; sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle belirli kişilerin cezalarını hafifletebilir veya kaldırabilir.

IV. *Sorumsuzluğu.* MADDE 98. — Cumhurbaşkanı, görevleriyle ilgili işlemlerinden sorumlu değildir.

Cumhurbaşkanının bütün kararları, Başbakan ve ilgili Bakanlarca imzalanır. Bu kararlardan Başbakan ile ilgili Bakan sorumludur.

V. *Sorumluluğu.* MADDE 99. — Cumhurbaşkanı, vatan hainliğinden dolayı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte birinin teklifi üzerine, üye tamsayısının en az üçte ikisinin Meclislerin birleşik toplantısında vereceği kararla suçlandırılır.

VI. *Cumhurbaşkanına ve-killik etme.* MADDE 100. — Cumhurbaşkanı hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, görevine dönmesine kadar; ölüm, çekilme veya başka bir sebeple Cumhurbaşkanı makamının boşalması halinde de yenisi seçilinceye kadar, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Cumhurbaşkanlığına vekillik eder.

VII. *Görevin sona ermesi ve yeni Cumhurbaşkanı seçimi.* MADDE 101. — Cumhurbaşkanı görev süresinin dolmasına onbeş gün kalınca veya Cumhurbaşkanlığı boşalınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi yeni Cumhurbaşkanı seçer; Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanık değilse, hemen toplantıya çağırılır.

B) BAKANLAR KURULU

I. *Kuruluş.* MADDE 102. — Bakanlar Kurulu, Başbakan ve Bakanlardan kuruludur.

Başbakan, Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri arasından atanır.

Bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya milletvekili seçilme yeterliğine sahibolanlar arasından Başbakanca seçilir ve Cumhurbaşkanıca atanır.

II. *İşe başlama ve görev oyu.* MADDE 103. — Bakanlar Kurulu listesi tam olarak Meclislere sunulur; Meclisler tâtilde ise toplantıya çağırılır.

Bakanlar Kurulunun programı, kuruluşundan en geç bir hafta içinde Başbakan veya bir Bakan tarafından Meclisler-

- a) Göreve baş- de okunur ve Millet Meclisinde güven oyuna başvurulur. Gü- larken gü- ven oyu için görüşmeler, programın okunmasından iki tam ven oyu. gün geçtikten sonra başlar ve görüşmelerin bitiminden bir tam gün geçtikten sonra oylama yapılır.

- b) Görev sıra- MADDE 104. — Başbakan, gerekli görürse, Bakanlar-
sında gü- Kurulunda görüştükten sonra, Millet Meclisinden güven isti-
ven oyu. yebilir.

Güven istemi, Millet Meclisine bildirilmesinden bir tam gün geçmedikçe görüşülemez ve görüşmelerin bitiminden bir tam gün geçmedikçe oya konulamaz.

Güven istemi, ancak üye tamsayısının salt çoğunluğuyla reddedilebilir.

III. *Görev ve siyasi sorumluluk.*

MADDE 105. — Başbakan, Bakanlar Kurulunun başka- nı olarak, Bakanlıklar arasında işbirliğini sağlar ve Hüküme- tin genel siyasetinin yürütülmesini gözetir. Bakanlar Kurulu, bu siyasetin yürütülmesinden birlikte sorumludur.

Her Bakan, kendi yetkisi içindeki işlerden ve emri al- tındakilerin eylem ve işlemlerinden ayrıca sorumludur.

Bakanlar, dokunulmazlık ve yasaklamalar bakımından Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleriyle aynı durumdadır.

IV. *Bakanlık- ların kurul- ması ve Ba- kanlar.*

MADDE 106. — Bakanlıklar, kanunun koyduğu esaslara göre kurulur.

Açık olan Bakanlıklarla izinli veya özürlü olan bir Ba- kana, diğer bir Bakan geçici olarak vekillik eder. Ancak, bir Bakan birden fazlasına vekillik edemez.

Türkiye Büyük Millet Meclisi kararıyla Yüce Divana ve- rilen bir Bakan, bakanlıktan düşer.

Herhangibir sebeple boşalan Bakanlığa en geç onbeş gün içinde atanma yapılır.

V. *Tüzükler.*

MADDE 107. — Bakanlar Kurulu, kanunun uygulanma- sını göstermek veya kanunun emrettiği işleri belirtmek üze- re, kanunlara aykırı olmamak şartıyla ve Danıştayın incele- mesinden geçirilerek, tüzükler çıkarabilir.

Tüzükler, Cumhurbaşkanınca imzalanır ve kanunlar gibi yayınlanır.

VI. *Millet Mec- lisi seçime- rinin Cum- hurbaşka- nınca yeni- lenmesi.*

MADDE 108. — Anayasanın 89 ncü ve 104 ncü maddeleri uyarınca verilen güvensizlik oyu sebebiyle, onsekiz aylık bir süre içinde, Bakanlar Kurulu iki defa düşmüş ve üçüncü de- fa güvensizlik oyu verilmiş olursa, Başbakan, Cumhurbaşka- nından, Millet Meclisi seçimlerinin yenilenmesini isteyebilir. Bu istek üzerine, Cumhurbaşkanı, Meclislerin Başkanlarına danışarak, seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Yenilen- me kararı Resmî Gazetede yayınlanır ve hemen seçime gidilir.

*VII. Seçimler-
de geçici
Bakanlar
Kurulu.*

MADDE 109. — Millet Meclisi genel seçimlerinden önce, Adâlet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları çekilir. Seçimin başlangıç tarihinden üç gün önce; seçim dönemi bitmeden seçimin yenilenmesine karar verilmesi halinde ise, bu karardan başlayarak beş gün içinde, Başbakanca Türkiye Büyük Millet Meclisinin bağımsız üyeleri arasından yeni Adâlet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları atanır.

108 nci madde gereğince seçimlerin yenilenmesine karar verildiğinde Bakanlar çekilir ve Başbakan geçici bir Bakanlar Kurulu kurar.

Geçici Bakanlar Kuruluna, Adâlet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanları Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bağımsızlardan olmak üzere, Millet Meclisindeki siyasi parti gruplarından, bu Meclisteki oranlarına göre üye alınır.

Siyasi parti gruplarından alınacak üye sayısını, Millet Meclisi Başkanı tesbit ederek Başbakana bildirir. Teklif edilen Bakanlık kabul etmiyen veya sonradan çekilen partililer yerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi içinden veya dışardan bağımsızlar atanır.

Geçici Bakanlar Kurulu, yenilenme kararının Resmî Gazetede ilânından itibaren beş gün içinde kurulur.

Geçici Bakanlar Kurulu için güven oyuna başvurulmaz.

Geçici Bakanlar Kurulu, seçim süresince ve yeni Meclis toplanuncaya kadar vazife görür.

*VIII. Millî Sa-
vunma.*

a) Başkomu-
tanlık ve
Genelkur-
may Baş-
kanlığı.

MADDE 110. — Başkomutanlık, Türkiye Büyük Millet Meclisinin mânevî varlığından ayrılmaz ve Cumhurbaşkanlığı tarafından temsil olunur.

Millî güvenliğin sağlanmasından ve Silâhlı Kuvvetlerin savaşa hazırlanmasından, Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı, Bakanlar Kurulu sorumludur.

Genelkurmay Başkanı, Silâhlı Kuvvetlerin komutanıdır.

Genelkurmay Başkanı, Bakanlar Kurulunun teklifi üzerine, Cumhurbaşkanınca atanır; görev ve yetkileri kanunla düzenlenir. Genelkurmay Başkanı, bu görev ve yetkilerinden dolayı Başbakana karşı sorumludur.

b) Millî Gü-
venlik Ku-
rulu.

MADDE 111. — Millî Güvenlik Kurulu, kanunun gösterdiği Bakanlar ile Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet temsilcilerinden kuruludur.

Millî Güvenlik Kuruluna Cumhurbaşkanı Başkanlık eder; bulunmadığı zaman, bu görevi Başbakan yapar.

Millî Güvenlik Kurulu, millî güvenlik ile ilgili kararların alınmasında ve koordinasyonun sağlanmasında yardımcı olmak üzere, gerekli temel görüşleri Bakanlar Kuruluna bildirir.

C) İDARE

I. İdarenin esasları.

- a) İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzel kişiliği.

MADDE 112. — İdarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.

İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.

Kamu tüzel kişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur.

- b) Yönetmelikler.

MADDE 113. — Bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Yönetmelikler Resmi Gazete ile yayınlanır.

- c) Yargı denetimi.

MADDE 114. — İdarenin hiçbir eylem ve işlemi, hiçbir halde, yargı mercilerinin denetimi dışında bırakılamaz.

İdarenin işlemlerinden dolayı açılacak dâvalarda süre aşımı, yazılı bildirim tarihinden başlar.

İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür.

II. İdarenin kuruluşu.

- a) Merkezî idare.

MADDE 115. — Türkiye, merkezî idare kuruluşu bakımından, coğrafya durumuna, iktisadî şartlara ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre, illere; iller de diğer kademeli bölümlere ayrılır.

İllerin idaresi yetki genişliği esasına dayanır.

Belli kamu hizmetlerinin görülmesi amacıyla, birden çok ili içine alan çevrede, bu hizmetler için, yetki genişliğine sahip kuruluşlar meydana getirilebilir.

- b) Mahallî idareler.

MADDE 116. — Mahallî idareler, il, belediye veya köy halkının müşterek mahallî ihtiyaçlarını karşılayan ve genel karar organları halk tarafından seçilen kamu tüzel kişileridir.

Mahallî idarelerin seçimleri, kanunun gösterdiği zamanlarda ve 55 nci maddede yazılı esaslara göre yapılır.

Mahallî idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanma ve kaybetmeleri konusundaki denetim, ancak yargı yolu ile olur.

Mahallî idarelerin kuruluşları, kendi aralarında birlik kurmaları, görevleri, yetkileri, maliye ve kolluk işleri ve merkezî idare ile karşılıklı bağ ve ilgileri kanunla düzenlenir. Bu idarelere, görevleri ile orantılı gelir kaynakları sağlanır.

III. Memurlarla ilgili hükümler.

a) Genel kural

MADDE 117. — Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği aslı ve sürekli görevler, memurlar eliyle görülür.

Memurların nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.

b) Memur teminatı.

MADDE 118. — Memurlar ve kamu kurumu niteliğindeki meslek teşekkülleri mensupları hakkında yapılacak disiplin kovuşturmalarında, isnadolunan hususun ilgiliye açıkça ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve savunma için belli bir süre tanınması şarttır.

Bu esaslara uyulmadıkça disiplin cezası verilemez.

Disiplin kararları, yargı mercilerinin denetimi dışında bırakılamaz.

Asker kişiler hakkındaki hükümler saklıdır.

c) Memurların siyasi partilere girememesi.

MADDE 119. — Memurlar ve kamu iktisadi teşebbüslerinin yönetim ve denetim işlerinde çalışanlar ve kamu yararına çalışan derneklerden özel gelir kaynakları ve özel imkânları kanunla sağlanmış olanların merkez kurullarında görev alanlar, siyasi partilere üye olamazlar. Memurlar ve kamu iktisadi teşebbüslerinde çalışanlar, görevlerini yerine getirirken, vatandaşlar arasında, siyasi kanaatlarından dolayı herhangi bir ayırım yapamazlar. .

Bu esaslara aykırı hareketleri mahkeme hükmüyle sâbit olanlar, kamu hizmetinden temelli çıkarılır.

IV. Özerk kuruluşlar.

a) Üniversiteler.

MADDE 120. — Üniversiteler, ancak Devlet eliyle ve kanunla kurulur. Üniversiteler, bilimsel ve idari özerkliğe sahip kamu tüzel kişileridir.

Üniversiteler, kendileri tarafından seçilen yetkili öğretim üyelerinden kurulu organları eliyle yönetilir ve denetlenir; özel kanuna göre kurulmuş Devlet Üniversiteleri hakkındaki hükümler saklıdır.

Üniversite organları, öğretim üyeleri ve yardımcıları, Üniversite dışındaki makamlarca, her ne suretle olursa olsun, görevlerinden uzaklaştırılamazlar.

Üniversite öğretim üyeleri ve yardımcıları serbestçe araştırma ve yayında bulunabilirler.

Üniversitelerin kuruluş ve işleyişleri, organları ve bunların seçimleri, görev ve yetkileri, öğretim ve araştırma görevlerinin üniversite organlarıncı denetlenmesi, bu esaslara göre kanunla düzenlenir.

Siyasi partilere üye olma yasağı, Üniversite öğretim

üyeleri ve yardımcılar hakkında uygulanmaz. Ancak, bunlar partilerin genel merkezleri dışında yönetim görevi alamazlar.

- b) Radyo ve televizyonun idaresi ve haber ajansları. **MADDE 121.** — Radyo ve televizyon istasyonlarının idaresi, özerk kamu tüzel kişiliği halinde, kanunla düzenlenir. Her türlü radyo ve televizyon yayımları, tarafsızlık esaslarına göre yapılır. Radyo ve televizyon idaresi, kültür ve eğitime yardımcı-
lık görevinin gerektirdiği yetkilere sahip kılınır. Devlet tarafından kurulan veya Devlettten malî yardım alan haber ajanslarının tarafsızlığı esastır.

V. *Kamu kurumunu nite-
liğindeki
meslek ku-
ruluşları.* **MADDE 122.** — Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kanunla meydana getirilir ve organları kendileri tarafından ve kendi üyeleri arasından seçilir.

İdare, seçilmiş organları, bir yargı mercii kararına dayanmaksızın, geçici veya sürekli olarak görevinden uzaklaştıramaz.

Meslek kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri demokratik esaslara aykırı olamaz.

- VI. *Olağanüs-
tû yönetim
usûlleri.* **MADDE 123.** — Olağanüstü hallerde vatandaşlar için konulabilecek para, mal ve çalışma yükümleri ile bu hallerin ilânı, yürütülmesi ve kaldırılması ile ilgili usûller kanunla düzenlenir.
- a) Olağanüs-
tû haller.

- b) Sıkıyöne-
tim. **MADDE 124.** — Savaş hali, savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi, ayaklanma olması veya vatan ve Cumhuriyete karşı kuvvetli ve eylemli bir kalkışma olduğunu gösterir kesin belirtilerin meydana çıkması sebebiyle, Bakanlar Kurulu, süresi bir ayı aşmamak üzere, yurdun bir veya birden fazla bölgesinde veya her yerinde sıkıyönetim ilân edebilir ve bunu hemen, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onamasına sunar. Meclis, gerekli gördüğü zaman, sıkıyönetim süresini kısaltabileceği gibi, tamamıyla de kaldırabilir. Meclisler toplanık değilse, hemen toplantıya çağırılır.

Sıkıyönetimin her defasında iki ayı aşmamak üzere uzatılması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararına bağlıdır. Bu kararlar, Meclislerin birleşik toplantısında alınır.

Sıkıyönetim veya genel olarak savaş halinde, hangi hükümlerin uygulanacağı ve işlemlerin nasıl yürütüleceği, hürriyetlerin nasıl kayıtlanacağı veya durdurulacağı kanunla gösterilir.

- VII. *Kanunsuz
emir.* **MADDE 125.** — Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı

görürse, yerine getirmes ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz.

Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

Askerî hizmetlerin görülmesi ve acele hallerde kamu düzeni ve kamu güvenliğinin korunması için kanunla gösterilen istisnalar saklıdır.

D) İKTİSADÎ VE MALÎ HÜKÜMLER

I. Bütçe.

MADDE 126. — Devletin ve kamu iktisadî teşebbüsleri dışındaki kamu tüzel kişilerinin harcamaları yıllık bütçelerle yapılır.

Kanun, kalkınma plânları ile ilgili yatırımlar veya bir yıldan fazla sürecek iş ve hizmetler için özel süre ve usûller koyabilir.

Genel ve katma bütçelerin nasıl yapılacağı ve uygulanacağı kanunla gösterilir. Bütçe Kanununa bütçe ile ilgili hükümler dışında hiçbir hüküm konulamaz.

II. Sayıştay; kamu iktisadî teşebbüslerinin denetlenmesi.

MADDE 127. — Sayıştay, genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetlemek ve sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamak ve kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapmakla görevlidir.

Sayıştayın kuruluşu, işleyişi, denetim usûlleri, mensuplarının nitelikleri, atanmaları, ödev ve yetkileri, hakları ve yükümleri ve diğer özlük işleri, Başkan ve üyelerinin teminatı kanunla düzenlenir.

Kamu iktisadî teşebbüslerinin Türkiye Büyük Millet Meclisince denetlenmesi kanunla düzenlenir.

III. Kesin hesaplar.

MADDE 128. — Kesin hesap kanunu tasarıları, kanunda daha kısa bir süre kabûl edilmemiş ise, ilgili oldukları malî yılın sonundan başlayarak en geç bir yıl sonra, Bakanlar Kurulunca, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Sayıştay, genel uygunluk bildirimini, ilişkin olduğu kesin hesap kanunu tasarısının verilmesinden başlayarak en geç altı ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar.

IV. Kalkınma.

MADDE 129. — İktisadî, sosyal ve kültürel kalkınma plâna bağlanır. Kalkınma bu plâna göre gerçekleştirilir.

- a) Kalkınma plânı ve Devlet Plânlama Teşkilâtı. Devlet Plânlama Teşkilâtının kuruluş ve görevleri, plânın hazırlanmasında, yürürlüğe konmasında, uygulanmasında ve değiştirilmesinde gözetilecek esaslar ve plânın bütünlüğünü bozacak değişikliklerin önlenmesini sağlayacak tedbirler özel kanunla düzenlenir.

- b) Tabii servet kaynaklarının aranması ve işletilmesi. MADDE 130. — Tabii servetler ve kaynakları, Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Arama ve işletmenin Devletin özel teşebbüsüyle birleşmesi suretiyle veya doğrudan doğruya özel teşebbüs eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır.

- c) Ormanların korunması ve geliştirilmesi. MADDE 131. — Devlet, ormanların korunması ve ormanlık sahaların genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirleri alır. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.

Devlet ormanları, kanuna göre Devletçe yönetilir ve işletilir. Devlet ormanlarının mülkiyeti, yönetimi ve işletilmesi özel kişilere devrolunamaz. Bu ormanlar, zamanaşımıyla mülk edinilemez ve kamu yararı dışında irtifak hakkına konu olamaz.

Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez.

Ormanlar içinde veya hemen yakınında oturan halkın kalkındırılması ve ormanı koruma bakımından gerekirse, başka yere yerleştirilmesi kanunla düzenlenir.

Yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirilir ve bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz.

Orman suçları için genel af çıkarılamaz; ormanların tahribine yol açacak hiçbir siyasî propaganda yapılamaz.

Üçüncü Bölüm

YARGI

A) GENEL HÜKÜMLER

- I. Mahkemelerin bağımsızlığı. MADDE 132. — Hâkimler, görevlerinde bağımsızdırlar; Anayasaya, kanuna, hukuka ve vicdanî kanaatlarına göre hüküm verirler.

Hiçbir organ, makam, merci veya kişi, yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve tâlimat veremez; genelge gönderemez; tasviye ve telkinde bulunamaz.

Görülmede olan bir dâva hakkında Yasama Meclislerinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz,

görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

II. *Hâkimlik.
teminatı.*

MADDE 133. — Hâkimler azlolunamaz. Kendileri istemedikçe, Anayasada gösterilen yaştan önce emekliye ayrılamaz; bir mahkemenin veya kadronun kaldırılması sebebiyle de olsa, aylıklarından yoksun kılınamaz.

Meslekten çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymiş olanlarla görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceği kesin olarak anlaşılanlar ve meslekte kalmalarının caiz olmadığına karar verilenler hakkında kanundaki istisnalar saklıdır.

III. *Hâkimlik.
mesleği.*

MADDE 134. — Hâkimlerin nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin veya görev yerlerinin geçici veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili suçlardan dolayı soruşturma yapılmasına ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarılmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik halleri ve diğer özlük işleri, mahkemelerin bağımsızlığı esasına göre, kanunla düzenlenir.

Hâkimler altmışbeş yaşını bitirinceye kadar hizmet görürler. Askerî hâkimlerin yaş haddi kanunla belli edilir.

Hâkimler, kanunda belirtilenlerden başka, genel ve özel hiçbir görev alamazlar.

IV. *Duruşmanın
açık ve ka-
rarların
gerekçeli
olması.*

MADDE 135. — Mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmalardan bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına, ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde karar verilebilir.

Küçüklerin yargılanması hakkında kanunla özel hükümler konulur.

Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır.

V. *Mahkeme-
lerin ku-
ruluşu.*

MADDE 136. — Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usûlleri kanunla düzenlenir.

VI. *Savcılık.*

MADDE 137. — Kanun, Cumhuriyet Savcılarının ve Kanunsözcülerinin özlük işlerinde ve görevlerini yapmalarında teminat sağlayıcı hükümler koyar.

Cumhuriyet Başsavcısı, Başkanunsözcüsü ve Askerî Yargıtay Başsavcısı, yüksek mahkemeler hâkimleri hakkındaki hükümlere tâbidir.

VII. Askerî yargı.

MADDE 138. — Askerî yargı, askerî mahkemeler ve disiplin mahkemeleri tarafından yürütülür. Bu mahkemeler, asker kişilerin askerî olan suçlarıyla, bunların asker kişileri aleyhine veya askerî mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait dâvalara bakmakla görevlidirler.

Askerî mahkemeler, asker olmıyan kişileri, ancak özel kanunda belirtilen askerî suçlarından dolayı yargırlarlar.

Askerî mahkemelerin, savaş veya sıkıyönetim hallerinde hangi suçlar ve hangi kişiler bakımından yetkili olduğu kanunla gösterilir.

Askerî mahkemelerde üyelerin çoğunluğunun hâkimlik niteliğine sahip olması şarttır.

Askerî yargı organlarının kuruluşu, işleyişi, askerî hâkimlerin özlük işleri, mahkemelerin bağımsızlığı, hâkimlik teminatı ve askerlik hizmetinin görevlerine göre özel kanunla düzenlenir.

B) YÜKSEK MAHKEMELER

I. Yargıtay.

MADDE 139. — Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Kanunla gösterilen belli dâvalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Yargıtay üyeleri Yüksek Hâkimler Kurulunca, Yargıtay Birinci Başkanıyla İkinci Başkanları ve Cumhuriyet Başsavcısı Yargıtay büyük genel kurulunca, üye tamsaylarının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir.

Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, Başkan ve üyelerinin ve diğer mensuplarının nitelikleri kanunla düzenlenir.

II. Danıştay.

MADDE 140. — Danıştay, kanunların başka idarî yargı mercilerine bırakmadığı konularda ilk derece ve genel olarak üst derece idare mahkemesidir.

Danıştay, idarî uyumsuzlukları ve dâvaları görmek ve çözümlmek, Bakanlar Kurulunca gönderilen kanun tasarıları hakkında düşüncesini bildirmek, tüzük tasarılarını ve imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerini incelemek ve kanunla gösterilen diğer işleri yapmakla görevlidir.

Danıştay Başkan ve üyeleriyle Başkanunsözcüsü, kanunda gösterilen niteliklere sahip kimseler arasından, Anayasa

Mahkemesinin asıl ve yedek üyelerinden meydana gelen kurulca gizli oyla ve üçte iki çoğunlukla seçilir. İlk iki oylamada çoğunluk sağlanamazsa, salt çoğunlukla yetinilir.

Danıştay Başkan ve üyeleriyle Başkanunsözcüsünün seçimlerinde Bakanlar Kurulu ile Danıştay genel kurulunca ayrı ayrı boş yer sayısı kadar aday gösterilir.

Danıştayın kuruluşu, işleyişi, yargılama usûlleri, mensuplarının nitelikleriyle atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, haklarında disiplin kovuşturması yapılması ve disiplin cezası uygulanması, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenlenir.

III. *Askerî Yargıtay.*

MADDE 141. — Askerî Yargıtay, askerî mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin son inceleme merciidir. Ayrıca, kanunla gösterilen askerî işlere ait belli dâvalara ilk ve son derece mahkemesi olarak bakar.

Askerî Yargıtay üyeleriyle Başsavcısı, hâkimlik niteliğine sahip, kırk yaşını bitirmiş ve en az on yıl askerî hâkimlik veya askerî savcılık yapmış kimseler arasından, Askerî Yargıtay genel kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğuyla boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylar arasından Cumhurbaşkanınca seçilir.

Askerî Yargıtay, Başkanlarını kendi üyeleri arasından seçer.

Askerî Yargıtayın kuruluşu, işleyişi, yargılama usûlleri, üyeler hakkındaki disiplin işleri, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre, kanunla düzenlenir.

IV. *Uyuşmazlık Mahkemesi.*

MADDE 142. — Uyuşmazlık Mahkemesi, adli, idarî ve askerî yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlmeye yetkilidir.

Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş ve işleyişi kanunla düzenlenir. Bu Mahkemenin başkanlığını, Anayasa Mahkemesince kendi asıl veya yedek üyeleri arasından görevlendirilen bir üye yapar.

C) *YÜKSEK HÂKİMLER KURULU*

I. *Kuruluş.*

MADDE 143. — Yüksek Hâkimler Kurulu, onsekiz asıl ve beş yedek üyeden kuruludur. Bu üyelerden altısı Yargıtay genel kurulunca, altısı birinci sınıfa ayrılmış hâkimlerce ve kendi aralarından gizli oyla seçilir. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu, yüksek mahkemelerde hâkimlik etmiş veya bunlara üye olma şartlarını kazanmış kimseler arasından

gizli oyla ve üye tamsayılarının salt çoğunluğu ile üç(3) üye seçerler. Bu usûlle Yargıtay genel kurulunca iki, birinci sınıfa ayrılmış hâkimler ile Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu tarafından birer yedek üye seçilir.

Yüksek Hâkimler Kurulu, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile kendi içinden Başkanını seçer.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyelerinin görev süresi dört yıldır. Her iki yılda yarısının seçimi yenilenir. Hâkimlik görevinde iken seçilmiş olan üyeler ardı ardına iki defa seçilemez.

Yüksek Hâkimler Kurulu üyeleri, görevleri süresince başka bir iş ve görev alamazlar.

Yüksek Hâkimler Kurulunun kuruluşu, çalışma usûlleri, bölümleri ve bu bölümlerin görevleriyle toplantı ve karar yetersayıları, Başkan ve üyelerinin aylık ve ödenekleri kanunla düzenlenir.

Adâlet Bakanı, Yüksek Hâkimler Kurulu toplantılarına katılabilir; oylamaya katılamaz.

II. Görev ve yetkileri.

MADDE 144. — Hâkimlerin bütün özlük işleri hakkında karar verme yetkisi Yüksek Hâkimler Kurulundur.

Bir hâkimin, her ne sebeple olursa olsun, meslekten çıkarılması hakkındaki karar, genel kurulun salt çoğunluğuyla alınır.

Adâlet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde, bir hâkim hakkında disiplin kovuşturması açılması için Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurabilir.

Bir mahkemenin veya bir kadronun kaldırılması veya bir mahkemenin yargı çevresinin değiştirilmesi, Yüksek Hâkimler Kurulunun uygun görmesine bağlıdır.

Hâkimlerin denetimi, belli konular için Yüksek Hâkimler Kurulunca görevlendirilecek üst derecedeki hâkimler eliyle yapılır.

D) ANAYASA MAHKEMESİ

I. Kuruluş. a) Üyelerin seçimi.

MADDE 145. — Anayasa Mahkemesi, onbeş asıl ve beş yedek üyeden kuruludur. Asıl üyelerden dördü Yargıtay, üçü Danıştay genel kurullarınca kendi Başkan ve üyeleriyle Başsavcı ve Başkanunsözcüsü arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğu ile ve gizli oyla seçilir. Bir üye, Sayıştay genel kurulunca kendi Başkan ve üyeleri arasından aynı usûlle seçilir. Millet Meclisi üç, Cumhuriyet Senatosu iki üye seçer. Cumhurbaşkanınca da iki üye seçilir. Cumhurbaşkanı, bu üyelerden bi-

rini, Askerî Yargıtay genel kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğuyla ve gizli oyla göstereceği üç aday arasından seçer. Anayasa Mahkemesi, kendi üyeleri arasından, gizli oyla ve üçte iki çoğunlukla, dört yıl için, bir Başkan ve bir Başkanvekili seçer; yeniden seçilmek caizdir.

Yasama Meclisleri, bu seçimleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri dışından, üye tamsayılarının üçte iki çoğunluğu ile ve gizli oyla yaparlar. İlk iki oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, salt çoğunlukla yetinilir.

Yasama Meclislerince seçilecek üyelerden birer kişinin, Üniversitelerin hukuk, iktisat ve siyasal bilimler öğretim üyelerinin birlikte toplanarak, açık üyeliklerin üç katı tutarında ve gizli oyla gösterecekleri adaylar arasından olması gereklidir.

Anayasa Mahkemesine asıl veya yedek üye olabilmek için, kırk yaşını doldurmuş bulunmak ve Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay veya Sayıştayda Başkanlık, üyelik, Başsavcılık, Başkanunsözcülüğü veya Üniversitelerde hukuk, iktisat ve siyasal bilimler alanlarında en az beş yıl öğretim üyeliği veya onbeş yıl avukatlık yapmış olmak şarttır.

Anayasa Mahkemesine, Yargıtay iki, Danıştay ile Yasama Meclislerinin herbiri birer yedek üye seçerler. Yedek üyelerin seçiminde de, asılların seçimindeki usul uygulanır.

Anayasa Mahkemesi üyeleri, resmî veya özel hiçbir görev alamazlar.

b) Üyeliğin
sona er-
mesi.

MADDE 146. — Anayasa Mahkemesi üyeleri altmışbeş yaşında emekliye ayrılırlar.

Anayasa Mahkemesi üyeliği, bir üyenin hâkimlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymesi halinde kendiliğinden; görevini sağlık bakımından yerine getiremeyeceğinin kesin olarak anlaşılması halinde de, Anayasa Mahkemesi üye tamsayısının salt çoğunluğunun kararı ile sona erer.

II. Görev ve
yetkileri.

MADDE 147. — Anayasa Mahkemesi, kanunların ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüklerinin Anayasaya uygunluğunu denetler.

Cumhurbaşkanını, Bakanlar Kurulu üyelerini, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay, Yüksek Hâkimler Kurulu ve Sayıştay Başkan ve üyelerini, Cumhuriyet Başsavcısını, Başkanunsözcüsünü, Askerî Yargıtay Başsavcısını ve kendi üyelerini görevleriyle ilgili suçlardan dolayı Yüce Divan sıfatıyla yargılar ve Anayasa ile verilen diğer görevleri yerine getirir.

Anayasa Mahkemesinin, Yüce Divan sıfatıyla yargılama-
sında savcılık görevini Cumhuriyet Başsavcısı yapar.

III. *Yargılama
ve çalışma
usûlü.*

MADDE 148. — Anayasa Mahkemesinin kuruluşu ve yargılama usûlleri kanunla; Mahkemenin çalışma tarzı ve üyeleri arasındaki işbölümü kendi yapacağı içtüzükle düzenlenir.

Anayasa Mahkemesi, Yüce Divan sıfatıyla baktığı davalar dışındaki işleri, dosya üzerinde inceler. Ancak, gerekli gördüğü hallerde, sözlü açıklamalarını dinlemek üzere ilgilileri çağırır.

IV. *İptâl
dâvası.*

a) Dâva
hakkı.

MADDE 149. — Cumhurbaşkanı; son milletvekili genel seçimlerinde muteber oy sayısının en az yüzde onunu alan veya Türkiye Büyük Millet Meclisinde temsilcisi bulunan siyasî partiler veya bunların meclis grupları; Yasama Meclislerinden birinin üye tamsayısının en az altıda biri tutarındaki üyeleri; kendi varlık ve görevlerini ilgilendiren alanlarda Yüksek Hâkimler Kurulu, Yargıtay, Danıştay, Askerî Yargıtay ve Üniversiteler, kanunların veya Türkiye Büyük Millet Meclisi içtüzüklerinin veya bunların belirli madde ve hükümlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptâl dâvası açabilirler.

b) Dâva aç-
ma süresi.

MADDE 150. — Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptâl dâvası açma hakkı, iptâli istenen kanunun veya içtüzüğün Resmî Gazetede yayınlanmasından başlayarak doksan gün sonra düşer.

c) Anayasaya
aykırılığın
diğer mah-
kemelerde
ileri sürül-
mesi.

MADDE 151. — Bir dâvaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak bir kanunun hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar dâvayı geri bırakır.

Mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını ciddi görmezse, bu iddia, temyiz merciince esas hükümle birlikte karara bağlanır.

Anayasa Mahkemesi, işin kendisine gelişinden başlamak üzere üç ay içinde kararını verir.

Bu süre içinde karar verilmezse, mahkeme, Anayasaya aykırılık iddiasını, kendi kanısına göre çözümlüyerek dâvayı yürütür. Ancak, Anayasa Mahkemesinin kararı, esas hakkındaki karar kesinleşinceye kadar gelirse, mahkemeler buna uymak zorundadır.

V. *Anayasa
Mahkemesi-
nin ka-
rarları.*

MADDE 152. — Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir.

Anayasa Mahkemesince, Anayasaya aykırı olduğundan iptâlî karar verilen kanun veya içtüzük veya bunların iptâl edilen hükümleri, karar tarihinde yürürlükten kalkar.

Gereken hallerde, Anayasa Mahkemesi, iptâl hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın verildiği günden başlayarak altı ayı geçemez.

Iptâl kararı geriye yürümez.

Anayasa Mahkemesi, diğer mahkemelerden gelen Anayasaya aykırılık iddiaları üzerine verdiği hükümlerin, olayla sınırlı ve yalnız tarafları bağlayıcı olacağına da karar verebilir.

Anayasa Mahkemesi kararları, Resmî Gazetede hemen yayınlanır ve Devletin yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.

DÖRDÜNCÜ KISIM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

I. Devrim kanunlarının korunması.

MADDE 153. — Bu Anayasanın hiçbir hükmü, Türk toplumunun çağdaş uygarlık seviyesine erişmesi ve Türkiye Cumhuriyetinin lâiklik niteliğini koruma amacını güden aşağıda gösterilen Devrim kanunlarının, bu Anayasanın halkoyu ile kabûl edildiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlerinin Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılamaz ve yorumlanamaz;

1. 3 Mart 1340 tarihli ve 430 sayılı Tevhidi Tedrisat Kanunu;

2. 25 Teşrinisâni 1341 tarihli ve 671 sayılı Şapka İktisası hakkında Kanun;

3. 30 Teşrinisâni 1341 tarihli ve 677 sayılı Tekke ve Zaviyelerle Türbelerin Seddine ve Türbedarlıklar ile Bir Takım Unvanların Men ve İlgasına dair Kanun;

4. 17 Şubat 1926 tarihli ve 743 sayılı Türk Kanunu Medenîsiyle kabûl edilen, evlenme akdinin evlendirme memuru tarafından yapılacağına dair medenî nikâh esası ile aynı Kanunun 110 ncu maddesi hükmü;

5. 20 Mayıs 1928 tarihli ve 1288 sayılı Beynelmilel Erkamın Kabûlü hakkında Kanun;

6. 1 Teşrinisâni 1928 tarihli ve 1353 sayılı Türk Harflerinin Kabûl ve Tatbiki hakkında Kanun;

7. 26 Teşrinisâni 1934 tarihli ve 2590 sayılı Efendi, Bey, Paşa gibi Lâkap ve Unvanların kaldırıldığına dair Kanun;

8. 3 Kânunuevvel 1934 tarihli ve 2596 sayılı Bâzı Kisvelerin Giyilemiyeceğine dair Kanun.

- II. *Diyanet İş-leri Baş-kanlığı.* MADDE 154. — Genel idare içinde yer alan Diyanet İşleri Başkanlığı, özel kanununda gösterilen görevleri yerine getirir.

BEŞİNCİ KISIM

GEÇİCİ HÜKÜMLER

- I. *T. B. M. M. nin seçilmesi ve toplanması.* GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Anayasaya göre kurulan Millet Meclisiyle Cumhuriyet Senatosunun seçimleri aynı günde yapılır.
- a) *Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu seçimlerinin birlikte yapılacağı; ilk toplantı günü.* Seçim sonucunun Yüksek Seçim Kurulunca ilânını tâkibeden beşinci gün, her iki Meclis kendiliğinden, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi binasında saat 15,00 de birlikte toplanır. Bu toplantıya en yaşlı milletvekili başkanlık eder. Bu toplantıda, önce Cumhuriyet Senatosu üyeleri ve sonra milletvekilleri andıçerler.
- b) *Cumhuriyet Senatosunun kurulması.* GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Anayasaya göre kurulacak Cumhuriyet Senatosunun ilk genel seçimleri, genel oyla seçilecek olan bütün üyelikler için yapılır.
- Cumhuriyet Senatosu, Cumhurbaşkanınca seçilmesi gereken onbeş üyenin seçiminden önce hukukî varlık kazanır. Cumhurbaşkanı, bu üyeleri, kendi seçiminden başlayarak bir ay içinde seçer.
- c) *Geçici İçtüzük.* GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Anayasaya göre kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Millet Meclisinin ve Cumhuriyet Senatosunun toplantı ve çalışmalarını için, kendi İçtüzükleri yapıncaya kadar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 27 Ekim 1957 tarihinden önce yürürlükte olan İçtüzüğü hükümleri uygulanır.
- II. *Kurucu Meclis, Millî Birlik Komitesi ve Temsilciler Meclisinin hukukî varlıklarının* GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Anayasaya göre kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinin toplanmasıyla 20 Nisan 1340 tarihli ve 491 sayılı Teşkilâtı Esasiye Kanununa ve 12 Haziran 1960 tarihli ve 1 sayılı Kanunla 13 Aralık 1960 tarihli ve 157 sayılı Kanuna göre kurulan Kurucu Meclisin, Millî Birlik Komitesinin ve Temsilciler Meclisinin hukukî varlıkları sona erer ve bunlar kendiliğinden dağılmış olurlar.
- 27 Mayıs 1960 tarihinden itibaren Kurucu Meclisin toplandığı 6 Ocak 1961 tarihine kadar yasama yetkisini ve yü-

sona ermesi; Devrim tasarrufları.

rütme görevini Türk Milleti adına kullanmış bulunan Millî Birlik Komitesinin ve Devrim Hükümetlerinin karar ve tasarruflarından ve bunların, idarece veya yetkili kılınan organ ve mercilerce uygulanmasından dolayı, karar alanlar, tasarrufta bulunanlar ve uygulayanlar hakkında cezai veya malî veya hukukî sorumluluk iddiası ileri sürülemez ve bu maksatla herhangi bir yargı merciine başvurulamaz.

Normal demokratik rejimi bütün teminatı ile kurmak amacıyla gerçekleştirilen ve Yürütülen 27 Mayıs 1960 Devrim tarihinden 6 Ocak 1961 tarihine kadar çıkarılan kanunlar, Türkiye Cumhuriyetinin diğer kanunlarının değiştirilmesi ve kaldırılmasında uygulanan kurallara göre değiştirilebilir veya kaldırılabilir. Ancak, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiasıyla, Anayasa Mahkemesinde iptâl dâvası açılmıyacağı gibi, itiraz yoluyla dahi mahkemelerde Anayasaya aykırılık iddiası ileri sürülemez.

27 Mayıs 1960 dan 6 Ocak 1961 tarihine kadar çıkarılan kanunların, yapılmış tasarrufların ve alınmış kararların değiştirilmesi veya kaldırılması hallerinde de 2 nci fıkra hükmü saklıdır.

III. Cumhurbaşkan seçimi.

GEÇİCİ MADDE 5. — Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin andıktıkları toplanmanın ertesi günü, Cumhurbaşkanı seçimi yapılır.

Cumhurbaşkanının seçilmesiyle, 12 Haziran 1960 tarihli ve 1 sayılı Kanunla kabûl edilmiş olan Devlet Başkanının görevi kendiliğinden sona erer.

IV. Bakanlar Kurulunun kurulması.

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Anayasanın 102 nci maddesine göre yeni Bakanlar Kurulu kurulunca, 12 Haziran 1960 tarihli ve 1 sayılı Kanuna göre kurulan ve iş başında olan Bakanlar Kurulunun görevi kendiliğinden sona erer.

V. Anayasanın kabûl ettiği organ, kurum ve kurullar.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Anayasa ile kabûl edilmiş olan yeni organ, kurum ve kurulların kuruluş ve işleyişleriyle ilgili kanunlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk toplantısından başlayarak en geç altı ay içinde ve bu Anayasa ile konulması emredilen diğer kanunlar da en geç iki yıl içinde çıkarılır.

a) Yeni organ, kurum ve kurulların kurulması.

b) Eski or- GEÇİCİ MADDE 8. — Bu Anayasaya göre kurulacak gan, ku- organ, kurum ve kurullar, kuruluş kanunları yürürlüğe ko- rum ve ku- nularak görevlerine başlayıncaya kadar, bu konulardaki hü- rulların kümelerin uygulanmasına devam olunur. durumu.

c) Eski ka- GEÇİCİ MADDE 9. — Anayasa Mahkemesinin görevine nunların başladıgının Resmî Gazeteyle yayınlanmasından önce, mah- Anayasa- kemelerde kanunların Anayasaya aykırılığı iddiası ileri sü- ya aykırı- rülemez ve mahkemelerce de kanunların Anayasaya aykırı- lığı iddiası. lığına dayanılarak karar verilemez.

Anayasa Mahkemesinin görevine başladığı tarihte yü- rürlükte olan herhangibir kanun hakkında, bu Anayasaya ay- kırılığı iddiasıyla iptâl dâvası açılabilir. Bu halde iptâl dâ- vası açma hakkı, Anayasa Mahkemesinin görevine başladı- gının Resmî Gazeteyle yayınlandığı tarihten itibaren altı ay sonra düşer.

VI. İlk Cum- GEÇİCİ MADDE 10. — Cumhuriyet Senatosunun genel huriyet Se- oyla ve Cumhurbaşkanı seçilen üyelerinin yenilenmesi hak- natosunda kındaki 73 ncü maddenin 2 nci fıkrası hükmünün uygulan- adçekme. masını sağlamak amacıyla, bunların seçiminden iki yıl sonra yapılacak seçimlerle yenilenecek olanları tesbit etmek üze- re, bu seçimden iki ay önce adçekmeye başvurulur; dört yıl sonra yapılacak seçimle yenilenecek olan üyelerin tesbiti için, aynı esasa uyularak adçekilir; ancak, ikinci yıl sonunda se- çilmiş olan üyeler bu adçekmeye girmez.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı hakkında adçekme işlemi uygulanmaz.

İlk Cumhuriyet Senatosu seçiminden iki ve dört yıl son- ra yapılacak seçimler hakkında da, Cumhuriyet Senatosu se- çimleriyle ilgili kanun hükümleri uygulanır.

VII. Affedilen- GEÇİCİ MADDE 11. — Yüz kızartıcı olmayan bir suç- lerin seçil- tan kesin hüküm giydikten sonra, bu Anayasanın halkoyu ile me yeter- katülünden önce affedilmiş bulunanlar, 68 nci maddedeki se- liği. çilme yasağına tâbi değildirler.

ALTINCI KISIM

SON HÜKÜMLER

I. Anayasa- MADDE 155. — Anayasanın değiştirilmesi, Türkiye Bü- nün değış- yük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafın- tirilmesi. dan yazıyla teklif edilebilir, Anayasanın değiştirilmesi hak-

kındaki teklifler ivedilikle görüşülemez. Değiştirme teklifinin kabulü, Meclislerin ayrı ayrı üye tamsayılarının üçte iki çoğunluğunun oyuyla mümkündür.

Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin görüşülmesi ve kabulü, 1 nci fıkradaki kayıtlar dışında, kanunların görüşülmesi ve kabulü hakkındaki hükümlere tâbidir.

*II. Başlangıç
ve kenar
başlıklar.*

MADDE 156. — Bu Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkeleri belirten Başlangıç Kısmı, Anayasa metnine dâhildir.

Madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler arasındaki sıralanma ve bağlantıyı gösterir. Bu başlıklar, Anayasa metninden sayılmaz.

*III. Anayasa-
nın yürür-
lüğe gir-
mesi.*

MADDE 157. — Bu Anayasa, halkoyuna sunulup kabul edilince, Türkiye Cumhuriyetinin Anayasası olur ve halkoyu sonuçlarıyla beraber derhal Rasmî Gazetede yayınlanır.

Bu Anayasanın Türkiye Büyük Millet Meclisinin kuruluşu, seçimi ve toplanması ile ilgili hükümleri, 1 nci fıkraya göre yayınlanması ile; diğer hükümleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin seçilmesi ile, geçici maddelerde belirtilen esaslara göre yürürlüğe girer.

